

Montreālas Latviešu
Biedrības

ZINOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1993. GADA JŪLIJS

MONTREALA, KVEBEKĀ

45. GADA GĀJUMS

Nr. 7. (532.)

Darīstū izvēli

Kanādā 'progresīvi konservatīvie' (jau sākumā pretrunas!) šonedēļ izvēlēja jaunu lideri—reizē arī ministru prezidentu, jo partija patlaban veido valdību—bet Latvijā nupat aizlaistas vispārējās vēlēšanas. Abos gadījumos jāvaicā: vai prese (radio un televīziju ieskaitot) pildījusi savus pienākumus? Precīzāk: vai kandidātu panākumi, solījumi un raksturi apgaismoti tā, ka balsotāji spējuši sakarīgi lemt?

Jautājums var likties absurds. 'Informēšana' taču preses ikdienā bijis pats centrālais. Abos gadījumos, resp., kampaņu laikā, rakstīts, runāts un rādīts atliki likām—dažs teiktu: pārāk daudz, it kā citu ziņu nemaz nebūtu! Tādejādi informēta publika—demokratijas drošākā garantija. Saprotam, ka tur bija arī sludinājumi, propaganda, kā jau politikā pieņemts, bet preses asā, objektīvā analīze lielā mērā atsijā graudus no pelavām: tad varam izvēlēties attiecīgi.

Teorija laba, prakse smagi klibo.

Vispirms: pazīstam rietumu preses tieksmi rakņāties kandidāta privātā dzīvē. To var viegli iekurināt: re, iespēja uzņemt bildi kopā ar ģimeni, vai kolēģām, klāt pāris frazes par 'maiņām', stāstiņš par to cik grūti gājis jaunībā, kā veidojusies centība, 'bet te nu mēs esam'—un 'profilis' gatavs. To tikai katru dienu jāpapulē, un kandidāta 'treneri' to prot. Rezultāts: 'mikstās ziņas', vai 'konfektītes'. Bet ja nu rodas kas nopietnāks? Galvenās konservatīvo 'cerības', Kampbela un Šarē, piem., atzinās, ka jaunībā mēģināta marijuana. Vai tāda rīcība, toreiz policijas nepieķerta, tomēr nav morāls iedragājums kandidatūrai, pie tam partijā, kuras 'uzlabotie' likumi par uz mata to pašu pārķāpumu arvien liek vainīgo apcietināt, tādā veidā tūkstošus 'kriminalizējot'? Vai 'morāli' jāsaprot: 'ka tikai tevi nepieķer'? Ar vienu izņēmumu (CBC televīzijā), tāda jautājumu 'linija' izpalika.

Prese arī nekērās klāt citām iespējām. Nākošai Ministru prezidentei Kampbelai daudz 'nedrīkstēja' vaicāt par divām izjukošām laulībām un bezbērnu vecmeitas statusu kad runas gāja par 'ģimenes vērtību aizstāvēšanu' (resp., no kāda viedokļa viņa to darītu?)—jo tad sāka rūkt pasūtīnāti feministu dižgabali. Nedaudz tālāk līdz acīm mums lēja par 34.g.v. Šarē 'briljanti' un 'šarmu', bet aizmīrsa vaicāt: kur tik jauns (reizi no kabineta izmests, tad rehabilitēts) ņēmis pietiekami daudz pieredzes, lai vadītu valsti grūtos laikos? 'Pretenziju' jēdzienam jauns, neapstrīdēts kāpinājums...

Kā ar smagāku vielu? 'Saturu', nevis 'stilu'? Nepēla aizejošā lidera Mulronija bēdīgo mantojumu—bankrotā, politiskā strupceļā iedzīto valsti—jo kolēģas ir līdzatbildīgi. Bet par to pat neprasīja! Nekērās pie murminājumiem, ka 'iesākto turpināšot.' Arī ministrijās (ne)veiktais viegli izvairījās no preses tūlīgā starmeša. Kampbelai jāva pliki apgalvot, ka \$5 biljonu izdevums par jauniem helikopteriem ir 'labā lieta' (salīdzinājumā ar—?); Šarē par vides aizsardzības plānu izkūpēšanu valdības 'sasniegumu' daudzīnājumā varēja ieturēt rāmu mieru, jo retais par tiem nopietni interesējās. Vēl jo vairāk ne partijas 'savējie'.

Tādi bija kandidāti. Tāda bija 'reportāža'. Un tā un tā un tā mēs atkal kļīstam—kaut kur ap stūri no pilnas patiesības.

Līdzīgi ar Latvijas vēlēšanām. 'Laiks' Zemnieku savienības programmu publicēja 31. martā, LNNK 24. aprīlī, 'Latvijas ceļa' trīs reizes, 18. aprīlī, 5. un 8. maijā, bet pārējo partiju tikai 19. maijā; tātad, 'pilnību' abonenti uzzināja tikai pāris nedēļas pirms balss nodošanas; nopietni salīdzinājumi izpalika. Vai tāda pasniegšanas kārtība ar nodomu? Vai tādā kārtībā 'platformas' ienāca redakcija? Derētu zināt—citādi liktos, ka 'mūsu avīze', kā saka, 'spēlē favoritus'.

Vēl par 'solīto' neziņā, abonenti gan saņēma—ar 'ievērojamu' interviju, sludinājumu un 'jumta organizāciju' ieteikumu starpniecību—parastos norādījumus: re, 'nacionāli' jābalso tā un tā. It kā trimdas piecdesmit gados politiska domāšana būtu pilnīgi atrofējusies! Tā kā stulbam bērnam—ābece jālasa priekšā atkārtoti no tās pašas vietas...

Par nopietnu analīzi labāk nerunāsim. Kur palika tas raksts, kas prasītu, piem., vai tiešām 'Latvijas ceļu' saredzam izbijušu trimdas politiķu un bijušā režīma aparāčiku kopībā? Tas, kas vaicātu—kā par 'Konservatīvo un zemnieku' vadoni var uzdoties bijušais sociāldemokrāts V.Šteins (un ko par to domā šeit atlikušie socialdemokrāti)? Tas, kas interesētos—kāda veida 'atdzimšana' kungiem Bresim un Vulfsonam būtu padomā? Un tas, kas naivi vaicātu: kā vispār iespējams, ka Alfrēds Rubiks drīkst kandidēt (un ko tas saka par tiem, kas pārejas valdībā ieņēma atbildīgus, it kā 'tautas interešu un cilvēktiesību aizstāvošus' posteņus, bet tad ar savu nevarību nesa neatkarībai kaunu)? Nav manīts neviens raksts, kas uzstādītu gluži vienkāršu jautājumu: ņemot vērā gandrīz vai visu kandidātu 'ekonomisko pieredzi' (resp., kalpošanu brāķa ekonomijā), kur lai smeļam paļāvību (un kur palika rietumu kandidāti ar nopietnu tirgus pieredzi!), ka brašiem saimnieciskiem pieteikumiem (tukšām cerībām?) vispār kāda praktiska izredze? Filozofiskā plāksnē: kāpēc kandidātos tik daudz profesoru, inspektoru, pārvaldnieku, ierēdņu, bet tik maz ražotāju—vai atkal esam gatavi mesties pie 'sadales', lai tik kāds piegādā? Arī: kā var lemt valsts nākotni, ja nav galīgi izšķirts kas būs tās pilsonis, kas ne? Ja uz katra soļa var vēl sastapt okupācijas armiju, tās atvaļinātos virsniekus? Ja nav gaismā celti asiņainie čekas arhīvi? Sikumi, kas visu norisi tina sireālos šķidrautos. Un kur palika mums tik parastie zilējumi—'ja ievēl tos, tad būs tā'?

Un tad tās 200. vārdu 'programmas'...! Daudz solījumu, maz 'kā'. Daudz klišeju. Daudz sāpju. Daudz žargona. Daudz melu. Daudz muļķību. Un 'personas raksturojumi'! Tas pats Rubiks: "Ekonomika, dzim. 1935. gadā, augstākā izglītība, dzīves vieta—Rīga." Ekonomika?? Izglītība?? Derēja vēl mazu mežiņu nocirst lai Rubikam, un daudziem citiem, varētu pierakstīt: 'bijis dedzīgs kompartietis, pārkrievošanās, nu, vismaz bezprincipu karjerists, izgājis partijas skolas, ērti dzīvojis uz tautas rēķina, sadarbojies ar čeku un omoniešiem...' Nebūtu 'pieklājīgi'—bet vai visu to kā smagu konstipāciju jānoklusē? Vai zinām kurš Latvijas universitātes profesors, tagad kandidāts, trīsdesmit gadus bērniem mazgājis smadzenes? Kur bija skaidri norādīts kādas 'rietumu' kandidātiem biznesa intereses Latvijā? Kad tā tiešām bija vajadzīga—kur palika preses leģendārā okšķerība?

Latvijā, protams, gāja vaļā pilna mēra kampaņa—ar kandidātu mītiņiem, debatēm, pārmetumiem, šķandāliem, pat atsevišķiem personīgi apvainojošiem specizdevumiem, sondāžām (puslīdz objektīvām un tiši šķībām), intervijām, preses atfērējumiem...nu, kā vajag: īstais sīktirgus. Vēl ar autoritārām iezīmēm, vēl nedrošs savās tiesībās un pienākumos, vēl ne ar pilnu pilsoņu uzticību un piedalīšanos, bet noteikti ar ilgi krātas brīvas elpas pirmo dvašu, kā pienākas. Par to derētu pāris nopietni diplomdarbi ar temu—kā latvieši pēc pusgadsimta atkal ķērās pie demokratijas... Trimdā no visas tās gaisotnes maz manijām un, liekas, (tie, kas bija reģistrējušies) apmierinājas ar citu ieteikumiem. Bijām neklātienas demokrāti vārda pilnā nozīmē—un, varbūt, rietumu parašās ieslidējuši, pieņēmām, ka ar to pietiek.

Bet viss vēl, kā saka, nav pagalam. Kanāda stāv vispārēju vēlēšanu priekšā—un te cerēsim, ka prese līdz ar kampaņu atdzīvosies, lai mums skaidri parādītu grūtā stāvokļa cēloņus (dažs labs saka: vainīgos!), kā arī maiņu iespējas. Latvijā zināms pagrieziens jau noticis—bet tagad jāvāc maļā lozungi un jāstājas pie nopietniem, neatliekamiem darbiem. Tāpēc i Latvijā i trimdas preseī jāmet nost sekls partejiskums, jāizbeidz spēlītes, jāķeras pie izsrēļošās tautas spēku mobilizācijas—izejot no nemitīgas taujāšanas un objektīviem vērtējumiem. 'Parastais' izpelnīsies vienaldzību.

Juris Mazutis

priežu puduri. Tālajā bērnībā tas šķita biezāks un slaidāks, tagad papostīts, tomēr ir savā vietā, pieticīgs un vienmēr zaļojošs. Sulīgas saknes iezīdusās mitrajā kūdrienā, kūp vaivarāju spēcīgais smārds, viz brūklenāji, kāpj sūnu spilveni. Varbūt pirms gadu tūkstošiem purviņa vietā skalojās ezeriņš, tagad šī bļoda pierūgusi ar augu atliekām, kas dod iztiku šodienas zaļotājiem. Vienā malā varēs griezt brūnus kūdras ķieģeļus pakaišiem, aizrakties līdz gruntslānim, bet lielākajā daļā purviņš jāsaglabā neskarts. Ik vakarus dziedātājs strazds tur izdzied savu dvēseli, droši vien arī ligzdo.

Pēc mītņu sagādāšanas Mellenei un sev Andiņš visu laiku un spēku veltī zemei - tēva atmatām. Ne vāga nav uzarta, vietvietā zaļo alksniši un bērziņi, zemas, platas eglītes. Nav ne vēlēšanās, ne iespēju meklēt dārgo traktoru, apkārtņē nav zināms arī neviens zirgs. Un Andiņš jau nav nācis te plaši saimniekot, kad, domājot galvenokārt par materiāliem ieguvumiem, lielā piepūlē, staigā un darbu kalnos zūd patiesā darba tīksme. Lāpsta viņa rokās - tiešākā saikne ar zemi. Dzimtā stūrīša velēnas klusā svīkstoņa gar dzelzi, lāpstu iedurot, ir sasaukšanās ar tēva un mātes šeit reiz švikstējušām pēdām. Katrs atdurtais un apvērstaiss zemes kumoss izsmaržo sārtu rūgtenu, katrā citādi sakņu mezgli un cilpas. Zeme, dzīvības šūpulis, arī cilvēka nekopta, tukša nepaliek. Vārpatu un grīšļu saknes velēnu dara sikstu kā cūkas šņukuru, bet pienenes, ķimenes un citi vienstublāja augi gandrīz vai irdina. Vislabākais irdinātājs - alksnis, tā brūnās sakņu kājas klātas slāpekļa kārpiņām, kas vairo zemes auglību. Nelielie krūmi vēl izraujami, to sakņu locekļi un pavedieni, mīksti spraukšķēdami, nāk ārā no valgās zemes un atstāj jau gandrīz sēklai piemērotu irdni. Sikstākās velēnas racējs sasmalcina ar aso lāpstu. Vai visi kultūraugi mīl rudens arumu, bet kartupeļi dažkārt labāk padošas pavasarī cilātā zemē. Kaut arī jau maija vidus, kartupeļus var stādīt gandrīz vai līdz Jāņiem. Tālā Amerikas kontinenta bērni ir siltummiļi, labāk panes sausumu nekā lieku mitrumu. Un jauna, velēnaina zeme tiem vistīkamākais šūpulis. Lakstu apēnojumā līdz rudenim vissikstākās pikas top irdenas kā miežu maize. Katrs lāpstas dūriens ir tīkamas gultas gatavošana asnu radziņiem izraibinātajiem bumbuļiem. Bietes tādā zemē un tik vēlu gan nav nozīmes sēt - Mellenei pa sulīgam kraukšķim būs mazie kartupeļi. Nākošgad gan sēs it visu, ko audzē Latvijas laukos, kaut vai vienas dobes platumā, jo cik nu ar lāpstu varēs uzrakt. Gribas vērot un just katras kultūras ipatību, pievilcību, vajadzību: smalku ziedu nirboņu zilganās rudzu vārpās un brieduma sanoņu, auzu skarū trisoņu, miežu slaidās graudu pīnes, kviešvārpu bronzu, linziedu zilās debesis un pogaļu skanēšanu, griķu baltsārto ņieburu, āboliņa medainos kamolus, biešu lapu spīdīgos lakatus un sakņu celmus, burkānu lakstu smalko kuplumu un sārtos, spirdzinoši smaržīgos sakņu pirkstus, kāļu pelēkzaļās muguras un sviestdzeltenos vēderus, kāpostu platās pieres, sipolloku sārtīgo elpu un sakņu bumbuļu stiprumu, gurķu sulīgās lodes, ķiploku kvēlos kodus, tomātu košsarkanos ābolus, ķirbju globusus.

Starpās jāiekaisa kāda kumelītes sēkliņa, lai pavid skaidro ziedu smaidi un kūp jaukā smarža, jāiemet kāds kliņģerītes grauda gredzentiņš, kas ļaus vērties oranžiem ziedu ripuļiem, jāiebaksta pāris saulespuķu sēklu riekstiņu, lai lielās ziedu cepures izstaro sauli arī mākoņainās dienās, jāieslidina pa kaņepju zilītei - asi smaržojošie cekuli atbaidīs kaitekļus, no sēklām varēs gatavot kaņepju sviestu - stoku.

Līdz rudenim Mellene iemīs mēslus, ko varēs ierakt, ziemu sals izcilās zemi, pavasarī tā irs un plūdīs, pilna auglības valgmes. Šovasar no tā visa vēl jāatsakās, tomēr blakus kartupeļiem Andiņš iestāda pupu rindas. Tās melnbaltī ziedēs kā savdabīgas puķes, atvilinās kameņes. Novāris piebriedušās pākstīs, izlobīs pirkstgaliem līdzīgos miltainos graudus, piedzērs saldu pienu.

Rūpju, mīlestības un arī intereses nesta, Andiņu arvien apciemo mazmeita - skolas gadu pusaudze. Atved maizi, kādu liesāku desas likumu, konservu kārbu, ievārijuma burku. Andiņš jau negaida, lai viņu apgādā, pats taču saņem krietnu pensiju, nav tālu lielceļš, ar autobusu var nokļūt pagasta centrā, kur veikals un pasts, tomēr mīlestības devums iesilda. Kad atbrauc Dzelda, viņš to pacienā ar vienkāršo, bet, viņaprāt, karalisko maltīti - maizi un bļodiņā nostāvējušos pienu. Dabīgi nostājusies krējuma kārtā ir daudz garšīgāka par seperatorā atšķirto. To izgaršojot, apstiprinās nojausma par pirmavotu spēcinošo iedarbību. Dzeldai arī īsti pa prātam šāds cienasts, to ēdot, viņas veselīgā vaigu tvīksme pieņemas. Tādās reizēs viņa izslauc Mellēni un pārguļ nakti mazajā zemes mājokli, lai burtotu rakstus griestu baltajā bērzu grāmatā.

Pirms siena pļaujas jāsagādā ziemai kurināmais. Tādai vajadzībai cirst lielus, veselus kokus, kādu Andiņam piešķirtajā platībā arī nav, būtu nesmalkjūtīgi, izšķērdīgi. Lai šalc pēc mītņu celšanas rozā atlikušie bērzi, nedaudzās purviņa priedes. Andiņš pievāc katru kritušu zaru, cērt atmatas krūmus. Pēdējos ar visām saknēm, lai vieglāk uzrakt zemi. Brūnie, sikstie veidojumi, katrs ar savu izvērsumu un briedumu ir kā zemes augļi, kas dod īpašu tīksmi. Tie smaržo reizē ar dzimtās atmatas smilti un modina Andiņā sakņošanās prieku. Tādējādi arī kurināmā iznāk vairāk. Sava daļa ir mītnes rīkojot atlikušo zaru, galotņu, atgriezumus, skaidus. Žāvēšanai saslien vieglu nojumi ar papes jumtu. Ja zaļš koks izžūst nesalījis, tas līdzinās tāpat ievāktam sienam - krāsām un smaržām bagāts, ko patīk ne tikai rokām, bet arī mutei izgaršot. Tādu sarūpējumu kāri tveķ uguns - pūšot, čirkstot, rūcot, sprēgājot, gaismu un siltumu dāvājot. Tāpēc Andiņam katra sīka saknite un zariņš jo cienījama vērtība, kuņus, lai būtu ērtāk lietot, viņš ar klūdziņu sasien kūlišos. No purviņa izrok priežu celmus, tajos saplūduši stumbriem un zariem domātie sveķi, ragainie zemes vēži kā medus piesūkušies. Saskaldīto celmu locekļi un lapainie kūliši žūstot dāvā tik daudz veldzējošas un sātinošas smaržas, kas savu reizi aizvieto maizes rīcieni.

Kādā biezākā krūmā Andiņš pamana vītiņa ligzdu - neaizskaņams šis puduris. Nav nekā jaukāka

par vitiņa milīgo dziesmu bērnu dienu zemē. Tā Andiņam ir tālo dienu atbalss, pašreizējo nodarbību ievēsmotāja, ticība, ka viņš vēl daudzus gadus šē darbosies. No zemes pabāzis galvu liels akmens ar iedobumu sēnā. Tas nav senču ziedoklis, bet dabīgs veidojums, jo šai mazauglīgajā smilšaino rozu apvidū diez vai pirms gadsimtiem ļaudis ir dzīvojuši. Bet Andiņš nu uzskatīs šo akmeni par savu ziedokli, kur apsēsties jebkuŗā diennakts stundā, lai savā veidā izjustu dzimtā stūrīša valdzinājumu: saullēktā ar mirdzošiem mežu galiem un cīruļu dziesmām, dienasvidū, kad dūmakainas pamales, novakares zeltainajā mierā, naktī, kad pāri veŗas zvaigzņu bezgalība. Uz akmens arvien pašūposies cielaviņa - mājotāja katrā lauku sētā. Te varēs apsēsties arī tad, ja būs kāda bēda, lai to paglabātu zem ilgā gulētāja. Blakus akmēnim arvien lieksies liegas smilgas, paspidēs mazo mauragu spilgtās acis, varbūt kādreiz uzdziedēs pat dzeltenās ilzītes, jo ne tikai cilvēki, arī augi pārvietojas.

Un pienācis siena laiks. Šalčošais izkaptis skrējiens zālē - gadskārtas pirmās raŗas dziesma. Andiņa atmatā šī raŗa visai pieticīga - maz vērtīgu lopbarības augu - tāpēc jo rūpīgāk vācama. Reti ieraugāms kāds savvaļas āboliņa pušķītis, viens otrs dēstiņu pudurītis, auzēnēs pakāpies vanagzīrnis, zemzālītes, smarzzāles, zaŗu grīslis, dzelzszāle, avaguļi... Šur tur pa kaŗpēdiņu pulciņam, no tām jau sienam nekāda guvuma, tām Andiņš laiŗ izkapti pāri, toties no balti sārtajām samta ķepiņām dvēselē ielist visistākā tēva atmatas siltme.. Mellene nav izlutināta, atzīst par diezgan labu arī liesās atmatas devumu. Ziemā, puteņiem plosoties, sarainais purns siena klēpī jutis vasaru. Purviņa malā asi un siksti šī gada un pērnīe zilganā grīŗļa augumi, slideni spilvu ceri, kupli uzrūguŗas sūnas. Izkaptis to visu grieŗ kamolu kamoliem, saulē izŗāvē. Tāds īpatni smarŗoŗošs klājiens, kuŗā gŗības gulēt pašam Andiņam, kaut domāts Mellenei. Varbūt atņēms ilgstoŗo sēna sāpi. Ko kuŗā vietā glabā zemes slāņi un to baŗotā seŗa, tas ir dabas noslēpums.

Vasara atnāŗ neparasti sausa un karsta. Atmatas izdeg gluŗi rūsģanas. Nokalst vietvietām nenoplautā zāle, atāls nemaz neparādās. Mellēnes mēle nevar sagramstīt pat vispieticīgāko iztikas tiesu. Andiņš savā mūŗā redzējis gadījumus, kā rīķojās lauku sievas, kad āģros pavasaŗos lopiem pietrūkst barības, kad ganības vēl gluŗi kailas. Bradādamas ūdeņainās plāvās, tās plūca purenes, meŗos pirmās cīesu ūķīpsnas, sēŗa nastā, nesa mājup pat no liela attāľuma. Andiņš sit padusē zāļu segu un dodas līdzīģos meķļēģumos. Neviena neapsaimnieķotos apkārtēģos meŗu puduŗos, lieķņās, purva stūŗos daŗdaŗāds lapojums aug un iet bojā nenovērtēts. Vasaras vidū gan tam nav vairs pavasaŗa sulīģuma un svaīģuma, kad lopi ķāri ķeŗ katru zaľumu, taŗu var pameķļēt ū to ēdamāku, Mellenei garšo ēnainās vietās vēl nesakaltuŗas pureņu lapas, lēdzerķŗu slaidās mēles ar visiem stublāģiem un ziedu ķemuriem, dedestiņu mudķekļi, vilķuvāľu zobeni, svaīģāķas vīģrieŗu un biteņu lapas, puplakŗi, pat kāda sulīģāķa meŗa meldru un

grīŗļu sauŗa, ja gadās norāģas stobrs, tas īpaŗģ gardums, tāpat ķāŗķļu jaunie dzinumi. Viss ūis vāķums nastā ķāb, gurķst un tik daŗādi smarŗo, ka Andiņš pats to vēlētos notiesāt, ja vēders ņemtu pretī. Reizēm nest nāķas visai tāľu, bet nasta jāsāģatavo tik smāģa, lai ir pa spēķam. Nedaudz salieķtais augums pat it ķā ķāro ķrietnas nastas - varbūt tā ir no tāľiem pirmļaiķiem pārmantota dziŗģa, kad senie spēķa vīri visu dzīvoŗšanai vajadzīģo pāŗnesa uz pleķiem. Smarŗīģā pleķus un muguru sedzoŗā nasta Andiņam lieķas tāda ķā līdzsvara devēŗa, ķā stingra roķa, lai viņš gŗūtībās neatrautos no zemes. Gandariģumu dod atziņģa, ka Mellene to gāda. Sniedzās pretī un izplūc ķādu lapu jau pirms ielieķšanas redelēs. Katram lopiņam labāķ garŗo priekŗā nolieķtais, nekā paŗa meķļētais un plūķtais. Jo ķāŗāķ Mellene ēd, jo tīķamāķ Andiņam, ķa rūpīģi meķļētais un tāľu nestais devums tik nodeģrīģs. Lopiņģ ir paēdis, neapsīķs piēna lāse.

Karstumā un sausumā draud izņīķt kartupeľu lauciņģ, pupu rindas, Andiņģ tos laista katru vakaru. Taŗu rodas jauna bēda - izsīķst nedziľģ āķa. Bez ūdens ies bojā ne tīķai stādiģumi, bet arī Mellene un viņģ pats. Tāda ķā tuksneŗa elpa jūtama pāŗ pavasārī cerīģi zaľoģoŗo dzimto stūrīti. Vai prieks nepāŗvērtīsies bēdās, veīķsmes - neveīķsmēs? Līdzīģs stāvoklis ūai vasarā, laīķam gan, ir daudzās, pat iekoptās sētās. Kaut ķas jādara cerībā gŗūtības pāŗvarēt, bet rēķinoties arī, ķa būs neveīķsme. Jāpadziľģina pavasārī uz āŗtu roku raktā āķa. Vienam tas nu ir pāŗlieķu ģauss darbs. Līdz ūim nedziľģajā zemes acī Andiņģ ūdeni smēla vienķāŗģi ar ķāsi, nu zemes izcelŗšanai jāsāģatavo grieŗģamā ierīce. Un, vienam darboģoties, katru āķas dibenā pierakto zemes spaini izvilķt jāķāŗģ augŗģā. Vai mazmeīta, ķa arī atbrauktu, to spētu? Ar pacietību jādardoģas vien pašam vairāķas diēnas. Dibenā vēsina zemes iēŗi, bet augŗģā asi iedzeľ citķāŗt vēľģģā, ūoreiz draudoŗģā saule. Nepieķieŗamais ūdens jānes no gandrīz ķilometru attāľajām ķaimiņu mājām - nēŗģi rītā, nēŗģi vakarā. Zūd cerība, vai ūdens jau īsti dziľģajā rakumā būs. Varbūt nāķsies gādiģt ūdeni līdz rudenim, bet daŗķāŗt arī rudeņģi ir sausi. Cieta, oļaina smilts ņirdz ķā skauģģa mute.

Vienudien karstums tāds, ķa Andiņam vairs nav spēķa darboties, jāpāŗtrauc rakŗģana. Uznāķ pēŗķona debess, lauzīti zibeņģi ūaudās viens pēķ otra, ģaisu un zemi drebina bargģ grāvierģi, tuvēŗģ meŗģā ķrīt augŗģģāķā eģģe. Lietus nav daudz, saules izdedzinātajā zemē tas izķukst ķā uz ķarstas plīts, tomēr ķīķ necīķ atelpas ir. Nāķoŗģā rītā āķas dibenā spīd ūdens! Andiņģam gŗības domāt, ķa vakar drasēģuŗģais sentēvu Dieva dēľģ tā satricināģģis zemi, ķa atvēruŗģās aizsēŗēģuŗģās ūdens dzīslas āķas dibenā. Pateicībā nolieķtu ģalvu, Andiņģ izvelķ dzīdra ūdens spaini, padzeŗģas pats, padzirda Mellēni, velķ vēl un laista aizķaltuŗo kartupeľu lauciņu. Viss atķal sāķ vērsties uz labo pusi, atmatās mazľiet atdzīvoģas zāle.

Vasaras otrā pusē, kad ķāŗtēģo reizi atbrauc mazmeīta, Andiņģ to pacienā ar savu pirmo raŗu - jaunāģiem kartupeľģiem un ar visām pāķstīm vāŗģtām pupām. Pēdēŗģās mutē ģrst miltainas un saldās, piedzeŗot aukstu piēnu, ūķģiet, ķa nekā garŗģģāķa un

sātīgāka nav. Un otrs ēdiens - jaunie kartupeļi, stūrīgi kā kodoli, plānos mizas kreklus nometuši, dzeltenbalti, padziestot ar sviestu, kas šķīvi atgādina pipenes ziedu, atkal savukārt šķiet garšīgumā nepārspējami. Vienlaikus gandarījums, kas tas ir paša darba un tēva atmatas pirmais devums.

Jaunu tiksmi Andiņš pārdzīvo kartupeļu ņemšanas laikā. Tad nelielajā lauciņā tēva zemi var laist caur rokām un visistāk izjust tās vētumu, izrušināt no tās briedušus augļus, pat katrs akmentiņš ir mīļš. Kā jau jaunā, velēnainā zemē, kartupeļi padevušies labi. Ērti izvietojušies, gluži vai žēl ārā celt. Irdo zemi pašķīrot, pavid dzeltenbaltas muguriņas, apmargotas ar smalkiem smilts graudiņiem. Pat dzērvenei sūnās nav tik būtiska saistība ar savu šūpuli kā kartupelim ar irdu vagu. Un tāds kā nobriedis kartupelis vagā Andiņš jūtas tēva reiz koptajā zemē. Dziļāk zemē paslēpies bumbulis pārziemo un pavasarī uzdigst pirmais. Arī Andiņa mājoklis vēl visai līdzīgs. Blakus tam smilšu rozā lai tikama dusa īpaši atlasītajai sēklas kartupeļu tiesai nākošajam pavasarim. Ērti un vienkārši: apaļa bedre, pāri neresni koki un izraktās zemes pauguriņš. Smiltīm elpas pietiek.

Rudeni svarīgs un ilgs darbs - tālāka atmatas uzrakšana. Katrs lāpstas dūriens līdzīgi cits citam un tomēr arī nedaudz citādi. Katrai atšķeltajai velēnai savs sikstums vai irdenums, atšķirīgs sakņu pinums, nedaudz mainās nokrāsa un pat smarža. Taču, ja arī to visu neievērotu, paliek rakšanas vajadzības apziņa. Kā sirds nepātraukti pukst, lai saglabātos dzīvība, arī šķietami vienmuļš darbs ir vajadzīgs dzīvošanai. Bet Andiņam rakšana tēva atmatā tiešām ir baudījums, bez velēnu elpas viņš jūt arī tēva elpu. Tēvs atdusās diezgan attālā kapsētā, bet īpaši tagad, veļu laikā, viņš ir arī te, kur viņa jaunākais dēls atgriezies un rušina viņa zemi. Rokot skrapst akmeņi, zeme sprēgā kā degoša pagale. Lāpsta atdužas pret kaut ko lielāku. Ķieģelis ar atsistu stūri. Ciets un skanīgs, labu meistarību veidojums. Pakalniņa malā, noteikti no tēva namiņa krāsns. Tas jau ir dārgums. Andiņš to liek uz plīts, lai iekarst, lai ilgāk viņa mītnē glabājas siltums. Ja šo ķieģeli reiz cilājušas tēva rokas, tad tam ir arī dvēsele.

Īpaši nozīmīgi tagad rakt atmatu, jo var tai dāvēt mēslojumu. Arvien sūnu un grīšļu pakaišos gulējusi Mellene ieminusi biezu mēslu slāni, kas sapresēts kā mucā skābēti kāposti. Ceļot ar sekumiem platas lēkškes, spēcīgs smarods cērtas nāsis - slāpekļa garo kā spirts, tas iespējami drīz jāpaglabā zemē, lai spraunāk zaļotu nākošā pavasara stādījumi. Vērtīgo izejvielu Andiņš krauj divrici, aizvedis laukā, ārda vagā un tūlīt ierok. Liesajai zemci tādi slāpekļa piesātināti sūnu sūklī ir visistākais pavalgs. Andiņš izjūt patiesu zemnieka gandarījumu, ka viņš var pabarot novārtā atstāto, izkaldušo tēva zemi.

Rudens lietavas un vētras, kas draudoši brāžas gar atklātām ēkām, Andiņa rozā ierikoto mītni neskaņ. Zemes slāņi dod drošu patvērumu un mieru, kas reizēm pat it kā nomāc. Dažkārt vētras nakti Andiņš iznāk no savas siltās alas, lai paklausītos, cik at-

raisīti rozas galotnē šalko bērzi, silti švikst purviņa priedes, smagi elso vecās egles. Koki vienmēr pakļauti visiem apstākļiem. Arī Andiņam, gluži kā jaunībā, gribas just vēsā lietūs šalti uz satvikušās pieres. Nav jau viņš te nācis meklēt vieglas dienas, bet valdzinošu darbošanos, lai atvairītu vecuma vienmuļību, kāda tā būtu, dzīvojot bezrūpībā. Un nav jau viņš atslēdzies no pasaules notikumiem, ne arī no savas tautas priekiem un bēdām. Arvien ieskanas tranzistors, kad sākas ziņu pārraide no Rīgas, Minchenes, Vašingtonas. Tautieši no galvaspilsētas un citām pasaules malām vēro un vērtē zemeslodes notikumus, arvien ļaudamies sirdsbalsij par savu tautu un valsti. Tāpat ir noskaņojies Andiņš, lai cik ārējos apmēros šaurš tā darbības lauks. Uztverot izjustu dzeju, labu mūziku, skanīgu dziesmu, dvēsele lido neierobežoti plašā telpā. Tad atkal tuvāks un mīļāks top dzimtais stūritis. Tajā darbojoties, saglabājas dzīves brīnums.

Alberts Caune

* **Pārspiests** no laikraksta **Literātūra un Māksla** 1993. gada 14. maija izdevuma **Prozas sekcijas** (7. lappusē). Pārspiedumu ierosināja mūsu līdzstrādnieks Laimonis Streips, kas patlaban dzīvo Latvijā.

BULA DIENA PIE JŪRAS

Jūra - Latvijas asaras,
asaras vesela jūra!
Kaiju piekļiegta,
piekļiegta
jūrnieku lāstu,
sievu pieraudāta.
Jūra,
mūsu smilšainā
krastā
saukta - Dzintara vārdā,
kur latviski ritmi
joprojam skan rīti.
Tik vilņi,
spītīgie vilņi,
runā
latviešu vārdus
kā nopūtas klusas.
Jūra, -
sālā,
sviedros mērcētā jūra,
mūsu smilšainais krasts,
mūsu asaras -
asaras vesela jūra.

I. Raļļa

LAI LABI SOKAS!

5. Saeimai darbību uzsākot.

Latvijas 5. Saeimas vēlēšanas aizvadītas. Rezultāts, apmēram, gandrīz tieši tāds, kādu parēgoja iepriekšējās izziņas vēlēšanu saimē, bez sevišķi lieliem pārsteigumiem. Tas dažiem pieņemams, citiem ne. Un tā tas bijis un būs. Apmierinātie centīsies savas pozīcijas nostiprināt; neapmierinātie varēs

censties pēc pārmaiņām pēc pāris gadiem, kad būs jāvēl nākamā Saeima. Starplaikā būs jāizveido jaunā valdība un jāvada valsts, lai tā dotu iedzīvotājiem labākus dzīves apstākļus un nodrošinātu latviešu tautas pastāvēšanu. Katrā ziņā grūts uzdevums patreizējos apstākļos, kas ir tik nenoteikti, nepārskatāmi un nepārredzami. Baltijas zonā politiskās situācijas nebūt vēl nav atrisinātas, un visam tam nepalīdz mainīgās politiskās un saimnieciskās situācijas visā pasaulē. Cilvēks vienkārši visam tam netiek līdz, arī Latvijā. Ja vēl piemaisa klāt teroristu draudus, kas kļūst arvien negantāki, zūd drošības sajūta gandrīz vai visā pasaulē. Maz palicis to oāžu, kurās cilvēks var justies brīvs un neatkarīgs. Un tās nosargāt kļūst arvien grūtāk, jo tās kļūst par iekāres objektu un dadzi neapmierināto acis. Jautājums - Vai Latvija varētu kļūt šāda oāze Baltijas jūras austrumu krastā? Vai jaunā Saeima spēs izveidot valdību, kas spēs darīt iespējamo un kurai būs ne tikai skats, bet arī griba veidot valsti? Vai varam šos jautājumus atbildēt?

Būs cilvēki, kas to mēģinās. Būs citi, kas atbildes nemaz nemēģinās meklēt. Bet tas būs jādara 5. Saeimai un Latvijas jaunajai valdībai. Zilējumi šobrīd ir dažādi, kāda tā varētu būt. Atrisinājumu dos dažādās vienošanās (tirgošanās), kādas šobrīd, nav šaubu, notiek dažādo politisko vienību (patlaban Latvijā vēl ir grūti runāt par nopietnām politiskām partijām) starpā. Ir runa par dažādām koalīcijām un par to, kas un kā ir gatavs veidot viena vai otra veida sadarbību (aliansi). Jācer, ka šīs sarunas un tirgošanās novedīs pie tāda atrisinājuma, kas būs vislabvēlīgākais Latvijas tuvākai un tālākai nākotnei. Šobrīd ir grūti iedomāties valdību bez **Latvijas ceļa** līdzdalības, un reizē ne tas, ne nacionālie spēki kopā šobrīd spēj veidot vairākuma valdību bez kādas mazākās vienības līdzdalības. Līdz ar to paredzama mazākuma valdība, kurās pastāvēšanas laiks varētu būt dažāds. Tas varbūt ir tieši tas, ko tauta ir vēlējusies, jo nodrošina to, ka katrai vadošajai vienībai ir jārēķinājas arī ar pārējām, lai īstenotu savu programmu Latvijas valsts celšanā. Ja izdosies izveidot koalīciju, kurā darbosies iespējami darbigākie un piemērotākie Saeimas un valsts darbinieki, izredzes ir, ka nākamie divi gadi 5. Saeimai varētu būt sekmīgi.

Pārsteidzošs apstākļi jaunajā Saeimā ir tas ka tajā ievēlēti 19 ārzemju latvieši, kuriem nu nekādā ziņā nevar pierakstīt simpatizēšanu komunistiem jeb kādas saites ar tiem, vienalga kādā politiskajā vienībā tie ievēlēti. Šie cilvēki tad nu varētu būt domstarpību izlīdzinātāji, kas varētu dot daudz valsts turpmākajā veidošanā.

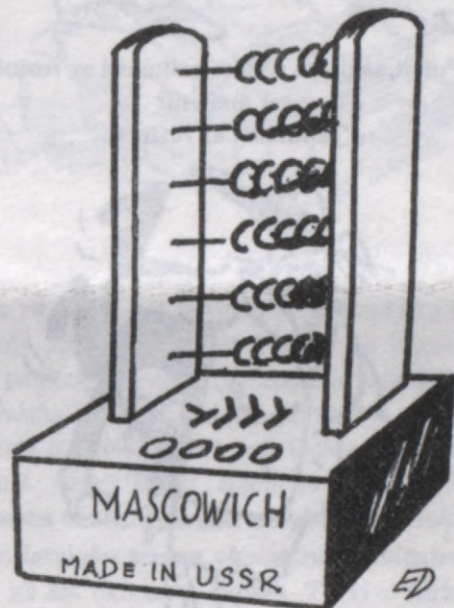
Interesanti arī atzīmēt, ka nodotās balsis Latvijā un ārzemēs bijušas proporcionāli ļoti līdzīgas, izņemot par **Saskaņu** un **Līdztiesību** nodotās, jo par pēdējām Rietumos nebalsoja, kam izskaidrojums nav vajadzīgs. Tādēļ nevaram vainot ne tautu dzimtenē, nedz svešumā. Esam dabūjuši tādu Saeimu, kādu demokratisks vēlēšanas spēj dot. Un jāpriecājas, ka visas liecības liecina, ka vēlēšanu norise bijusi ļoti organizēta un bez sevišķiem sarežģījumiem. Pāri visam - 90% reģistrēto vēlētāju piedalīšanās norāda,

ka rezultāts ir "tautas balss un ka tas ir respektējams / Turpinājums nākamā lpp.!

DZĪVES VIRPULĪ

Kad visas valsts nodevas un pārējie maksājumi nomaksāti, pāri paliek plika kabatas odere.

Krievijas jaunais dators, ko saņēmis mūsu līdzstrādnieks inž. Juris Mazutis, datoru specis. / Kādreiz ar viņa tēvu kalpojām Kaŗa aviācijas skolā un sadarbojamies pa labi un kreisi. Viņš vadīja foto darbnīcu, es sēdēju uz skolas sola kopā ar rakstnieku T. Dangavu un zubrijāmies no grāmatām par to, kā būtu pareizāk lidot. Kamēr visi pētīja visu, man bija jāzīmē visi, īpaši Aviācijas pulka lidotāji un jāorganizē izlaiduma sarīkojums, par ko man beigās noņēma kaprāja činu. Tikai tagad noskaidrojās, ka vaina bijusi tāpēc, ka mani tai laikā Aviācijas pulkā ieteica Bruno Kalniņš. Visu to izdarīja lielais pulkvežu leitnants Indāns. Tolaik sociāldemokratus neviens necietā. Skolas laikā es biju pionieris un visi mani pazina kā ātrāko zīmētāju, un tā tas gājis visu laiku un arī, laikam, šobrīd. /

Believe It or Not!

ED MEISS of Toronto, Ont.
HAS SKETCHED RECOGNIZABLE
BUSINESSMEN IN 4 SECONDS

- "Puisīt, saki, ko vēlies: baltmaizi ar rozīnēm vai meiteni?"
 - "Baltmaizi ar rozīnēm!"

... rokas bezmērs

IT HAPPENED IN CANADA

THE FASTEST CARICATURIST OF OUR TIME
ED KEISS
 A LATVIAN IMMIGRANT TO TORONTO (1990) BROUGHT WITH HIM AN INCREDIBLE ABILITY TO DO LIGHTNING CARTOONS

KEISS HAS MADE INSTANTLY RECOGNIZABLE SKETCHES OF THOUSANDS OF PEOPLE IN ALL STRATAS OF SOCIETY. SOMETIMES TWO AT A TIME. DURING ONE PERIOD OF HIS CAREER HE MADE A STUNNING LIKENESS IN 4 SECONDS

SKETCH OF MR. KEISS FROM A KEISS ART

TORONTO STAR, TUESDAY, JUNE 2, 1991 / D17

Cerēsim, ka jaunās valdības atbildīgajos posteņos nonāks iespējami talantīgākie un spējīgākie cilvēki, kas pirmā vietā liks Latvijas un latviešu tautas intereses. Šķiet, izvēle ir. Atliek tikai vēlēties, lai būtu griba izdarīt pareizo izlasi. Un ja nu kaut kur neizdosies, varēsim neveiksmi pierakstīt cilvēciņām kļūmēm, jo no tām jau neizbēgt.

Nākamajos divi gados veicams darbs, kas veidos atjaunotās Latvijas pamatus. Tas jāpatur prātā ikvienam 5. Saeimas deputātam, vienalga, kurai grupai tas pieder. Un ja to negrib vai nevēlas atzīt viņa politiskā vienība, caur ko tas Saeimā ievēlēts, tad jāmaina vieta vai jākļūst neatkarīgam, kas ir tik parasta lieta Rietumu demokrātijās. Ar šo jautājumu, šķiet, būs jārēķinājas vienam otram Saeimas deputātam.

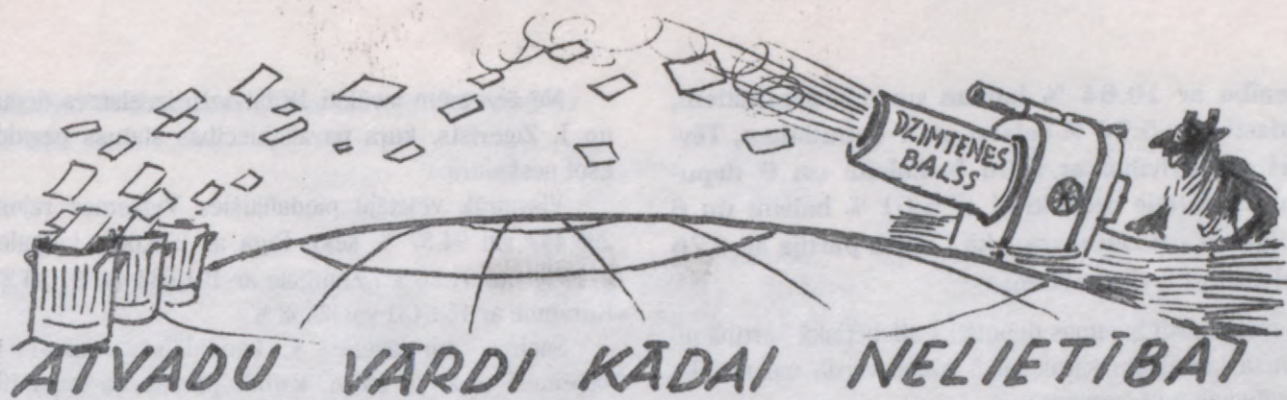
Pasaules acis, diemžēl, bieži vien būs tikai jaunās valdības neveiksmes un nespēja veiksmīgi nodrošināties pret Krievijas un citu ienaidnieku politiskiem un saimnieciskiem uzbrukumiem, kādu netrūks. Tas, kas būs izdevies un noderīgs latviešu tautai, bieži paliks neievērots - labākā gadījumā apzīmējot to par kādas mazas cilts tiesību patmīlīgu sargāšanu. Tas lai mūs neaizskar un neuztrauc. Jāpatur tikai vēsa galva, jādara darbs un nav jādod iemesli nepatiesiem uzbrukumiem, kurus grūti pēc tam apstrīdēt. Šodienas ziņu straujā pārraide gandrīz momentāli nones žurnālistu skatījumu visās pasaules malās, kādēļ diplomātija un uzmanība ir īpašības, kas var daudz palīdzēt, lai novērstu negaidītus "ugunsgrēkus", kurus dzēšana prasa daudz laika un enerģijas. Diplomātijas un diplomātu vajadzība patlaban Latvijai ir viena no lielākām nepieciešamībām. Tā varētu nodrošināt daudz ko un palīdzēt labvēlīgas saimnieciskās politikas veidošanā.

No šis tālinās "stārķu ligzdas" raugoties, rādās, ka jaunajai Saeimai ir labas izredzes izveidot piemērotu Latvijas valsts vadību, kas nodrošinās labvēlīgu pāreju uz demokrātisku un neatkarīgu Latviju, kas būs nākotnes Eiropas neatņemama sastāvdaļa un līdz ar to arvien vairāk atraisīsies no Krievijas imperiālisma žņaugiem, kas arvien vēl ir reāli un, katrā ziņā, bīstami. Kā šis izredzes varēs īstenoties, to redzēsim jau tuvākā nākotnē, kas prasis politisko partiju veidošanu un kopšanu Latvijā. Patlaban šis darbs ir bērns autiņos un prasa tūlītēju uzmanību. Jaunās Saeimas uzdevums būtu veicināt šo tik neatliekamo darbu.

Latviešu tauta ir pavēstījusi savu balsi - jaunā Saeima ir ievēlēta. Tās lielākais uzdevums ir veidot atjaunotās Latvijas pamatus. Lai labi sokas!

M. Štaubers

Par Kanadas 19. Ministru prezidenti 25. jūnijā kļuva Kima Kambela, ko 13. jūnijā par Konservatīvo partijas vadītāju izraudzīja īpaša delegātu sanāksme. Viņa sola valdībā ieviest jaunas idejas un darboties pilsoņu labā.

"tur noiet vells pa burbuli
un spoku bailēs spirinās,
kad nakte tin tās titavās"
(Aivars Neibarts)

"To aizgājēju mēs pieminam ar vārdiem, bet to zemi mēs pieminam ar kājām," tā kādās bērēs reiz trāpīgi teica asprātīgais mācītājs un literāts Jānis Steiks. Taču kāds mums visiem nozīmīgs aizgājējs līdz šim palicis vārdos nepieminēts.

Runa ir par padomju patriotisko organu trimdnieku aprūpei un pestīšanai izdoto avīzi, ko padomju žipčiki savā bušmeniskajā žargonā devēja par "Svēto Saikni". Tā savu visnotāl blēdīgo un ļaunprātīgo gaitu sāka 1956. gadā ar nosaukumu "Par atgriešanos dzimtenē", bet 1958. gada maijā pārdēvējās par "Dzimtenes Balsi". Tās pirmo lappusi rotāja trimdniekiem derdzīgais, no okupantu mēles burtiski tulkotais, sauklis: "Tēvijā brīvajā, tevi mēs slavējam" (to svītroja pēc Dr. U. J. aizrādījuma 1966. gadā).

Lai pieminam ar vārdiem arī šīs avīzes dažādos apbrīnojami melīgos un nešķīstos speciēlikumus - "Svešuma Balsi", "Svešatnes Atspulgus", "atziņas un pārdomas" (ar mazo "a" un "p") un "Atbalsi". Šīs lapiņas ieguva sevišķu nozīmi, kad sešdesmito gadu nogalē "Dzimtenes Balsi" varēja iegādāties arī "tēvijā brīvajā" un avīzei vajadzēja sevi iegrožot, lai nesamaitātu padļaudis, kas mēdza rakstīto aplam iztulkot. Šie speciēlikumi tika rūpīgi slēpti no mājiniekiem, un tikai retais vēl šodien zina, ka tādi vispār bijuši.

Kad visiem "bušmeņiem un naķiem" par lielu pārsteigumu padziļinājās padkrieviskās anticivilizācijas sairuma process, "Dzimtenes Balss" 1990. gada janvārī pārvērtās par "Tēvzemes Avīzi", sekojot padomam: "pastāvēs, kas pārvērtīsies". Labās cerībās tā uzņēma liekulīgu pseidopatriotisku toni, cildinot visu agrāk nozākāto un apņirgto. Tas tomēr nespēja aizkavēt tās bezsaules norietu, jo šī izdevuma istie saimnieki bija zaudējuši interesi to balstīt.

Tādā kārtā ziķerzeļļu "Svētās Saiknes" pēdējais paveids 1992. gada 23. oktobrī izlaida savu pēdējo nopūtu, respektīvi, 23. numuru, kuŗa pirmo lappusi greznoja prezidenta Jāņa Čakstes attēls un līdzstrādnieka Valža Krāslavieša dzejolis ar rezignētu virsrakstu "Tavs prāts lai notiek!"

Avīzes redaktors Voldemārs Hermanis gala vārdā sacīja:

"Tēvzemes Avīzes" 1. numurs iznāca 1990. gada janvārī. Līdz tam bija "Dzimtenes balss". Bija tendencioza pieeja visām norisēm Latvijā un tās slejās "bezsaules norieta" sludināšana trimdai, bija latviešu tautas skaldīšanas negods. Bet, atmodas laikiem sākoties, šī pati "Tēvzemes Avīzes" priekšgājēja vēl pirms "Atmodas" iznākšanas atklāti vēstīja par dziļākām pārmaiņām ceļā uz nacionālo atdzimšanu."

Taču grēku nasta bija pārāk smaga. Intervijā "Rīgas Balsij" (5. 11. 1992.) V. Hermanis paskaidroja, ka gada sākumā bija palikuši tikai 2500 abonenti (metiens: 3500

eks.), vairumā republikas pamatiedzīvotāji. Viņš piebilda: "Pats personīgi sūtīju avīzi Aivaram Ruņģim uz latviešu centru Kalamazū (ASV). Domāju, ka aiz Latvijas robežām nonāca vidēji vismaz katrs desmitais eksemplārs."

Jācer, ka Aivars Ruņģis bez lielākas skumības pārdzīvos "Svētās Saiknes" bezsaules norietu, jo nu jau ir iespējas publicēties dažādos citos tēvzemes laikrakstos.

Dzīve rit tālāk, bet latviešu vēsturniekiem un politiēlogiem stāv priekšā ārkārtīgi svarīgs un interesants uzdevums - pamatīgi un objektīvi izpētīt un aprakstīt bušmeniskās "Svētās Saiknes" likloču gaitas, tās dažādos viepļus, ciniskos paņēmiēnus un žuļicības nosprausto mērķu sasniegšanā. Materiāls ir apjomīgs un interesants, jo mūsu preses vēsturē nekad nav bijis tik neķitra, no devīga un latviešu tautas eksistencei kaitnieciska izdevuma, kā šis okupantu rupors. To visu turklāt caurstrāvo negribēts melns humors. Varbūt lieki atgādināt, ka šīs avīzes galvenais uzdevums bija aplkustināt trimdnieku kritiskās balsis pret okupācijas režīmu un atvieglot Maskavas plānveidīgi istenoto etnocīdu pret mūsu tautu.

Tas ir materiāls plašai doktora disertācijai, kas gaida, lai pie tā ķertos labi izglītots, uzņēmīgs un rūpīgs pētīnieks.

Šim darbam panākumus vēlot, no "Svētās Saiknes" atvadās tās mūzsenais atkailinātājs

Dr. Ulafs Jāpšons

IEVĒLĒTA 5. SAEIMA

Latvijas 5. Saeimas vēlēšanas notika 5. un 6. jūnijā. Tajās piedalījās 89.87 % no reģistrētiem Latvijas pilsoņiem (1 119 390), to vidū 8 081 ASV un 3 198 Kanadā dzīvojošie (Rietumos kopā 18 000) un reģistrētie latvieši. No 23 kandidātu sarakstiem 4 % barjēru pārsniedza tikai 8 - Latvijas Ceļš ar 32.38 % balsīm un 36 ievēlētiem deputātiem, LNNK (Latvijas Nacionālā Neatkarīgā Kustība) ar 13.35 % balsīm un 15 deputātiem, Saskaņa Latvijai ar 12.00 % balsīm un 13 deputātiem, Zemnieku

Savienība ar 10.64 % balsim un 12 deputātiem, Lidztiesība ar 5.76 % balsim un 7 deputātiem, Tēvzemei un Brīvībai ar 5.36 % balsim un 6 deputātiem, Kristīgie demokrāti ar 5.01 % balsim un 6 deputātiem un Demokratiskā Centra partija ar 4.76 % balsim un 5 deputātiem.

Ievēlēti šādi Saeimas deputāti (alfabētiskā kārtībā no apzīmētā kandidātu saraksta; * aiz uzvārda nozīmē, ka deputāts nāk no ārzemēm):

No Vēlēšanu Apvienības "Tēvzemei un Brīvībai (Nr. 1 saraksts): 1. Ilmārs Dāliņš *, Māris Grinblats, Roberts Mīlbergs, Aleksandrs Pētersons, Juris Sinka *, Jānis Straume.

No Latvijas Zemnieku Savienības (Nr. 4 saraksts): 1. Aivars Berķis, 2. Gundars Bērziņš, 3. Oskars Grīgs, 4. Visvaldis Varnesis Klīve *, 5. Jānis Kokins, 6. Voldemārs Novakšānovs, 7. Gunārs Resnais, 8. Jānis Ritenis *, 9. Andris Rozentāls, 10. Zigurds Tomiņš, 11. Jānis Ārvaldis M. Tupesis *, 12. Guntis Ulmanis.

No Latvijas Nacionālās Neatkarības Kustības (Nr. 11 saraksts): 1. Eduards Berkļavs, 2. Māris Budovskis, 3. Imants Kalniņš, 4. Viesturs Pauls Karnups *, 5. Aleksandrs Kiršteins, 6. Odisejs Kostanda, 7. Andrejs Krastiņš, 8. Janina Kušnere, 9. Aristids Lambergis *, 10. Velta Puriņa, 11. Anna Seile, 12. Dainis Stalts, 13. Pēteris Tabūns, 14. Joachims Zigerists *, 15. Alfrēds Žigurs.

No Demokratiskā Centra Partijas (Nr. 12 saraksts) 1. Alfrēds Čepānis, 2. Olga Dreģe, 3. Ilga Gore, 4. Aivars Kreituss, 5. Kārlis Leiškalsns.

No Latvijas Kristīgo Demokrātu Savienības (Nr. 15 saraksts): 1. Olafs Brūvers *, 2. Pēteris Cimdiņš, 3. Aivars Jerumanis *, 4. Aida Prēdele, 5. Anta Rugāte, 6. Andris Saulītis.

No Saskaņa Latvijai - Atdzimšana Tautsaimniecībai (Nr. 19 saraksts): 1. Andris Ameriks, 2. Vilnis Edvins Bressis, 3. Igors Rukovskis, 4. Irēna Folkmane, 5. Juris Janeks, 6. Ernests Jurkāns, 7. Jānis Jurkāns, 8. Ēriks Kaža, 9. Edvins Kide, 10. Ludmila Kuprijanova, 11. Jānis Lucāns, 12. Leonards Stašs, 13. Jevgēņijs Zaščerinskis.

No Lidztiesības (Nr. 21 saraksts): 1. Aleksandrs Bartaševičs, 2. Martijans Bekasovs, 3. Galina Federova, 4. Nikolajs Krasohins, 5. Irina Rajuškina, 6. Alfrēds Rubiks, 7. Filips Stroganovs.

No Savienības "Latvijas Ceļš" (Nr. 22 saraksts): 1. Georgs Andrejevs, 2. Romāns Apsītis, 3. Dzintars Ābiķis, 4. Indulis Bērziņš, 5. Valdis Birkavs, 6. Inese Birzniece *, 7. Imants Daudišs, 8. Pēteris Elferts *, 9. Aivars Endziņš, 10. Māris Gailis, 11. Anatolijs Gorbunovs, 12. Māris Graudiņš *, 13. Andris Gūtmanis, 14. Edvins Inkēns, 15. Andris Kadeģis, 16. Ojārs Kehris, 17. Ģirts - Valdis Kristovskis, 18. Vilis Krištopans, 19. Andris Kesteris, 20. Jānis Lagzdiņš, 21. Egils Levits *, 22. Andris Līgotnis, 23. Ruta Marjaša, 24. Gunārs Meierovics *, 25. Uldis Osis, 26. Andrejs Panteļejevs, 27. Oļģerts Pavlovskis *, 28. Andris Piebalgs, 29. Egils Radziņš, 30. Antons Seiksts, 31. Ivars Silārs, 32. Andrejs Silpiņš, 33. Anita Stankēviča, 34. Valdis V. Pavlovskis *, 35. Jānis Vaivads, 36. Mārtiņš Virsis.

Ievēlētas 13 sievietes un 87 virieši. Patlaban neskaidrs ir Alfr. Rubika, kas gaida tiesas prāvu par nodevību, stāvoklis. Nav zināms, kas viņu varētu aizstāt, ja Saeima liegtu viņam deputāta statusu.

No ārzemēm ievēlēti 18 latviešu izcelsmes deputāti un J. Zigerists, kuŗa pavalstniecības statuss pagaidām esot neskaidrs.

Visvairāk vēlēšanu piedalījušies Vidzemes rajonā - 298,447 vai 94.57 %, seko Rīga ar 276,000, Latgale ar 211,769 vai 91.26 %, Zemgale ar 191,633 vai 91.10 % un Kurzeme ar 158,431 vai 86.58 %.

Saeimā pārstāvētie 8 kandidātu saraksti kopā saņēmuši 89.26 % balsu, kamēr pārējie 15 kopā tikai - 10.74 %, kas liek domāt, ka 4. % barjeras princips strādājis labi un ka tauta visumā zinājusi par ko vēlas balsot. Visos vēlēšanu apgabalos, izņemot Kanadu, kur vairāk balsu nodots par LNNK sarakstu, visvairāk tās saņēmis Latvijas Ceļš. Tas liek domāt, ka šī savienība veidojusi kandidātu sarakstu un vēlēšanu platformu, kas saistījusi vēlēšanu uzmanību. LNNK ir populāra Zemgalē un Rīgā, bet ne Kurzemē (?) un Latgalē (tikai 5.44 % balsu). Saskaņa un Lidztiesība populāras Latgalē, kur kopā saņēmušas 39.27 % balsu, kamēr Tēvzemei un Brīvībai tur saņēmusi tikai 1.93 % balsu! Tuvāks ieskaits par nobalsojuma statistiku lasāms 11. lappusē, kuŗā publicētās tabulas sastādījis LNAK biroja vadītājs G. Briedis.

Kanadā no Vēlēšanu komisijas izdalītām 3634 vēlēšanu aploksnēm piedalījušies 3.198 vēlēšanu vai 88 %, kas savas balsis nodevuši sekojoši:

Nr. 11 Latvijas Nacionālā Neatk. Kust.	1067
Nr. 22 Savienība "Latvijas Ceļš"	820
Nr. 4 Latvijas Zemnieku Savienība	462
Nr. 1 Vēlēšanu apv. "Tēvzemei un Brīvībai"	387
Nr. 15 Latvijas Kristīgo Demokrātu Sav.	316
Nr. 8 Latvijas Tautas Fronte	73
Nr. 9 Zaļais saraksts	32
Nr. 12 Demokratiskā Centra Partija	13
Nr. 23 Pretkomunistu Apvienība	11
Nr. 13 Latvijas Soc. Dem. Str. Partija	6
Nr. 19 Saskaņa Latvijai	6
Nr. 2 Pilsoņu kopa "Mūsu Zeme"	2
Nr. 5 Konservatīvie un Zemnieki	1
Nr. 20 Saimnieciskās Rosības Līga	1
Nr. 17 Vēlēšanas Apv. "Latvijas Laime"	1
Nr. 18 Krievu Nac. Dem. saraksts	0
Nr. 14 Latvijas Dem. Darba Partija	0
Nr. 3 Latvijas Liberālā Partija	0
Nr. 16 Latvijas Vienības Partija	0
Nr. 21 "Lidztiesība"	0
Nr. 7 Liberālā Alianse	0
Nr. 10 Neatkarīgo Savienība	0
Nr. 6 Republikas Platforma	0

=====

Kopā nodotais vēlēšanu ziņņu skaits	3.198
-------------------------------------	-------

*) Enojums ievēlētajiem kandidātu sarakstiem.

Par krustiņiem un svirojumiem: visvairāk krustiņu par ipašu atbalstu kandidātam saņēma Anatolijs Gorbunovs - 216.551, viņam seko Georgs Andrejevs - 126.490, un Gunārs Meierovics - 64.319. Ivars Godmanis ieguva 15.837, kam sekoja Joachims Zigerists ar 15.837. Visvairāk svitrots G. Meierovics - 37.491 reižu, Ruta Marjaša - 25.694 un G. V. Kristovskis - 22.595 reižu. 10.765 LNNK atbalstītāji bija svitrojuši J. Zigerista vārdu. Populārākie pārstāvēto sarakstu atbalstītāju vidū - A. Gorbunovs ar 59.74 %, Ivars Godmanis ar 56.24 % un Aivars Kreituss ar 52.44 %.

Vēlēšanās piedalījās 784 kandidāti, no kuŗiem ievēlētie 100 sastāda 12.75 %. No 49 kandidātiem, kas kandidēja no ārzemēm, ievēlēti 19 vai 38.78 %! Ievēlētas 13 sievietes un 87 virieši. Priekšvārdu ziņā Andri turējušies līdz Jāņiem, no katriem ievēlēti pa 7, bet ievēlēti arī 3 Andreji, kas it kā dod priekšroku Andriem

Latvijas 5. Saeimas vēlēšanu rezultāti tabulās:

	Latvija 1.119.390 89.87 %	Deputāti 100	Vidzeme 298,447 94.57% 26 vietas	Rīga 276,000 24 vietas	Latgale 211,769 91.26% 20 vietas	Zemgale 191,633 91.10% 16 vietas	Kurzeme 158,431 86.58% 14 vietas
Latvijas Ceļš	32.38%	36	36.86%	23.99%	27.55%	31.26%	46.25%
LNNK	13.35%	15	12.38%	18.37%	5.44%	21.48%	8.04%
Saskaņa Latvijai	12.00%	13	7.50%	15.14%	23.25%	8.07%	3.88%
Zemnieku Savienība	10.64%	12	12.03%	6.02%	9.97%	14.87%	12.34%
Lidztiesība	5.76%	7	2.70%	6.65%	16.02%	1.90%	0.55%
Tēvzemei un Brīvībai	5.36%	6	5.47%	6.84%	1.93%	4.24%	8.39%
Kristīgie Demokrāti	5.01%	6	4.74%	5.75%	5.04%	4.70%	4.57%
Demokrātiskā Centra	4.76%	5	5.89%	5.09%	1.63%	4.67%	6.35%
Tautas Fronte	2.62%		2.78%	2.89%	1.77%	2.63%	2.99%
Zaļo Saraksts	1.20%		1.38%	1.70%	0.38%	1.18%	1.09%
Krievu Nac. Saraksts	1.16%		0.50%	1.38%	2.65%	0.82%	0.43%
LDDP	0.94%		1.12%	0.98%	0.51%	0.96%	1.07%
Latvijas Laime	0.88%		1.22%	0.85%	0.40%	0.99%	0.80%
Mūsu Zeme	0.83%		1.42%	0.77%	0.45%	0.66%	0.52%
Saimnieciskās Ros Līga	0.75%		1.22%	1.04%	0.30%	0.00%	0.80%
LSDSP	0.66%		0.67%	0.75%	1.24%	0.00%	0.46%
Pretkomūnistu Apv	0.53%		0.56%	0.54%	0.42%	0.51%	0.65%
Republikas Platforma	0.45%		0.47%	0.43%	0.37%	0.58%	0.40%
Konservatīvie un Zem	0.25%		0.40%	0.26%	0.25%	0.00%	0.21%
Neatkarīgo Savienība	0.18%		0.17%	0.20%	0.13%	0.23%	0.14%
Liberālā Partija	0.14%		0.16%	0.13%	0.17%	0.17%	0.00%
Vienības Partija	0.10%		0.08%	0.13%	0.10%	0.08%	0.07%
Liberālā Alianse	0.05%		0.09%	0.09%	0.00%	0.00%	0.04%
KOPĀ	100.00%	100	99.81%	99.99%	99.97%	100.00%	100.04%

	Latvija %	Deputāti 100	Ārzemēs % 18,000	ASV % 8,081	Kanadā % 3,198 88%
Latvijas Ceļš	32.38%	36	34.20%	49.71%	25.64%
LNNK	13.35%	15	23.70%	18.36%	33.36%
Saskaņa Latvijai	12.00%	13		0.19%	0.19%
Zemnieku Savienība	10.64%	12	13.00%	14.34%	14.45%
Lidztiesība	5.76%	7		0.01%	0.00%
Tēvzemei un Brīvībai	5.36%	6	13.60%	3.29%	12.10%
Kristīgie Demokrāti	5.01%	6		9.38%	9.88%
Demokrātiskā Centra	4.76%	5		0.78%	0.41%
Tautas Fronte	2.62%		3.60%	1.60%	2.28%
Zaļo Saraksts	1.20%			0.77%	1.00%
Krievu Nac. Saraksts	1.16%			0.00%	0.00%
LDDP	0.94%			0.00%	0.00%
Latvijas Laime	0.88%			0.06%	0.03%
Mūsu Zeme	0.83%			0.11%	0.06%
Saimnieciskās Ros Līga	0.75%			0.11%	0.03%
LSDSP	0.66%			0.10%	0.19%
Pretkomūnistu Apv	0.53%			0.57%	0.34%
Republikas Platforma	0.45%			0.04%	0.00%
Konservatīvie un Zem	0.25%			0.12%	0.03%
Neatkarīgo Savienība	0.18%			0.17%	0.00%
Liberālā Partija	0.14%			0.01%	0.00%
Vienības Partija	0.10%			0.04%	0.00%
Liberālā Alianse	0.05%			0.02%	0.00%
KOPĀ	100.00%	100	88.10%	99.79%	100.00%

Patlaban notiek koalīcijas veidošana jaunās valdības sastādīšanai. Tā kā LNNK ir atteikusies no koalīcijas veidošanas ar Latvijas Ceļu, jādomā, ka tā veidos spēcīgu opozīcijas koalīciju. Latvijas Ceļš, Latvijas Zemnieku Savienība un Demokrātiskā Centra Partija vai Latvijas Kristīgo Demokrātu Savienība varētu veidot koalīciju, kas sastādīs jauno valdību. Koalīciju veidošanas sarunu rezultātā noskaidrosies arī dažādie kandidāti Valsts prezidenta, Ministru prezidenta un Saeimas prezidija amatam. Še ir dažādi minējumi, kurus šobrīd nevar apstiprināt. Pēc koalīciju izveidošanas lieta būs skaidrāka.

Izveidota Saeimas 1. plenārsēdes darba grupa, kas savu pirmo darba sēdi noturējusi 17. jūnijā. Tajā darbojās A. Panteļejevs, LC, M. Bukovskis, LNNK, E. Kide, SLAT, A. Berķis, LZS, N. Krasohins, Lidztiesība, I. Kļaviņš, KDS, J. Straume, TB, un I. Gore, DCP. Lidz 6. jūlijam vēl jāpaveic dažādi priekšdarbi, lai jaunievēlētās Latvijas 5. Saeima varētu uzsākt sekmīgu darbību.

Šim vispusīgam pārskatam par notikušajām Latvijas 5. Saeimas vēlēšanām esam izmantojuši dažādu avotu materiālus, kas visi saņemti ar LNAK biroja, kam tie piesūtīti, starpniecību. Sakām paldies!

**LATVIA HOLDS SUCCESSFUL
PARLIAMENTARY
ELECTIONS**

On June 5 & 6 citizens of Latvia voted in a new parliament, known as the Saeima. Results showed that **Latvia's Way** lead the 23 other contenders with 32.38 of the vote and took 36 seats. Other organizations which won representation in the 100-seat Saeima were: **National Independence Movement of Latvia** (13.35 % of the vote and 15 seats), **Concord for Latvia - Rebirth for the Economy** (12.00 % and 13 seats), **Latvia's Farmers' Union** (10.64 % and 12 seats), **Equal Rights** (5.76 % and 7 seats), **For Fatherland and Freedom** (5.36 % and 6 seats), **Latvia's Christian Democratic Union** (5.01 % and 6 seats) and **Democratic Center Party** (4.76 % and 5 seats).

Who are the winners? Latvia's Way is a wide-spectrum coalition of politicians and professionals that was formed in January. Its candidates, in general, are well known as activists either in Latvia or in the Latvian exile communities in the West and its political orientation is right of center. Another noteworthy aspect is that Latvia's Way managed to attract leading personalities from rather disparate groups: Supreme Council Chairman Anatolijs Gorbunovs who used to be ideological secretary of the Latvian Communist Party; Chairman of the World Federation of Free Latvians Gunars Meierovics; Latvia's Minister of Foreign Affairs Georgs Andrejevs; Ruta Sacamarjasa, a Jewish activist and a Supreme Council deputy; Janis Vaivads, a scientist and erstwhile head of the conservative **Satversme** faction and a leading figure in Club 21, an elitist organization of businessmen and other "movers and shakers" in Latvia; Deputy Minister of Defence, Valdis Pavlovskis, who, before moving to Latvia, was chairman of the American Latvian Association; and Egils Levits, a jurist from Germany who is currently serving as Latvia's envoy to Bonn. The very broad field of views and interests covered by Latvia's Way was clearly one of its assets in competing for the ballots, but, in the long term this aspect may also make the coalition prone to internal discord.

The other winning organizations are more homogeneous in terms of their candidates and supporters. The National Independence Movement of Latvia, formed in May 12, 1988, was instrumental in the struggle to restore the independent and democratic Republic of Latvia that existed in the interwar period. Its views are more right-wing than those of Latvia's Way. Even more to the right of LNIM which is the coalition of several rightwing organizations known as For the Fatherland and Freedom; some of its supporters used to be affiliated with the radical rightwing Citizens' congress, which decided against taking part in these elections, on the grounds that Russian troops were still in Latvia. Less radically rightwing is Latvia's Farmers Union, that, as its name implies, represents agricultural interests. Also in the moderate right category is the recently formed Latvia's Christian Democratic Union.

Leading the three left of the center groups is Concord for Latvia - Rebirth for the Economy, an election coalition led by former foreign minister Janis Jurkans. It stands for harmony among the various nationalities living in Latvia and the economic revival of the country. Its candidates are of various ethnic backgrounds, and include a good portion of professionals who held responsible positions

during the Soviet era. Similar goals are professed by the Democratic Center Party, one of whose supporters used to be Jurkans. Its founders are former liberal communist intellectuals. Further to the left is the movement Equal Rights, which is a derivative of the Supreme Council faction of the same name that was led by deputies Tatyana Zhdanok and Sergejs Dimanis. Originally, the Equal Rights deputies acted as spokesmen for the Russian-speaking population of Latvia and those who opposed the idea of Latvia's independence. The election movement Equal Rights aims to promote the observance of human rights in Latvia, and especially the rights of the Russian-speakers.

The losers. Among the losers are many of the recently formed election coalitions, as well as organizations that are well known, such as the People's Front of Latvia. The PFL list was chosen by only about 2.6 % of the voters. This is quite a change from 1990, when the PFL won more seats in the Latvian SSR Supreme Soviet than the Latvian Communist Party. It was PFL deputies, who on May 4, 1990 navigated through the Supreme Soviet a declaration that henceforth the legislature (subsequently known as Latvia's Supreme Council) would pursue a course leading to the restoration of the prewar Republic of Latvia. Later the PFL started to splinter, after Latvia regained its independence in August 1991, the PFL could not find its niche in the new environment. Another loser is the Green List, that was formed by members of Environment Protection Club and the Green Party. It received only 1.20 % of the votes.

Peaceful Elections. These were the first elections in Latvia since independence was regained in August 1990. Befitting the occasion, 89.87 % of the eligible voters - 1.119.390 - went to cast their ballots. And they were well-organized and orderly elections.

Only citizens of the Republic of Latvia could take part in the elections. This meant that the electorate was comprised of those who were citizens of the interwar Republic of Latvia, regardless of ethnicity, and their descendants. Since a citizenship and naturalization law has not been adopted in Latvia, this meant that perhaps a third of the population - mostly Russians and other Slavs, since most of them came to Latvia after it was annexed by the Soviet Union - of Latvia could not vote. Some of the non-citizens, therefore, held a peaceful demonstration in front of the Statue of Liberty in Riga. They were dissatisfied with not being able to take part in these elections, especially as many of them had voted in the previous elections in 1990, which were open to all Soviet citizens living in Latvia. Their demonstration would seem to suggest to the newly elected Saeima that one of its first tasks is to draft and adopt a law on citizenship and naturalization.

**Dzintra Bungis,
RFE/RL Research Institute
US office**

**12 US-LATVIANS ELECTED TO LATVIAN
PARLIAMENT**

Washington, D. C. Official results from Latvia's June 5-6 elections have confirmed that Latvia's new Saeima (parliament) will include 19 members who until recently maintained permanent residency outside of Latvia. Of those, 3 were born in the United States, one was born in Germany, and the remainder emigrated from

Latvia during World War II and have lived most of their lives in the West.

The Western Latvian parliamentarians are scattered among 5 of 8 parties represented in the parliament, all of which are either moderate centrist or right of center in their political views. The centrist "Latvia's Way" union, which has the largest block of 36 seats, includes 6 US-Latvian deputies. Three of the parliamentarians are former presidents of the Rockville, MD-based American Latvian Association in the United States, Inc. While most the newly elected emigre parliamentarians have been active in Western-Latvian emigre organizations, many have yet to establish permanent residency in Latvia, but are expected to do so when they take their seats in the parliament. They include:

UNION LATVIA'S WAY

* **Gunars Meierovics, 73, Washington, D. C.** - president of the Rockville, MD-based World Federation of Free Latvians (WFFL), son of Latvia's first Foreign Minister (1918-1925) and the "Latvia's Way" candidate for president.

* **Olgerts Pavlovskis, 59, Bethesda, MD** - former president of the WFFL and chairman of the Joint Baltic American National Committee; until recently a microbiologist at the Naval Medical Research Institute in Bethesda.

* **Valdis Pavlovskis, 59, Los Angeles, CA** - former president of the American Latvian Association, former chairman of the Baltic American Freedom League and a Vietnam veteran. Mr. Pavlovskis was a city planner in California, but has served as Deputy Minister of Defense for the Republic of Latvia since 1991 (Valdis is the twin brother of Olgerts Pavlovskis.).

* **Inese Birzniece, 42, Los Angeles, CA** - schoolteacher, during the last two years has headed the Riga, Latvia office of the World Federation of Free Latvians.

* **Maris Graudins, 40 Kalamazoo, MI** - a former Republican Party campaign organizer in Michigan, and activist in several Latvian emigre organizations.

* **Egils Levits, 38, Germany** - political scientist and since 1992, Latvia's ambassador to Germany.

* **Andris Kadegis, 60, Münster, Germany** - physician and political activist with the World Federation of Free Latvians.

AGRARIAN UNION

* **Visvaldis Klīve, 61, Columbus, OH** - former president of the American Latvian Association and professor of theology at Wittenberg College, Springfield, Ohio.

* **Janis Tupesis, Madison, WI** - former professor at the University of Wisconsin, Madison.

* **Janis Ritenis, 68, Sydney, Australia** - retired businessman and former Director of Information in the European office of the World Federation of Free Latvians. Since 1992, Mr. Ritenis has served as Latvia's ambassador to Denmark.

LATVIAN NATIONAL INDEPENDENCE MOVEMENT

* **Aristids Lambergis, 58, Westwood, MA** - former president of the American Latvian Association and real estate developer in the Boston area.

* **Ilmars Dalins, 66, Huntsville, AL** - PhD in physics, mathematics, chemistry; formerly worked for NASA.

* **Viesturs Karnups, Australia** - former administrator in the Australian government and most recently head of Latvia's Department of Citizenship.

* **Alfreds Zigurs, 66, Toronto, Canada** - architect and political activist in Canada, U. S. and Europe.

* **Joachims Zigerists, Germany** - businessman and political activist.

LATVIAN CHRISTIAN DEMOCRATIC UNION

* **Aivars Jerumanis, 54, Los Angeles, CA** - businessman and former Honorary Consul of Latvia.

* **The Rev. Olafs Bruvers, 46, Boston, MA** - former Latvian religious rights activist who emigrated to the United States in the late 1980's.

FATHERLAND AND FREEDOM

* **Juris Sinka, 66, Germany** - former editor of German-based emigre newspaper "Brīvā Latvija".

June 17, 1993 Press Release,
Embassy of Latvia, 4325 17th St. NW,
Washington, D. C. 202-726-8213

TO ALL MEMBERS OF THE WEST ISLAND LATVIAN COMMUNITY

Dear Friends,

It is with great pleasure that I write to you today as a Canadian and as a Quebecer to wish you my very best wishes for great celebrations on both the Fête de la St-Jean and Canada Day.

Here in Quebec on June 24th and throughout Canada on July 1st several activities have been planned for all Quebecers and all Canadians to be celebrating together these two important days.

Let's make a real success of our Fête nationale and Canada Day by joining in the festivities and having a great time!

Russell Williams

Député de Nelligan

Adjoint parlementaire au ministre de
la Santé et des Services Sociaux

À TOUS LES MEMBRES DE LA COMMUNAUTE
LETTONE DE L'OUEST-DE-L'ILE

Chères amies,

Chers amis,

C'est avec grand plaisir que j'aimerais aujourd'hui m'a dresser a vous tous en tant que québécois et en tant que canadien pour vous offrir mes meilleurs voeux pour de joyeuses célébrations à l'occasion de la Fête de la St-Jean et de la Fête du Canada.

Isi au Québec, le 24 juin et à travers le Canada, le 1er juillet, une multitude d'activités ont été organisées pour que tous les québécois et tous les canadiens célèbrent ensemble ces deux fêtes importantes.

Faisons de notre Fête de la St-Jean et de notre Fête du Canada un vrai succès en nous joignant tous aux festivités et en nous amusant bien!

Russell Williams

Député de Nelligan

Adjoint parlementaire au ministre de
la Santé et des Services sociaux

VENECUĒLAS LATVIEŠI 5. SAEIMAS VĒLĒŠANĀS

Viena tauta, mantota kultūra un
dvēsele viena - Latvija mūsu!...

Svētdiena. Gluži nepieredzēta, nepārtraukta rosme. Divās neatlaidīgās straumēs cilvēki, latviešu izcelsmes, steidzas divos pilnīgi pretējos virzienos. Dažas ģimenes, vai kāda tās daļa, ierodas pašu spēkratos. Kāda no tekošajām straumītēm uz brīdi pārtrūkst, daļēji atjaunojas un plūst.

Ši ir liela, vienreizēji gaiša svētdiena. Tropiskā pieskaņa vienreizēji papildina ipatnējās norises. Tropiskajā izskaņā šodien dzirkst aizturēts satraukums, liels, gaišs un vienreizējs.

Gadu desmitus, trimdas sāpīgajā neziņā, latvieši vērīgi izseko pasaules notikumu gaitai. Aizturētu elpu, lai klusinātu paša satraukto sirdsapziņas balsi, ārzemju latvieši beidzot saklausā jaunā vēstures ritma straujo plūsmu. Uzied nepabeigti sapņi un briest raženās cerību bārkstis. Neesam vairs vieni, pamesti, jo tūlumā visa tauta izslāpusi gaida mūsu iekļaušanos tās kopībā. Gaida mūsu atgriešanos siltajā, ar varu atrautajā dzimtenes klēpī. Vēl nepacietīgi gaida sirmās māmuļas un pārdzivojumos novecojuši draugi. Mūs gaida... Aizaugušo novadu āres mūs aicina, un dzimtenes zemo apvāršņu plaksti liekas skumji pievērti. Un šodien mūsu satrauktās sirdsapziņas skubina nodot balsis par labāku Latvijas nākotni, lai prieka kopējā velmē glāstītu, gludinātu un pašu spēkiem atkoptu mūsu tautas latvisko seju. Te nu šodien esam, nākam un ejam, ar visām mūsu kultivētām, nenovītušām cerībām. Tai, nu reiz redzētai, iedomātai un sapņotai latviešu pasaulei, driz jāceļas ar lielajā purvā grimušās "gaismas pils" spulgu.

Latviešu draudzes Vēstis, maija - jūnija numurā, par 5. Saeimas vēlēšanām lasām mazliet sausinātā veidā sekojošo: Vēlēšanas notiks Latvijā šā gada 6. jūnijā, bet ārvalstīs balsošana būs ātrāk, laikā no 29. maija līdz 2. jūnijam, kā tas paredzēts LR likumdošanā. Venecuēlā vienīgā vieta, kur varēs balsot, būs Karakasā, Latviešu namā "Quinta Rīga", svētdien 1993. gada 30. maijā, no plkst. 10 am - 7 pm. Otrdien, 1993. g. 1. jūnijā, no plkst. 3 pm - 8 pm. Latvijas Republikas Centrālā vēlēšanu komisija apstiprinājusi sekojošo vietējo vēlēšanu komiteju Venecuēlā: Irēne Sadde - priekšsēde, Andris Bērziņš - priekšsēdes vietnieks, Māra Hrgetiča - sekretāre, Lilija Foldāte - komisijas locekle un Bīruta Māršika - komisijas locekle.

Latvijas konsulāts (ģenerālkonsuls) lielākos Venecuēlas dienas laikrakstos atkārtoti arī izziņoja vēlēšanu vietu un laikus. Tā Venecuēlas latvieši ar 93 balsīm piedalījās 5. Latvijas Saeimas vēlēšanās.

Kārlis Ūdris

VĒLĒŠANU KOMISIJAS KANADĀ DARBS

5. Saeimas vēlēšanas Otavā sākās jau aprīlī. Uz Latvijas Ģenerālkonsula Kanadā ieteikuma, Latvijas Republikas (LR) Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) iecēla Vietējo vēlēšanu komisiju Kanadā (VKK) deviņu personu sastāvā. Septiņi ir otavieši - A. Pone (priekšsēdis), V. Būcēns, L. Galdiņa, L. Koppels, A. Staško, V. Štengels, M. Svilāns; divi ir torontieši - U. Zommers (priekšsēža vietnieks) un I. Alksnis (vēlāk A. Bredovskis).

VKK darbs sākās ar vēlēšanu likuma un CVK lēmumu un instrukciju iepazīšanu. To ietvaros bija jāizplāno, kā labāk sasniegt visus Kanadā reģistrētos balsot tiesīgos latviešus. Nolēma dot iespēju visiem balsot pa pastu, vai

ari balsot personīgi Ģenerālkonsulātā, Otavā, un Toronto latviešu centrā.

Liels darbs bija Kanadā reģistrēto sarakstā ierakstīt LR Pilsonības un imigrācijas kodus un pārbaudīt adreses. VKK locekļi Otavā katrs uzņēmās atbildību par daļu no saraksta, kamēr M. Svilāns elektroniski apstrādāja kopējo sarakstu. Ar ierakstīšanu datorā palīdzēja G. Balgalvis, J. Galdiņš, J. Lūkins, M. Pone, Rozišu ģimene, Aija Staško un M. Voitkus-Lūkina.

Vēlēšanu materiālu sagatavošanu un izsūtīšanu, V. Štengela izkārtojumā un ar talsinieku palīdzību, veica Miera draudzes zālē, sekmīgi nogādājot vēstules pastā līdz noteiktajam termiņam - 21. maijā. Šeit palīgā nāca kafija, kā arī Mirdzas Pērupes un citu gādātie gardumi.

Pašā balsošanas laikā, no 29. maija līdz 2. jūnijam, abi balsošanas iecirkņi bija atvērti 4 stundas dienā. Pēc iecirkņu slēgšanas 2. jūnijā, sākās pastā saņemto balsu skaitīšana. Darbs ilga visu nakti līdz sešiem no rīta, un turpinājās 3. jūnija vakarā.

Liels paldies visām VKK pilnvarotām personām par paveikto darbu. VKK pilnvarotās personas Otavā bija E. Alutis, D. Brauna, J. Galdiņš, R. Liepiņa, J. Lūkins, L. Miezīte, M. Pārūpe, M. Pone, M. Staško, U. Rutulis un M. Voitkus-Lūkina; Toronto - G. Brunavs, I. Gulbe un J. Treimanis. Paldies Miera draudzei par atvēlētām telpām VKK sēdēm, balsošanas materiālu sagatavošanai un balsu skaitīšanai, kā arī par fotokopētāja lietošanu. Un paldies visiem tiem, kas reģistrējās un balsoja 5. Saeimas vēlēšanās.

Aivars Staško

Saisinātā veidā patapināts no
Miera draudzes Vēstīm Otavā

VĒLĒŠANAS LATVIJĀ

PBLA pārstāvniecības Rīgā skatījumā

Jūnija sākumā mēs bijām liecinieki un arī dalībnieki ļoti nozīmīgam notikumam mūsu tautas un valsts dzīvē - Latvijas pilsoņi brīvās un demokrātiskās daudzpartiju vēlēšanās ievēlēja 5. Saeimu. Līdz ar jaunās Saeimas ievēlēšanu konsekvēnti un likumīgi atjaunota 1918. gada 18. novembra Latvija.

Jāatzīmē, pēc pasaules standartiem, ļoti augstā vēlēšanu aktivitāte - 90 % no balstiesīgajiem piedalījās vēlēšanās. Balsošana notika ļoti koncentrēti - tikai ap 10 % no balsīm "gāja zudumā" (tika nodotas par sarakstiem, kas nesaņēma 4 % balsu). Pārskatot ievēlēto personu sarakstus, nāk prātā vārdi "tie pēdējie būs pirmie". Patiešām, reti kuŗš, laikam, varēja iedomāties, ka vēlētaji tik aktīvi svītros ārā nevēlamos un liks krustiņus "miluļiem". Vēlēšanu demokrātisko un starptautiski tiesisko norisi atzīmēja arī starptautiskie novērotāji. Līdz ar to Latvijai nevajadzētu būt šķēršļiem uzņemšanai Eiropas Padomē šā gada rudenī. Vēlētos atgādināt rezultātus: Tēvzemei un Brīvībai 6 vietas, LZS - 12, LNNK - 15, DCP - 5, Kristīgie Demokrāti - 6, Saskaņa Latvija - 13, Lidztiesība - 7, Latvijas Ceļš - 36. Tātad Saeimā pavisam iekļuvuši 8 saraksti.

Vispārliedzinošāko uzvaru guvis **Latvijas Ceļš**. Šo uzvaru nodrošināja stipras personības sarakstā, pārdomāta programma un korektā, nosvērtā, citus neaizskaņošā vēlēšanu aģitācija. Labi veicies arī Zemnieku Savienībai. Kā panākums jāvērtē arī nesen izveidoto sarakstu **Tēvzemes un Brīvības**, kā arī **Kristīgo Demokrātu Savienības** iekļūšana Saeimā. LNNK ieguva mazāk vietu nekā bija cerēts. Te vaina slēpjas pirmām kārtām dažās pretrunīgās personībās (J. Zigerists, P. Tabūns). Brižiem šķīta, ka Zigerists organizē savu vēlēšanu kampaņu, atšķirīgu no

LNNK, reklamējot ne tik daudz LNNK, cik pats sevi. Viņš organizēja autobusus, kas pārvadāja viņa piekritējus no Rīgas uz Zemgali, lai viņi varētu tur nobalsot par Zigeristu (Zemgales apgabalā viņš sarakstā bija visaugstāk). Skaidrs, ka tas izsauca neapmierinātību vismaz daļā LNNK biedru. Piepildās PBLA februāra valdes sēdē izteiktie brīdinājumi, kad valde savā rezolūcijā aicināja LNNK "respektēt Latvijā tradicionālas politiskās cīņas formas".

Pilsoņi - cittautieši savā vairākumā balsoja par **Saskaņa Latvijai** un par **Līdztiesību** - to apliecina kaut vai balsošanas rezultāti Latgalē, kur cittautiešu īpatsvars pilsoņu vidū bija visaugstākais. Lielu zaudējumu cieta Latvijas Demokrātiskā Darba partija. Acīmredzot, Latvijas iedzīvotājiem bija iespējas pārliecināties par kreisās politikas izgāšanos kaimiņos Lietuvā, kur jau pusgadu pie varas ir bijusi Lietuvas kompartija. Arī sociāldemokrāti ieguva niecīgu balsu skaitu un nesavāca pat pilnu procentu balsu. Šie rezultāti liecina par to, ka vismaz latvieši Latvijā ir pilnīgi atteikušies no kreisās domāšanas.

Pārsteigums ir Latvijas Tautas Frontes neiekļūšana Saeimā. Tiesa, gan **Latvijas Ceļa**, gan **Kristīgo Demokrātu**, gan **Demokrātiskā Centra partijas**, gan **Zemnieku Savienības** un saraksta **Tēvzeme un Brīvība** sākumi meklējami tieši Tautas Frontē. Visi redzami latviešu politiķi savu pieredzi ir guvuši, darbojoties Tautas Frontē. Varētu teikt, ka liela daļa no LTF spēka ir ieplūdusi jaunajās organizācijās un Latvijas politiskajā spektrā ir notikusi tālāka strukturēšanās.

Sestdien, 12. jūnijā notika **Latvijas Ceļa** kopsapulce, kur aizklātā balsojumā Valsts prezidenta amatam no **Latvijas Ceļa** tika izvirzīts G. Meierovics, premjera amatam - V. Birkavs, par viņa vietniekiem - E. Levits (Tieslietu ministrs), O. Kehris (Saimniecības reformu ministrs), M. Gailis (Valsts reformas ministrs), par Saeimas priekšsēdētāju - A. Gorbunovs. Par Saeimas frakcijas un **Latvijas Ceļa** valdes priekšsēdētāju ievēlēts A. Pantelejevs. Viņa vietnieki būs O. Pavlovskis, I. Bērziņš, J. Vaivads.

Tajā pat dienā notika arī LNNK padomes sēde, kur notika asas debates "Zigerista lietā". 12. jūnija **Dienā** var lasīt Zigerista izteikumus laikraksta korespondentam, starp kuriem ir arī tādi, kā "šis dokuments (domāts LNNK deputāta solījums - J. L.) ir sliktāks nekā Marksa Kapitāls" un "to (domāta LNNK saimnieciskā programma - J. L.) ir sastādījuši amatieņi, kuŗi pat nezina, kā izburtot vārdu ekonomika". Acīmredzot paredama konfrontācija starp kustības vadību A. Krastiņa personā un Zigerista piekritējiem.

Patreiz norisinās sarunas starp dažādām frakcijām ar mērķi izveidot koalīcijas valdību. Iespējama ir **Latvijas Ceļa** koalīcija ar Zemnieku Savienību, pieaicinot klāt vēl kādu trešo vai pat ceturto partiju. Tās varētu būt Kristīgo Demokrātu Savienība vai Demokrātiskā Centra partija, nav izslēgtas arī LNNK un vēlēšanu savienība **Tēvzemei un Brīvībai**. Arī citas partijas jau izvirzījušas savus kandidātus augstiem amatiem. LZS prezidenta krēslā labprāt redzētu G. Ulmani, bet LKDS - A. Jerumani.

Šodien jau var droši apgalvot, ka no bijušajām sociālisma nometnes valstīm tieši Latvijā trimdiniekiem (jeb šodien varbūt precīzāk būtu teikt - ārvalstīs dzīvojošajiem pilsoņiem) būs vislielākais iespaids parlamentā. Tajā iekļuvuši 19 latvieši no Rietumiem (Autora minētie deputātu vārdi atrodami citā ziņojumā iepriekšējās lappusēs. Red.). Mūsu kaimiņos stāvoklis ir citāds - Lietuvā parlamentā iekļuva tikai viens kandidāts no Rietumiem, Igau-

nija - divi; tiesa vairāki Rietumu igauņi strādā arī valdībā. Lietuva ir atteikusies atzīt ārzemēs dzīvojošajiem lietuviešiem dubultpavalstniecību, ar to arī liedzot tiem atgūt konfiscētos īpašumus. Savukārt, Krievijā trimdai ir gandrīz tikai ceremoniāla nozīme, kas parasti aprobežojas ar aristokrātu ģimeņu atvašu ciemošanos pie pareizticīgo Baznīcas patriarhiem.

Rietumu latvieši pavisam balotējās 10 vēlēšanu sarakstos, aizpildot gandrīz visu politisko spektru - no sociāldemokrātiem līdz savienībai **Tēvzemei un Brīvībai**, kas liecina par politisko uzskatu diferencēšanos arī ārzemju latviešu vidū. Vēlēšanu rezultāti trimdā daudz neatšķiras no rezultātiem Latvijā (Skatiet attiecīgās tabulas 11. lpp.! -Red.). Tas bija vēl viens apliecinājums tam, ka Rietumos dzīvojošā tautas daļa ir labi informēta par politisko procesu Latvijā.

Kur tad meklējami trimdas fenomena cēloņi Latvijā? Pirmām kārtām, latviešu trimda bija politiska trimda, ar to atšķiroties, piemēram, no lietuviešiem, kuŗi savā vairākumā Rietumos nonāca kā ekonomiskie bēgļi vēl pirms kara. **Latviešu trimda Rietumos ir bijusi visorganizētākā**, ar visstiprākajām un noturīgākajām struktūrām. Visus pēckara gadus tā **palika iekšēji vienota un nesašķelta**, kas lielā mērā, diemžēl, nebija raksturīgs igauņiem un lietuviešiem.

Pēdējos gados, līdz ar Dzelzs aizkara krišanu, bet sevišķi pēc 1990. gada 4. maija trimdas darbs ļoti koncentrēti virzīts uz Latviju - lai pieminam kaut vai Amerikas Latviešu apvienības talcinieku programmu, Latvijas Brīvības Fonda naudas piešķirumus Latvijai, kontaktu meklējumus ar politiķiem un uzņēmējiem Rietumos, lobija **darbu mitnes zemju parlamentos**, ārstu un juristu kongresus, laikrakstu **Brīvā Latvija** kioskos, **Latvijas skolēnu Minsteres ģimnazijā** un daudzas citas iniciatīvas. Rīga ir vienīgā no Baltijas valstu galvaspilsētām, kuŗā pastāvīgi darbojas kādas trimdas organizācijas birojs - Pasaules Brīvo Latviešu apvienības (PBLA) pārstāvniecība. Lēnām, bet sākas repatriācijas process. Latviešu trimdas organizācijas - Baznīcas un draudzes, Daugavas Vanagi, studentu korporācijas, akadēmiskās grupas, PBLA ir strādājušas Latvijai gan ārzemēs, gan pašā Latvijā, neskatoties uz to, ka abās pusēs atskanēja balsis - ko Jūs darāt, Latvija taču vēl ir okupēta, Latvija vēl nav tāda, kādai tai vajadzētu būt. Kā šodien redzam, izraudzītā stratēģija ir bijusi pareiza. Jācer, ka Rietumu latvieši jaunajā Saeimā būs gan **radošs, gan reizē izlīdzinošs spēks**, kas palīdzēs meklēt un atrast saskarsmes punktus starp dažādiem politiskiem spēkiem jaunajā Saeimā.

Kampaņa, īpaši salīdzinot ar vēlēšanām Lietuvā un Igaunijā, Latvijā bija samērā korekta, ja neskaita Zigerista ķēngu lapas. Interesanti, ka lata kurss attiecībā pret ārvalstu valūtām palika stabils visu priekšvēlēšanu laiku, tātad uzņēmēji nekādas politiskas kolīzijas un satricinājumus iepriekš neparedzēja. Presē, radio un televīzijā notika daudz diskusiju, tāpat notika tūkstošiem tikšanās ar deputātu kandidātiem pilsētās un pagastos. Tas viss kopā bija ievērojama tautas politiskā izglītošanās. Līdz ar jaunās Saeimas ievēlēšanu Latvijai ir visas iespējas izveidoties par modernu Eiropas valsti.

Juris Lorencs

VĒLAM 5. SAEIMAI SEKMĪGU PIRMO DARBA SESIJU!

Par jauno valdību ziņosim nākamajā numurā.

VISIEM, KAM IR INTERESE PAR MANI

Nekad neesmu noliedzis vai slēpis, ka esmu bijis ticīgs komūnists līdz 1953.-1954. gadam, ko no sirds nožēloju, un jūtu morālistisku līdzatbildību par to, ko darījusi noziedzīgā kompartija laikā no 1940. līdz 1954. gadam. Talākos 38 gadus esmu darījis visu iespējamo pret kompartijas mērķiem.

Diemžēl, nepiederu pie tiem laimigajiem, kuŗiem ziņoši vecāki jau agrā jaunībā palīdz dzīvē atrast vispareizāko ceļu, lai noietu līdz mūža galam.

Piedzīmu lauku amatnieka un zemes rentnieka ģimenē kā sestais bērns. Tēvs nomira, kad es biju tikai 4 gadus vecs. Māte, laukstrādniece, nespēja bērniem nodrošināt apstākļus, lai varētu iegūt kaut vai ģimnazijas izglītību. Mēs, bērni, jau no 8-9 gadu vecuma sākām paši pelnīt sev iztiku un iespēju ziemā apmeklēt skolu...

No komūnisma sapņiem - murgiem atmodos, tikai mācoties kompartijas augstskolā Maskavā, kaut gan manā fanātiskajā pārliecībā šaubas bija radušās jau četrdesmitajos gados, redzot daudzās neģēlības komūnistiskā režīma rīcībā. Taču tikai augstskolā, apgūstot marksisma-ļepinisma pirmavotus un analizējot Padomju Savienības Komūnistiskās partijas politiku praksē, pārliecinājos, ka tiek realizēta Krievijas imperiālisma, tautu apspiešanas un citu tautu pārkrievošanas politika.

1951. gadā beidzu pilnu kursu augstskolā. Par apzinātu pretošanos pastāvošai iekārtai, kompartijas politikai izšķiros tikai 1953.-4. gadā. Izšķīries nu biju, bet ko darīt, ar ko sākt cīņu pret neierobežoto Maskavas iedibināto varu, kad visapkārt iebiedēti, morāli (arī fiziski) sakropļoti cilvēki, kas pieradināti nedomāt patstāvīgi, bez ierunām paklausīt? Ko darīt, kad lielā steigā tiek realizēta latviešu pārkrievošanas politika; kad dzīvi visās jomās nosaka krievu komūnisti un tiem palīdz pakalpiģi latvieši; kad Rīgā vien ik mēnesi uz pastāvīgu dzīvi pēc "augstās" varas norādījumiem iebrauc ap divi tūkstoši cittautiešu, galvenokārt - krievu ģimenes; kad pat pāri kompartijai neierobežoti savu bendes darbu veic visuvarenā čeka? Vai vispār tādos apstākļos var veikt kādu pret darbību?

Tātad - ko darīt tādos apstākļos? Saskatīju trīs darbošanās iespējas, trīs ceļus. Varēja mēģināt radīt kādu nelegāli darbojošos grupu, lai pretotos noziedzīgai politikai, bet izredzes, šādi darbojoties, paveikt ko būtisku latviešu tautas labā bija niecīgas. Prakse jau bija parādījusi, ka čekistu tīkls bija izvērsts tik plašs, ka tas šādu grupu ļoti ātri iznīcinātu. Jebkuŗā kolektīvā - pat vismazākajā - bija čekas ziņotājs. Notika cilvēku izsekošana, pasts tika kontrolēts, telefona sarunas noklausītas. Otra rīcības iespēja man bija tāda, ka, lai atbrīvotos no līdzdalības par partijas noziedzīgo darbību un izvairītos no kādreiz iespējamām pārmetumiem par līdzdarbošanos partijā, - mest partijas komitejā biedra karti uz galda un aiziet, aizcērtot durvis. Skaists žests. Tīra sirdsapziņa. Bet tajos apstākļos tas nozīmētu aizsūtīšanu uz spaidu darbu lēģerjiem neko nepaveikušam tautas labā.

Pastāvēja vēl treša iespēja: palikt partijā, izmantot amatvīra iespējas rīkoties, lai vismaz bremzētu latviešu pārkrievošanu un Latvijas pārpludināšanu ar kolonistiem. Varēju cerēt kaitīgos procesus jūtami bremzēt. Protams, bija jārēķinās, ka tīkšu saķauts un kā padomju varas ienaidnieks represēts.

Visu to pārdomājot, izvēlējos šo trešo ceļu. Tā bija liela uzdrošināšanās. Sākumā nācās vienam iziet ciņā pret visu pasauli biedējošo varas mašīnu, labi noregulēto varmācīgo sistēmu.

Ar ko sākt? Vispirms, uzmanīgi rīkojoties, vajadzēja nostiprināt pašam savas pozīcijas kā partija Rīgas pilsētas, tā CK biroja un arī Ministru Padomes Prezidijā. Izdevās panākt, ka Ministru Padomes un CK aparātos par atbildīgiem darbiniekiem pieņēma Emmu Ērenštreiti, Jāni Kacēnu, Arnoldu Zandmani (viņi vēlāk parakstīja arī "17 Latvijas komūnistu vēstuli brīvīvajai pasaulei"), Edgaru Mūkinu Valsts plāna komitejā u. c. Manus

uzskatus pilnīgi atbalstīja arī Latvijas komjaunatnes dienas avīze "Padomju Jaunatne" un tās redaktors Kaugurs. Turklāt Ruskulis kā komjaunatnes CK I. sekretārs bija arī partijas CK biroja locekļa kandidāts. Manu rīcību pilnīgi atbalstīja lauksaimniecības ministra pirmais vietnieks Vallis.

Veicot partijas Rīgas pilsētas komitejas I. sekretāra pienākumus, bijām panākuši, ka Rīgā tika izdota sava vakara avīze "Rīgas Balss". Toreiz visu redakciju izdevās veidot no mūsu linijas atbalstītājiem. Es tagad apzināti saku "mēs", "mūsu", jo šīnī laikā jau varēja runāt par "berklaviešiem", kā bieži esam nosaukti ārzemju presē un arī Latvijā. "Padomju Jaunatnei" un "Rīgas Balsij" bija liela pozitīva nozīme mūsu tālākajā darbā, jo mēs ar konkrētiem faktiem varējām pārliecināši parādīt visas sadzīves kroplības, nebūšanas un lielkrievu šovinisma izpausmes. Šie laikraksti palīdzēja modināt latviešos pašapziņu, uzdrīkstēšanos cīnīties par savām likumīgām tiesībām.

Vispirms vajadzēja pārtraukt iedzīvotāju mehānisko pieaugumu, ko radīja iepludinātie cittautieši Rīgā, Daugavpilī un vēl arī citās lielākajās pilsētās. Ierosināju pieņemt lēmumu, ar kuŗu tika izmainīta kārtība, kam ir tiesības pierakstīt uz pastāvīgu dzīvi pārcēlušos Rīgā. Agrāk to darīja Rīgas rajonu milicijas nodaļās - tagad to atļāvām darīt tikai Rīgas pilsētas Milicijas pārvaldes priekšniekam vai viņa prombūtnē - viņa speciāli ieceltai personai. Milicijas pārvaldes priekšnieks pulkvedis Maculēvičs bija manas rīcības atbalstītājs. Ar viņu mēs katru pirmdienu apspriedām migrācijas rezultātus. Nepilna gada laikā panācām, ka iebrauca ne vairāk, kā izbrauca. Saprotams, ka tāda mūsu rīcība radīja lielu satraukumu iebraucēju barvežos, un viņi prasīja no Maskavas palīdzību, jo bija apdraudēta lielā pārkrievošanas plāna realizēšana.

Mūsu darbības otrs galvenais virziens bija prasība latviešu valodai atjaunot tās likumīgās tiesības. Mēs jau toreiz - piecdesmitajos gados - uzsākām realizēt to, ko tagad cenšamies panākt ar likumu par valsts valodu. Pieņemām lēmumus, kuŗos bija paredzēts, ka atlaidīs no vadošiem amatiem visus, kuŗi 2 gadu laikā neapgūs latviešu valodu. Tādas pašas prasības tika izvirzītas visiem, kas strādā iedzīvotāju apkalpošanas nozarēs - tirdzniecībā, medicīnā, pastā, transportā u. c. Protams, ka arī pret šo lēmumu sacēlās iebraucēji, taču zināmus panākumus guvām. Vismaz tika pārtraukta latviešu valodas ignorēšana.

Trešais uzdevums, ko sākām realizēt, bija latviešu nacionālo kadru īpatsvara palielināšana vadošos amatos visās jomās - kā pilsētās, tā laukos. Sevišķu uzmanību pievērsām veselības aizsardzībai, milicijas, tiesu, pokuratūras nozarēm. Piemēram, bez latviešu valodas zināšanām neatļāvām uzņemt reflektantus Medicīnas institūtā.

Ceturtais, ko gribējām un centāmies panākt, bija nodrošināt priekšrocības dzīvokļu saņemšanai tiem, kas Latvijā dzīvoja jau pirms okupācijas, t.i., pirms 1940. g. 17. jūnija.

Piektais darbības virziens - nepieļaut Rīgas Jūrmaļu (toreiz šī pilsēta bija viens no Rīgas rajoniem) pārvērst par vis-savienības kūrortu. Atteicām prasības vissavienības resoriem celt resorpakļautības sanatorijas un atpūtas namus. Pieprasījām, lai esošajās, viņu jau uzceltajās sanatorijās varētu ārstēties Latvijas iedzīvotāji. Nepieļāvām viņu sanatorijām speciālu zonu ierādīšanu pludmalē.

Īsi sakot, centāmies ierobežot vissavienības resoru "iekārtošanos", nostiprināšanos Latvijā un reizē atjaunot Latvijā latvisku vidi.

Tiku saukts uz Maskavu un brīdināts. No Maskavas uz Rīgu atsūtīja speciālu komisiju, lai savāktu materiālus apsūdzībai par "buržuāziskā nacionālisma atjaunošanu Latvijā", kā arī atrastu galvenos vainīgos. Tika sastādīts bargs apsūdzības raksts, kuŗu nodeva paša Nikitas Čruščova rokās. Un Čruščovs, aizlidojot no Rīgas, LKP CK locekļu klātbūtnē lidlaukā man teica: "Ja esat ienaidnieks - mēs jūs noslaucīsim no zemes virsas." Kalnbērziņam uzdeva noskaidrot, kas tad es isti esot, turklāt brīdināja, ja viņš to neizdaries, tad sūtīšot pārbaudi no Maskavas. Atsūtīja un noskaidroja, ka esmu ienaidnieks un izsūtāms no Latvijas.

Es cīņu zaudēju. Man gan piedāvāja grēkus piedot un atstāt visos amatos, ja es pāris publikācijās nosodītu savus politiskos uzskatus un rīcību. Kad šādus piedāvājumus vairākas reizes noraidīju, tiku izsūtīts uz Krieviju, Vladimīru, kur pavadīju gandrīz 9 gadus.

Ari Vladimirā vidēji ik pēc 2-3 mēnešiem mani sauca pie visaugstākajiem priekšniekiem un, pielietojot gan draudus, gan kārdinājumus, mēģināja lauzt manu pretošanos. Kad beidzot panācu atgriešanos Rīgā. 1968. gadā, man Centrālkomitejā pateica: "Jums ir divas izejas: viena - publiska atteikšanās no saviem politiskajiem uzskatiem, un tādā gadījumā būsiet atkal lielā amatā un saņemsiet privilēģētu pensiju, ja ne - turpināsim cīnīties, bet jums būs jāstrādā rūpniecā. Izvēlieties! Trešās izejas nav!"

Aizgāju strādāt Rīgas elektromašīnbūves rūpniecā. No komunistiskās partijas mani neizslēdza.

Atgriezoties Latvijā, iespējas publicēties man nebija. Centos ietekmēt sabiedrisko domu, kontaktējoties ar progresīvākajiem rakstniekiem, kinorežisoriem, aktieŗiem, komponistiem un citiem, kam bija iespēja publicēties un runāt no tribinēm. Ar dažiem paslepus tikos, citiem rakstiju vēstules, piegādājot tās bez pasta līdzdalības. Dažas no tām tomēr bija nonākušas čekas rokās. Tiku saukts uz VDK, pratināts, izteikti divi rakstiski brīdinājumi, vairākārt izdarītas kratīšanas dzīvoklī, arī pie radiem un draugiem. 1985. gadā pēc vairāku mēnešu pratināšanas tika sagatavota apsūdzība 4 biezos sējumos manis un Antas Rudzītes tiesāšanai. Līdz tiesai tomēr nenonāca, jo Gorbačevs pirms tikšanās Ženēvā ar ASV prezidentu bija paziņojis, ka PSRS neviena politiešlodzītā nav...

Mana tālākā sabiedriski politiskā darbība noritējusi jau atklātībā.

Kāpēc par visu to šodien rakstu?

Uz to mani pamudināja laikraksta "Rīcība" 26. marta numurā publicētais Olgerta Dzenīša raksts "1949. gada deportācija un latviešu nacionālais varonis". Tiesa, mani apmelojošu rakstu ir bijis daudz - sākot jau no 1990. gada vēlēšanu kampaņas laika. Līdz šim uz tāda veida rakstiem neesmu reaģējis. Šoreiz Dzenīša kungs to pieprasa, Lūk, tāpēc arī uzrakstīju šo uzziņu par sevi, savu darbošanos, lai katrs varētu spriest, vai esmu turējis vārtus vaļā, sākot no 1940. līdz 1959. gadam, kā to apgalvo Dzenītis. Tieši Rīgas un Latvijas vārtu pievēršana bija pats lielākais apvainojums, par ko 1959. gadā mani atbrīvoja no visiem amatiem un izsūtīja uz Vladimīru. To zina katrs, kas interesējas par notikumiem Latvijā, kas lasa kaut vienu laikrakstu, jo toreiz - 1959.-1961. gadā - par to rakstīja visas avīzes un ne reizi vien. Par to runāja radio un TV pārraidēs. 1959. gada jūnija LKP CK plēnuma slēgtās sēdes steogrammas pilns teksts bija publicēts arī kompartijas žurnālā "Latvijas Komūnists", ja nemaldos, 1991. gadā. Dzenīša kungs mani nosauc par LPSR Ministru Padomes I vietnieku. Tāds nekad neesmu bijis. Priekšsēdētāja I vietnieki bija Plūdonis un Bondaļetovs. Rakstā liek manīt, ka esmu līdzdarbojies 1949. gada nelikumīgajās deportācijās. Laikā no 1948. gada augusta līdz 1951. gada rudenim nedzīvoju Latvijā, mācījos skolā. Rakstā ir apgalvots, ka vispār es neesot bijis izsūtīts uz Vladimīru, bet gan pārcelts, lai tur vadītu atbildīgu ideoloģisko darbu, strādājis par kinofikācijas pārvaldes priekšnieku. Nē, Dzenīša kungs, nekad tādā amatā neesmu bijis. Biju kino filmu kantora pārvaldnieks, pie kuŗa nāc kinoteātru, klubu u. c. objektu darbinieki izīrēt filmas. Kantoris nenosaka, kur kādu filmu rādīt, bet tikai uzglabā un remontē kinofilmu un par īrēšanu saņem ires maksu. Tāds ir tas atbildīgais ideoloģiskais darbs, par ko vadītājs saņēma 140 rubļus mēnesī. No divstāvu vasarnīcas Lielupē manu sievu izlika 24 stundu laikā - tūlīt pēc manas aizbraukšanas no Rīgas. Nedēļas nogalēs no Vladimīras neierados Rīgā, bet gan tikai atvaļinājuma laikā un svētku reizēs. Arī pēc gandrīz 9 gadiem, kad atgriezos Rīgā, man nebija tiesības izvēlēties sev darbu, bet piespieda strādāt RER, kuŗā pāri par 80 % strādāja cittautieši.

Strādāju ne par jaunās tehnikas priekšnieku, kas esot administratīvs amats, bet biju vecākais inženieris, kuŗa pakļautībā vēlāk bija kinomehāniķi un 2 fotogrāfi. Mans uzdevums bija sagādāt tehnisko informāciju. Kam un kā es, toreiz strādādams RER, kalpoju, par vai pret padomju režīmu - par to uzskatāmi liecina manis uzrakstītā "17 Latvijas komūnistu vēstule", kuŗa 1971. gadā slepus, ar vēl tagad Rīgā dzīvojošā RER ražotnes priekšnieka vietnieka Jāņa Galdiņa un vēl tagad Čikāgā dzīvojošā Artura Pormala palīdzību tika izvesta no Latvijas. Minētajā vēstulē plaši bija atmaskotas visas komūnistiskā režīma izdarības. Par šīs vēstules nozīmīgumu liecina tas, ka tā tika publicēta pasaules 14 nozīmīgākajās valstīs gandrīz 100 preses izde-

vumos, arī tādos vislielāko tirāžu laikrakstos kā "New York Times", "Dagens Nyheter" un citos. Vēstules tekstu pāraidīja arī daudzas radiostacijas. Tās pilns teksts no "Interncontinental Press" publicēts "Samoizdat voice of the Soviet opositions" 1974. gadā. Amerikas Kongresa namā pilnu tekstu publicēja deputāts Edvards Dervinskis, kas tagad ir Amerikas veterānu administrācijas vadītājs Vašingtonā. Amerikas senators Čārlzs Pērsijs raksta, ka minētā vēstule iekļauta Senāta reģistros.

Par šīs vēstules izplatīšanu parūpējās arī tādi trimdā un piemums cienjami tautieši kā tautsaimnieks Andrejs Trapāns, ASV, viņa brālis Minchenē Jānis Trapāns, Uldis Ģermanis, Stokholmā. Pieminētā vēstule ar patiesības skaidrumu un pārliecinošo argumentāciju visas pasaules sabiedrības uzmanību pievērsa notikumiem Latvijā.

Jau sen esmu nosaucis arī 17 komūnistu vēstules līdzzinātājus un parakstītājus.

Ar pieminēto neaprobežojās mana pretdarbība kompartijai un padomju režīmam. Meklēju ceļu, kā ietekmēt sabiedrisko domu; gan paslepus tikos ar progresīvākajiem rakstniekiem, kino režisoriem, aktieŗiem, komponistiem un citiem, kam bija iespēja publicēties un runāt no tribīnes, gan rakstīju viņiem vēstules, jo ne jau visi piekrita ar mani tikties. Baidījās. Reakcija bija dažāda - daži pateicās, daži nereāģēja - klusēja, daži nepiekrita maniem ierosinājumiem, bet, piemēram, kāds rakstnieks, tagad ievērojams politisks darbinieks, manis rakstīto atklāto vēstuli latviešu inteliģencei, kuŗu ieliku viņa pastkastītē, nākamajā dienā aiznesa uz Latvijas Rakstnieku savienību un atdeva partorgam, kas to nekavējoties nogādāja čekai. Šī vēstule kā apsūdzības materiāls figurēja 4 biezos sējumos apsūdzības lietā pret mani, kas bija sagatavota 1985. gada otrajā pusē. Bija arī kāda kinorežisora un 2 kinooperātoru liecības. Viņi ar saviem parakstiem čekā apliecināja, ka es viņiem esmu iedevis manis uzrakstīto "17 komūnistu vēstuli" tad, kad tā ārzemēs vēl nebija publicēta. Es negribu nosaukt šo cilvēku vārdus, pieļaujot, ka viņi ir izdarījuši pareizus secinājumus un paši savu toreizējo rīcību nosodījuši.

Laikā no 1968. - 1988. gadam ir bijušas kratīšanas ne reizi vien manā dzīvoklī, arī pie manas māsas un draugiem. Neskaitāmas reizes esmu pratināts gan čekā, gan prokuratūrā, sodīts ar naudas sodiem par laika pārtēriņu mitiņos, ir izteikti 2 oficiāli juridiski brīdinājumi par it kā "pretvalstisku rīcību" un par "nacionālā naida kurināšanu".

Tāda ir bijusi tā "vārtu vaļā turēšana" okupantiem un sadarbība ar komūnistiem, un te nu esmu minējis tos manu "noziedzumu" līdzdalībniekus, ko no manis savā rakstā pieprasījis Olgerts Dzenītis.

Esmu arī divas reizes bijis bijušā LKP Vēstures institūtā, lai pārlasītu Rīgas pilsētas Proletāriešu rajona partijas komitejas dokumentus, pat izsūtīto sarakstus, kuŗus es it kā esmu parakstījis. Tādu, protams, tur nav. Ir viens dokuments, zem kuŗa ir mans paraksts. Esmu pārsūtījis no kādas rūpniecības (nosaukumu neatceros) saņemtu pozitīvu raksturojumu cilvēkam, ko pieprasījis VDK. Zem otra dokumenta, kuŗā ir informācija par tautas reakciju par notikušo nelikumīgo izsūtīšanu, ir gan mašīnrakstā minēts mans uzvārds, bet mana paraksta nav.

Laikā, kad es it kā esmu parakstījis tos "stāstīņus", kuŗus publicēja "Neatkarīgā Cīņa" šā gada maijā, es atrados Rīgas pilsētas I slimnīcā, kur man taisīja operāciju galvā. Kas vēlas par to pārliecināties, var slimnīcā pārbaudīt.

Lai izdarītu secinājumus par plaši izvesto kampaņu pret mani, lasītājus lūdzu padomāt. Kāpēc šī kampaņa vienlaikus sākas tieši tagad vairākos republikas un rajonu laikrakstos? Kāpēc ar manas necilās personības biogrāfijas sīku izpēti nodarbojas no LNNK par graujošu darbību izslēgtais dēkainis Ančāns - "Rīcības" redaktors, kas pats bijis kompartijas biedrs; Visvaldis Lācis, kas, pēc paša apgalvojumiem, ar paša rektora laipnību tika uzņemts Maskavas svešvalodu institūtā Nr. 1, kur gatavoja sevišķi uzticamus cilvēkus darbam ārzemēs; no LNNK atšķēlušais Dzenītis; Gore, kas pati bija kompartijas biedre? Kāpēc galvenā viesuļuguns tagad tieši pret mani? Vai tiešām es ar saviem gandrīz 79 gadiem esmu tik bistams un varens drauds Latvijai? Vai tikai iemesls nav tas, ka patiesi bistama kādam ir LNNK, kuŗas viens no radītājiem esmu es?

Tā nu esmu uzrakstījis to grēksūdzi, ko pieprasījis Olgerts Dzenītis.

Eduards Berkļavs

JAUNS BAPTISTU MĀCĪTĀJS

Pēdējos gados ir radušās dažādas iespējas latviešu studentiem papildināt savas zināšanas Rietumu universitātēs. Vairāki studenti tās ir jau izmantojuši. Tas lielā mērā atkarīgs no līdzekļiem, kādus parasti dod kāda organizācija vai atsevišķas personas. Viens no šāda ceļa gājējiem ir baptistu mācītājs Valdis Tēraudkalns, kas ASV ieradās 1992. gada augustā, lai papildinātu savas teoloģijas zinības Grandrapidu baptistu seminārā. Ar viņu sarunājās žurnālists Valters Zirnītis. Tālāk viņu saruna:

Z.: Lūdzu pastāstiet par savām dzīves gaitām un mācīšanos Latvijas skolās.

T.: Esmu dzimis 1964. g., Rīgā, turpat beidzu vidusskolu un uzsāku studijas Latvijas Universitātes Ķīmijas tehnoloģijas fakultātē.

Z.: Kā radās interese kļūt par latviešu baptistu mācītāju?

T.: Viens no faktoriem, kas pamudināja mani, kas izadzis padomju izglītības sistēmā, skeptiski izsakoties, interesēties par kristietību, bija Rietumu raidstaciju balsis, kuŗas klausījos. Tajās, starp citu, stāstīja, ka vēstures liecības apstiprina Bībeles notikumu patiesīgumu. Tā sākās mans ceļš dziļāk izprast šī virziena būtību un tajā iedziļināties. Rosinājums un izšķiršanās sākt aktīvu garīgu kalpošanu tieši radās Golgātas baptistu draudzē. Mani aicināja mācīties neklātienas kursos, uz kuŗu bāzes vēlāk izveidojās Baptistu teoloģijas seminārs.

Z.: Kādi pienākumi jums bija uzticēti Latvijā?

T.: Esmu strādājis Bauskas un Subates baptistu draudzēs. Bez tam es darbojos kā Latviešu Bībeles biedrības atbildīgais sekretārs. Bībeles biedrība ir starptautiska organizācija, kas veic bībeļu izdošanu un izplatīšanu. Pašreiz strādā pie latviešu teksta korektūras, kā arī pie pirmā Bībeles karšu atlanta sagatavošanas, kādam nolūkam Vācijas Bībeles biedrība atļāvusi izmantot savu izdevumu.

Z.: Kā radās vēlēšanās atbraukt uz Ameriku?

T.: Iespēja studēt ASV radās, pateicoties sarakstei ar Klīvlāndes baptistu draudzes māc. A. Ūsi.

Z.: Kas deva līdzekļus braucienam?

T.: To finansēja Klīvlāndes latviešu baptistu draudze. Palīdzēja arī ALBA (Amerikas latviešu baptistu apvienība) un Nacionālā Baptistu padome (National Council of Churches of Christ, Inc.).

Z.: Cik ilgi esat mācījušies seminārā?

T.: Turpat gadu.

Z.: Kā vērtējat pavadīto laiku un kad dosaties atpakaļ?

T.: Tas bija intensīvs mācīšanās periods, ko es vērtēju visai pozitīvi. Ieguvums ir liels. Uz Latviju atgriezīšos jūnija beigās. Vēl gribu piebilst, ka vietā šeit būtu izteiciens - "cilvēks dzīvo tik dzīves, cik valodas viņš prot". Iespējas padziļināt angļu valodas zināšanas nav nemaz pilnībā novērtējamas. Galvenais tomēr bija iegūtās zināšanas teoloģijā. Radās izdevība arī iepazīt klasiķu darbus, kā K. Barta, J. Moltmasko, Kirkgarda un citu.

Z.: Kādi ir jūsu nākotnes plāni Latvijā un ar kādām grūtībām tur nāksies sastapties?

T.: Latvijā gribu būt palīdzīgs tiem, kas, tāpat kā reiz es, atrodas uz meklējumu ceļa. Vēlētos, lai draudzes Latvijā būtu patiesi "atvērtas" cilvēku vajadzībām, un nebūtu tā, ka mēs, kā kristieši, sniegtu atbildes uz jautājumiem, kuŗus cilvēks varbūt parasti neuzdod. Citiem vārdiem, lai mēs nedzīvotu kā "geto" ar apziņu - mēs esam tie labie, viņi, mums apkārt esošie, tie sliktie. Latvijā draudžu darbā grūtību netrūkst, sevišķi tas sakāms par lauku draudzēm. Ļoti apgrūtina tas, ka cilvēku pārvietošanas iespējas ir ļoti ierobežotas. Piemēram, Subatē dažkārt jāveic lieli gabali kājām iekams sasniedz baznīcu vai citu saiešanas vietu,

kur var risināties jauniešu saieti, apmeklēt svētdienas skolas utt.

Z.: Kā vērtējat Amerikas latviešu dzīvi un kādi ir iespāidi šajā zemē?

T.: Patikami vērot, ka daudzi latvieši šeit ļoti augsti vērtē mūsu nacionālo kultūru. Tā ir sfēra, kas dažkārt izraisa sadursmes attiecībā uz Baznīcu. Maldās tie, kas ar folkloras palīdzību grib radīt reliģiju, bet aplam būtu noliegt kā "pagānisku" visu latvisko. Folklorā taču izsaka visas mūsu senču ilgas pēc patiesības. Tā vietā, lai noliegtu visu, mums vajadzētu skatīt to, kā posmu ceļā uz mērķi, uz piepildījumu, kas ir Kristus. Amerikāņu dzīves veids, parašas un trauksme? Vērojot visu to, mani nepārsteidza, jo daudz biju par šo zemi dzirdējis un lasījis. Pie tam, pirms ierašanās šeit, man bija izdevība diezgan daudz apmeklēt citas valstis, kuŗai katrai savas īpatnības un savādības.

Z.: Vai esiet precējies?

T.: Pagaidām vēl esmu puišu kārtā, jo nav bijis laika par tādām lietām domāt.

Beigās kāda piezīme. Neskatoties uz darba slodzi šeit, V. Tēraudkalns iespējis pabūt latviešu vidū ne tikai Grandrapidos, bet runājis vai sprediķojis Klīvlāndē, Ņujorkā, Filadelfijā, Toronto, dažkārt pavadot dziedāšanu, tāpat kādu solistu, pie klavierēm vai ērgelēm, jo viņam ir arī apbrīnojamas mūzikālas dotības.

Valters Zirnītis

PĒDĒJĀ SARUNA AR OJĀRU JĒGENU

"Es tev piezvanīšu trešdienas vakarā!" Tu teici, mūsu kārtējo tālruņa sarunu nobeidgams. Bet - trešdienas, 26. maija vakarā, Tava balss jau bija apklususi... Un tā, lai šis rakstu zīmes teic to, ko Tava auss vairs uztvert nevar. Sarunās arvien Tu izrādīji neviltotu interesi par pretrunātāju, sevi atstādams novārtā, tamdēļ es runāšu par Tevi.

Dzimis Tu Rīgā, 1924. gada 9. decembrī, kā vienīgais dēls, "mātes saukts par Inci" (O. Jēgens - Dzimtā vieta). No tēva mantojis šarmantu iznesību, no mātes - kļuvi smalkjūtību. Mātes mudināts, iestājies un beidzi Franču liceju, kur sastapies ar vairākām prominentu latviešu sabiedrības atvasēm. Tu augi un skolojies skaistajā Latvijas brīvvalsts laikā; bieži teicu, ka, jaunāka būdama, apskaužu Tevi. Tu, līdz ar visu latviešu tautu, piedzīvo Baigo gadu, redzi, kā komūnisms izārda, iznīcina, nokauj valsti, garu un cilvēkus, un līdz šai dienai bijī nikns komūnistu un vēl vairāk to līdzskrējēju un latviešu nodevēju ienaidnieks. Kaut citādi satīcīgs un izprotošs, šeit Tev kompromisa nebija. Mainoties režīmam, tiec iesaukts un cīnies kaujās pie Ostrovas un Opočkas. Ievainots, tiec nosūtīts uz Vāciju, kur pie Dancīgas nonāc krievu ielenkumā. Pēdējā brīdī Tev izdevās paglābties un Tu nokļuvi karaļvalstī Dānijā. Pēc kara palīdzi Imantam Reitmanim sakārtot un izdot Latvju Dainas. Kopā ar Veltu Sņikeri un Dzintaru Sodumu iznāk pirmais dzejoļu krājums. Vairāki no tiem sacerēti klasiskā soneta formā. Nokļuvis Amerikā, iesaisies mākslinieku un literātu saimē. Vadi rakstnieku cēlienus lielajos Dziesmusvētkos, sarīkojumos, lasi un publicē spīva humora pilnus dzejoļus par mūsu sadzīves problēmām. Ar lielu rūpību vāc un krāj retus izdevumus, tos sakārtodams un izdodams mazgrāmatīpās, tā darīdams tos pieejamus arī citiem. Kā pēdējo vēl paspēj redīgēt Aleksandra Pelēča Sibīrijas grāmatu. Esi Kultūras fonda referents literātūrā, vērtētājs Goppera fondā, Latviešu Preses biedrības biedrs un pēdējos divi gadus tās priekš-

sēdīs. Lasi referātuš, esi lektors Gaņezera, kur jaunās dāmas, Tavas audzēknes, par Tevi jūsmot jūsmodamas, sauc Tevi par Fantastisko Kapteini. Tavuš veikumus grafikā nesaskaitīt" grāmatu apvāki, viņetes, goda raksti, adreses gan latviešiem, gan amerikāņiem. Čikāgā slēdz mūža derību ar mākslinieci Silviju Šteineri. Piedzimst dēls Juris, Tava intelekta tālāknesējs.

Nu Tava balss apklususi, bet Tavi darbi un gars dzīvos ar mums un pēc mums. Savā Grīziņkalna poēmā Tu mazliet šaubies, vai baltais Grīziņkalms par Tevi nenosarks. Grīziņkalns ir lepns uz Tevi, Ojār, To es Tev varu apliecināt.

Ilze Liepiņa Šimane

+++++

MESHI - VĒL VIENA TAUTA BEZ DZIMTENES

Padomju Savienības neilgajā vēsturē pazudušas vairākas mazās tautas. Vienu tādu tautu iznīcina pašreiz. Tās vēsture ir spilgts piemērs asimilācijas un apzinātas, plānotas nacionālās iznīcināšanas. Runa ir par meshiem bijušajā Padomju Savienībā, un līdz ar to ārzemēs ir izplatīts maldīgs uzskats, ka meshi ir turki.

Meshetija ir sena Grūzijas dienvidrietumu province, ko apdzīvoja gruzīnu cilts meshi. Vēsturiskās Meshetijas teritorija ziemeļos robežojās ar Boržomi aizu, dienvidos - ar tagadējo Erzerumu.

XVI gadsimtā Meshetiju sagrāba Turcija. Vispirms gruzīnu muižnieki, vēlāk arī daudz zemnieku, vēlēdamies atvieglot savu sociāli ekonomisko stāvokli, pieņēma islamu un līdzās gruzīnu valodai sāk aizvien vairāk lietot turku.

1828. g., pēc kārtējā turku-krievu karā, ievērojama Meshetijas daļa - Ahalcihes pašvaldība ziemeļdaļā - nonāk krievu rokās. Krievu administrācija neuzticējās musulmaņiem. Cars nolēma attīrīt imperijas robežas, lai tur varētu ievākties kazāki. No tāda plāna nekas nesanāca, tomēr ievērojama gruzīnu musulmaņu daļa aizgāja uz Turciju. 1829. g., pēc ģen. Paskeviča pavēles, šajā novadā izvietoja armēņus, kas bēga no Turcijas. Tā kā armēņi zināja tikai armēņu un turku valodas, par starpnacionālās sazināšanās valodu (kā tagad mēdz runāt) kļuva turku valoda. Gruzīnu musulmaņus, muižniekus pēc izcelsmes, krievi nepieņēma privilēģētās muižnieku skolās. Tādēļ savu izglītību tie ieguva pa lielākai daļai Turcijā un uz dzimteni atgriezās pārliecināti panturkisti. Tomēr vēl XX g. s. sākumā, pēc pazīstamā etnogrāfa Hahanova liecībām, visi meshi bija divvalodīgi, nevarēja sastapt meshu, kas nepārvaldītu gruzīnu valodu.

Neatkarīgajā Gruzijā (1918.-1921. g.) Meshetija kļuva par kara arēnu, jo turki ielauzās šajā teritorijā. Antantes iejaukšanās piespieda turkus aiziet, bet Gruzijas valdība organizēja Meshetijā referendumu, kurā iedzīvotāju vairākums izsakās par palikšanu neatkarīgajā Gruzijā. Tomēr tās dienas ir skaitītas un to okupēja Sarkanarmija.

Padomju Krievija 1921. g. noslēdz slepenu līgumu ar Turcijas lideri Kemalu Atatirku un kļuva par musulmaņu tiesību aizstāvi, saredzot viņos pasaules revolūcijas rezervi. Azerbaidžānai atdota Karabaha, Adžārijā izsludināta autonomija, Meshetijā tiek atstāta turku kultūrlā autonomija. Skolotājus sāk sūtīt no Azerbaidžānas, arī partijās darbiniekus. Sākot ar 1926. g. meshus pasēs sāk ierakstīt par azerbaidžāņiem. Ja 1921.-1926. g. darbvedība notika gruzīnu valodā, sākot ar 1927. g. - turku valodā, sākumā arābu burtiem, vēlāk latīņu, bet no 1935. - 1944. g. - turku valo-

dā. Tā veidojās paaudze, kas vairs neprata rakstīt gruziniski, slikti prata savu valodu.

Ari tautas skaitīšanas datus pazuda gruzīnu musulmaņi, toties parādījās azerbaidžāņi. Kad II pasaules karš tuvojās beigām, Staļins gribēja uzbrukt Turcijai. Tādēļ 1944. g. 15. novembrī meshus deportēja no dzimtenes, galvenokārt, uz Vidusāziju. Deportēja 110.000. Pirms deportācijas tiem lika uzbūvēt šoseju, lai vieglāk tos būtu izvest un, domājams, plānotam kaņam.

1956. g. jau pēc Staļina nāves deportētos meshus atbrīvoja no komandantu režīma un ļāva apmesties visur, izņemot Gruziju. Daudzi no viņiem brauca uz Ziemeļkaukāzu, citi palika Vidusāzijā. Nacionālā apziņa lielā mērā bija zudusi. Par iemeslu bija ne tikai grūtā vēsture, bet arī kopējā dzīve ar turku valodās runājošām Vidusāzijas tautām, visvairāk uzbekiem un kazākiem. Gruzīnu valodu atceras vienīgi veci cilvēki. Un tomēr daudzi meshu musulmaņi turpina uzskatīt sevi par gruzīņiem. Līdz pat 1970. g. vidum daudzi turpināja cerēt, ka gruzīni pieņems viņus kā asinsbrāļus. Nevajag aizmirst, ka pirms izlaimēšanas Meshetijā bija viens no gruzīnu kultūras centriem. Lielākais gruzīnu dzejnieks Šota Rustaveli pēc izcelsmes bija meshs.

Pēc Ferganas traģēdijas - partmafijas organizētiem grautiņiem - meshi dzīvo pa visu milzīgo bijušās Padomju Savienības teritoriju; visvairāk Krievijas pēdējās ziemeļdaļās, piemēram, Smoļenskas, Kurskas, Ziemeļkaukāzā (Krasnodaras un Stavropoles novados, Rostovas apgabala, Kabardijas-Balkārijas autonomā republikā) Azerbaidžānā. Izveidojās divi virzieni, kurus varētu saukt par turcisko un gruzinisko. Abi ir naidīgi viens otram. No 50-to gadu beigām līdz 70-to gadu vidum pārsvarā bija otrais virziens, kurā priekšgalā atradās Latīfšahs Barašvili, lietoja arī gruzinisku vārdu - Latīpša. Jau pēc viņa nāves viņa māsa Klāra Barašvili publicēja tēva sarakstīto grāmatu "Mēs, meshi". Kad kļuva skaidrs, ka ne Maskavas, ne Tbilisi valdnieki netaisās laist meshus atpakaļ Gruzijā, atdot viņiem tēvu zemi, uzvarēja turku orientācija, t. i., ļoti sāka uzdot tie, kas skaitīja sevi par turkiem. Tieši no viņiem sāka izplatīties leģenda par padomju turkiem. Tagad šī virziena priekšgalā ir Jusufs Sarvarovs. Kad pēc grautiņiem Ferganā kļuva skaidrs, ka pat tad Gruzija netaisās pieņemt meshus, turciskā orientācija guva izšķirošo pārsvaru.

Pirmajās dienās pēc grautiņiem sapulcējās gan oficiālie varas nesēji, gan neformāli un nolēma palīdzēt meshiem atgriezties Gruzijā. Pēc tam izrādījās, ka starp bēgļiem liela daļa meshu ir ar turku orientāciju. Rezultātā Gruzijā sākās demonstrācijas ar lozungu "Nevienam turku Gruzijā!"

Tagadējie Gruzijas vadītāji un pat opozīcija apgalvo, ka meshi būtu jaunu starptautisku konfliktu iemesls Gruzijā. Iedzīvotāji gandrīz kā viens arī noskaņoti pret meshu atgriešanos.

Runājot par perspektīvēm, daudzi jautājuma zinātāji uzsver, ka, kamēr oficiālie varas nesēji pieturas pie teokrātiskās idejas par gruzīnu pareizticības misiju, problēmu atrisināt nevar. Turklāt pašā Gruzijā aizvien nerimst starpnacionālie konflikti ar osetiņiem un abhāziešiem.

Viktors Kalniņš

+++++

FORUMĀ iespējams dažāda satura rakstus. Redakcijas locekļi tajā nepiedalās.

RADĪTĀJA LIKUMI

... un divejādi plāni

Trimdā "...Mūsu darbs bija iegūlies zināmā pašapmierinātības čaulā. Varbūt tas būtu arī tāpat turpinājies, ja nebūtu notikušas radikālas pārmaiņas Austrumeiropas politiskajā struktūrā. Pārmaiņas straujums skāra visus, un mūs tās skāra nesagatavotus. Pārmaiņas nenotika pēc mūsu iedomātiem plāniem" (pasvirojumi mani).

Teksts ņemts no K. Sventeckas runas Latviešu kultūras darbinieku seminārā 1993. g. 27. martā, Grand Rapids, Michigan'a, ASV (MLB Ziņotājs, 1993. g. maijs, 19. lpp.).

K. Sventeckis ar teksta diviem pēdējiem teikumiem izsaka dziļu patiesību. Pārējais runas saturs ir parastais, kādu dzird latviešu sanāksmēs, lai izpatiktu publikai. Sevišķi patiesi ir teksta pēdējais teikums: "Pārmaiņas nenotika pēc mūsu iedomātiem plāniem."

Par kādiem mūsu plāniem viņš runā? Domājams par latviešu vadītāju un preses sniegtajiem 50-tos, 60-tos, 70-tos un 80-tos gados.

Tiesām, pārmaiņas Krievijā un Latvijā nenāca tā, kā to bija plānojuši un paredzējuši mūsu sekulārie un baznīcas vadītāji.

Bet ja runājam par Plāniem, tad tie visumā saskaņēja ar prognozēm. Un šie Plāni atšķīras no iepriekš minētajiem plāniem, jo tie nav cilvēku, bet mūsu universa radītāja Plāni.

Pasaulē ir divi veidi plānu:

1) Cilvēku, tautu vai sabiedrības vadītāju plāni, kas nav saskaņā ar universa radītāja baušļiem, principiem un nolūkiem,

2) Cilvēku plāni, kas saskaņā ar universa radītāja baušļiem, principiem un nolūkiem.

Pirmie sabiedrībai dod dzīves nedrošību un sadilumu, otrie - drošību, labklājību un pieaugumu.

Latviešu sabiedrība par visu varu cenšas sev uzspiest pirmā veida plānojumus.

Par mūsu universa radītāja plāniem ziņo viņa sūnītais Dēls un vairāki citi seno ebreju pravieši. Radītāja plāni tiek daļēji atklāti arī tiem, kas ievēro paši un māca citiem viņa likumus un Dēla nosacījumus. Uzsvārs ir uz vārdu "daļēji".

Jau 60-os un 70-os gados rakstīju, ka pārmaiņas Latvijā var nākt tikai līdz ar pārmaiņām Krievijā. Ka karš starp ASV un PSRS nav paredzams. Ka pārvaldi Kremli negāzīs iekšēja revolūcija. Ka stāvokļa maiņa PSRS var nākt tikai ar apgaismības nākšanu pār viņu pašu vadītāju prātiem.

Radītāja pravieša Daniela atklāsme par valdnieku Nebukadnezaru dod ilustrāciju jaunu valsts vadītāju attīstības gaitai. Apumsībai nākot pār Nebukadnezara prātu, viņš kļūst kā dzīvnieks, kas, izdzīts plavā, ēd zāli. Atklāsmēs koki simbolizē augstāko sabiedrību, bet zāle - tautu (iedzīvotājus).

Garīgi aptumšotie valsts vadītāji un pārvaldes līdzinās zvēriem, kas ēd paši savas valsts iedzīvotājus. Nebukadnezara liktenis Daniela atklāsmē noslēdzas ar saprāta atgriešanos.

Sākot ar 1985. g. MLB Ziņotājs saka iespīest manus raktus. Viena mana apskata temats bija universa radītāja plāni, latviešu tauta un Zvērs:

"Kas mainīs nežēlīgo zvēru mežonīgo dabu? Bet gudrs cilvēks jau laikus uzmanās. Viņš apbruņojas un izstrādā plānu aizsardzībai, viņš pārvietojas, sevišķi, ja kaimiņmilzis ir Zvērs. Gudra plāna trūkums ir latviešu tautas 20. g. s. lielākā traģēdija" (MLB Ziņotājs, 1985. g. augusta, 9. lpp.).

Viss manis rakstītais 70-tos un 80-tos gados attiecās uz plānu, kā latviešu sabiedrība varētu pieaugt labklājībā un skaitā bez kaušanās. Bet latviešu sabiedrībai ir samuraju mentalitāte un ja tā nemainīsies, latvieši zaudēs. Zaudēs savu skaitlisko procentu Latvijā un vēl daudz ko citu.

Latviešu sabiedrības nepareizo plānu (1923 - 1993) rezultātā latviešu Latvijās ir tikai 50% no iedzīvotāju kopskaita.

"...Iespējams, ka latvieši ir maza un dilstoša tautiņa tieši pateicoties kārei neapdomīgi karot (strēlnieki, leģions)... un pieredēt izbījušu kara kalpu organizācijām.

...Izraēlas gudrība bija, ka viss runas viru teiktais uzrakstāms un dokumentējams. Pēc tam, laika tecējumā, patiesais atsijājams no nepatiesā. Ir rakstīts, ko teica Jeremija un tas, ko sacīja opo-

zicija. Visās praviešu grāmatās ir dokumenti par runas viru teikto, kā notikumi risinājās dzīvē.

...Latviešiem jau sen vajadzēja sabiedrībā atklāti pārrunāt runas viru sacīto un salīdzināt to ar notikumu norisi" (MLB Ziņotājs, 1985. g. nov., 14. lpp.).

ASV prese un laikrakstu kolumnisti regulāri (mēnešos un gada ceturkšņos) salīdzina politiķu plānus ar to, kā šie plāni īstenojušies pozitīvā vai negatīvā virzienā.

Latviešu lielā prese vēl arvien atsakās no kolumnistiem, kas analizētu viņu politiķu plānus no dažādiem viedokļiem. Latviešu sabiedrība atrodas nacionālradiķāju gūstā. Nākotnē zaudējumi turpināsies.

Latvijas Saeimas vēlēšanas 1993. gada jūnijā. Turpinājumā daži latviešu vadītāju (L. v.) nākotnes plāni no šo vēlēšanu partiju un organizāciju platformām, kuŗus atradu 1993. g. maija MLB Ziņotājā. Plānotāju vārdus neminēšu, jo uzsvāru vēlos likt tieši uz plānojumiem. Katram plānam sekos īss komentārs.

L. v. plāns: "...zmressargiem jāklūst par armiju, ka policija netiek galā ar kārtības sargāšanu, ka valsts aizsardzības pamats ir apbruņota tauta".

Samuraju mentalitāte. Redzēsim, kur šis plāns būs pēc viena gada. Pie šī plāna ir piezīme, ka persona, kas šo plānu uzstāda, ir "pēc izdarītās aptaujas viena no populārākām personām Latvijā".

L. v. plāns: "...Pilsonības likuma pamatuzdevums ir latviešu tautas drošība un neirobežotas attīstības garantija".

Šī plāna izvešanai rūpīgi jāseko un jāvērtē rezultāti, jo tas ir viens no daudziem, kas ir pretstatā Radītāja likumiem un nosacījumiem. Ja tekstu nedaudz grozītu, plāns iekļautos Radītāja nosacījumos - Pilsonības likuma pamatuzdevums ir Latvijas iedzīvotāju drošības un neierobežotas attīstības iespējas garantija.

L. v. plāns: "...Saimnieciskās politikas mērķi, uzdevumi un īstenošanas metodes tuvākajos gados būs tieši atkarīgi arī no Latvijas jaunās vietas un lomas starptautiskajā ekonomiskajā sistēmā".

Nākotnē redzēsim, kā tas saskaņēs ar Pilsonības likuma plānu.

L. v. plāns: "...iet vidus ceļu starp nacionālradiķājiem un kosmopolitisko grupu piekritējiem, līdzsvaros latviešu politiskās un nacionālās intereses ar Latvijā dzīvojošiem cittautiešiem".

Interesanti būs redzēt, kādā virzienā šis plāns īstenošies. Vai to varēs iekļaut starptautiskajā ekonomiskajā sistēmā. Nacionālradiķājiem ir slihta slava Rietumu demokratijās. Tie likti vienā grupā ar etnisko tīrītāju (ethnic cleansing - serbu) pārstāvjiem. Pie šī plāna īstenošanas maz palīdz arī no Vācijas importētais nacionālradiķālis. Rietumos nacionālradiķājiem ir arī cits, mazāk glaimojošs nosaukums.

L. v. plāns: "...Atjaunot Latvijas labo slavu".

Kā šo plānu saskaņos ar iepriekšējo un ar nākošo plānu?

L. v. plāns: "...sveštautieši nevar iegūt zemi īpašumā".

Sabiedrība vai valsts, kas savus likumus nebalsta uz universa radītāja baušļiem un principiem, vienmēr būs nestabila.

Paldies MLB Ziņotājam, kas, kā agrāk, tā tagad - un cerēsim arī nākotnē - mūs apgādā ar nozīmīgu informāciju.

J. Purviņš Jurjāns

DARBĪBAS NOTEIKUMI JĀPILDA VISIEM

Ikviena organizācija ir dibināta uz statūtu un darbības noteikumu pamatiem. Tie ir stingri jāievēro, lai organizācija varētu normāli darboties.

Darbības noteikumus DV Toronto nod. vadība neievēro. Nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots ir pārkāpis DVK darbības noteikumus, tiesājot savas nodaļas biedrus par goda un disciplīnas pārkāpumiem. DVK darbības noteikumi nepārprotami nosaka - es citēju -:

"Goda tiesa izmeklē sūdzības un dod savus atzinumus vai lēmumus par organizācijas goda un disciplīnas pārkāpumiem, attiecīgi ar to ziņojot DV KV un izmeklēšanā iesaistītiem partiem".

Nodaļas valdes priekšsēdim, kā arī valdei tādu tiesību nav. Darbības noteikumi arī nosaka, ka DV Kanadas valde ir atbildīga par nodaļu darbību; tātad - DV KV priekšsēdis

G. Šubiņš un DV K valde nedrīkst pieļaut šādu darbības noteikumu pārkāpšanu.

Tā kā Z. Akota tiesāšanas rezultāti ir publicēti laikrakstos, lūdzu G. Šubiņu publiski informēt lasītājus par to, kas ir darīts Z. Akota DV K darbības noteikumu pārkāpšanā.

Vidvuds Lejiņš,
Etobicoke, Ontario

BIEDROŠANĀS UN ORGANIZĒŠANĀS

Lasot MLB Ziņotāja jūnija numuru, rādas, ka polemika par divām DV organizācijām Latvijā turpinās bez atslābuma. Vēlos visiem šiem kungiem, kuŗi ir par jauniem, un tiem, kuŗi ir pietiekoši veci, bet ir aizmirsuši vai nav papūlējušies iepazīties ar Latvijas 1922. g. Satversmi, aizrādīt: **Latvijas Satversme piešķir Latvijas pilsoņiem preses un vārda brīvību, ticības, biedrošanās un organizēšanās brīvību.** Tādēļ, ja vienas personas uzskati nesakrīt ar kādas biedrības mērķiem, šai personai ir pilnīgas tiesības, kopā ar citiem domu biedriem, nodibināt jaunu biedrību.

Kad G. Meierovics nodibināja jaunu politisku partiju Latvijā, tādējādi sašķēlot latviešu vēlēšanās, vienīgie protesti par šo rīcību parādījās laikrakstu lasītāju vēstulēs, kamēr mūsu "kungu" pusē valdīja kapa klusums. Kāpēc?

Pēc mūsu, Rietumu latviešu, ārkārtīgi un nožēlojami trūcīgās atsauksmes 5. Saeimas vēlēšanām, mums nav tiesību kritizēt Latvijas latviešus par viņu izdarībām, citiem vārdiem - mums jāstāv pie ratiem!

R. Cīrulis,
Anglijā.

SKAIDRĪBAS LABAD

Pēdējā laikā latviešu presē parādījušies vairāki apraksti par DV organizāciju un sevišķi par Latvijas Daugavas Vanagiem un Nacionālo Daugavas Vanagu Latvijas apvienību. Lielākā daļa šo aprakstu nav pilnīgi, neatspoguļo patiesību par pēdējās, t. i., NDV rašanās iemesliem.

Fakti ir šādi:

Šo šķeltnieku organizāciju organizēja orgkomiteja, kuŗas galvenais rīkotājs bija un vēl tagad ir Aleksandrs Kalvāns, kas 1991. g. 31. maijā tika izslēgts no LDV. Viņš savu rehabilitāciju nemeklēja statūtos noteiktā kārtībā (pilnsapulcē, delegātu kongresā), bet kā jaunieceltā DV Toronto nodaļas uzticības persona apbraukāja Latvijas laukus, dalīdams pieteikšanās anketas un apsūdzēdams LDV, ka tā esot komunistiska organizācija un esot "jādeboļševizē", un arī to, ka Rietumu DV vadība ir iefiltrēta no komunistiem. Rezultātā 1992. g. 12. janvārī tika izsludināts kongress, kuŗa vairums bija šie jaunsavervētie DV, kas A. Kalvānu rehabilitēja, pieņēma jaunus statūtus, ievēlēja valdi un sāka darboties, izsūtīto kongresa lēmumus caur DV Toronto nodaļu visai DV saimei Rietumos, tā apejot mūsu demokrātiski ievēlēto DV centrālo valdi un arī Latvijas DV centrālo valdi. Tas viss tika darīts, neievērojot DV statūtus, kā arī pēc tam, kad bija izziņota LDV delegātu sapulce, kuŗā bija paredzēti statūtu papildinājumi un jaunas LDV centrālās valdes vēlēšanas.

Kā var nelegālu atzīt par legālu? Organizācija, kas 1992. g. 12. janvārī atšķēlās no LDV mainījusi savu nosaukumu vairākas reizes un pašlaik saucās par Nacionālo Daugavas Vanagu Latvijas apvienību, kas gribot attirēties no komunistiem. Skaisti vārdi, bet pats A. Kalvāns baudījis okupācijas laika zēlastību un svētību. Jau 1948. g. viņš sastāvējis kā aktivists komjaunatnē, ar sekojošu darba lauku universitatē. Strādājis radiokomitejā, bijis laikraksta Cīņa atbildīgs darbinieks, vadījis Sarkanarmijas atvaļināto žurnālu. Visiem, kas esam trimdā, ir skaidrs, ka šajos darbos bez čekas svētības neviens mirstīgais nevarēja strādāt. A. Kalvāns saņem no DV apvienības \$ 50 mēnesi kā padomdevējs un pulvertorņa nodaļas biedrs. Pretēji DV Globālo dienu

lēmumiem viņš bija galvenais runātājs un vadītājs sarunās par apvienošanos ar LDV. Tāpat tagad A. Kalvāns šeit, Kanadā, runā par apvienošanos, pateicas par ziedojumiem grāmatai "Uz ežiņas galvu liku", kuŗi, vismaz daļa, tika savākti uz LDV vārda. Vairākums, ja tas strādā pret likumu, var pat cilvēku nomaitāt, bet patiesību aprakt nekad.

Visu, ko šinī isā vēstulē esmu pieminējis un vēl vairāk, varu neapšaubāmi pierādīt. Daugavas vanagi, paliksim uzticīgi mūsu Cedelghemā dibinātai organizācijai un viņas demokrātiski ievēlētai vadībai!

Jaunums, kas nodarīts Latvijai ar DV organizācijas sašķelšanu, nav attaisnojams ne ar kādiem argumentiem.

Viktors Dreifelds,
Toronto, Ontario.

KOMENTĀRS NO LATVIJAS

7. jūnijā ar vislielāko prieku saņēmu MLB Ziņotāja Nr. 6. (531.) / 1993. gada jūnija numuru. Izsaku Jums visirsnīgāko pateicību. Jūsu izdevums ir apbrīnojams. Izlasīju katru rakstu ar vislielāko interesi. Šis mēnešraksts manās rokās ir pirmo reizi.

Literāte Saulcerīte Neilande (Rīgā), kuŗa sarakstās ar mūsu cienjamo Maksu Čulīti, 1992. g. 28. decembrī man rakstīja, ka viens mans dzejolis esot publicēts MLB Ziņotājā. Viņa nenorāda, kuŗš dzejolis Jūsu redakcijā ir pieņemts. Droši vien, Čulīša kungs par to viņai nav rakstījis.

14. jūnija rītā, kad ar velosipēdu braucu uz Alūksni, bija brīdis, kad neparasti spēcīgi snīga. Tajā mirkli uz vietējā (pagasta nozīmes) ceļa parādījās man pretim braucoša automašīna. Labi redzēdams ceļu, turējos savā (labajā) pusē, bet auto griezās pa kreisi, tieši pret mani, līdz uzbrauca man no kreisajiem sāniem, kad jau nogriezos no ceļa. Tā Dievs atkal izglāba manu dzīvību, jo kritu ceļa grāvja galā, tā ar galvu ne pret ko neatsitos, bet kāja bija saspiesta zem auto. Tā vadītājs, Bojas mežzinis, kuŗš brauca uz darbu, stāstīja, ka viņš redzējis, ka es braucu tajā pašā virzienā, kā viņš, un tādēļ gribējis apbraukt mani no kreisās puses. Tagad viņš vada mani uz manām lauku mājām, kuŗas ieskauj viņa pārziņā esošais valsts mežs. Nogulēju iegipsētās 3 mēnešus slimnīcā, tagad, gan ar grūtībām, varu jau paiet. Esmu pārliecināts, ka šoreiz Sātāns gribēja mani pilnīgi iznīcināt, jo es sekoju Kristum. Tā teikt varu tādēļ, ka jau novembrī Dievs 2 dienas pēc kārtas mani bridināja par lielu nelaimi un šo bridinājumu atkārtoja nedēļu pirms negadījuma. Esmu dzimis 1923. g. 3. septembrī un savā gandrīz 70 gadus ilgajā mūžā iemācījos saprast Dieva bridinājumus.

Man tagad dzīves mērķis ir pateikties Dievam un slavēt Viņu. Kristietība nodarbina manas domas, tāpēc ar lielu interesi lasīju E. Jēkabsona (5. - 6. lpp.) un Osānu Kārļa (17. - 19. lpp.) rakstus. Un 6. lpp. citētais D. S. Alandera teiciens, ka viņš "bijis kaut kur ļoti tuvu pašam jaunajam" liecina, ka Zviedrijas ģenerālkonsuls ir pareizi uztvēris toreiz notikušo. Sātāna griba ir iznīcināt Dieva tautu - latviešus. Tādēļ ir labi, ka Iznāk MLB Ziņotājs, kuŗš ir vajadzīgs ne tikai Jums bēgūlībā, bet arī mums te, lai darītu mums pieejamu patiesību.

Jau šodien tikko saņemto numuru rādīšu citiem un došu lasīt, jo MLB Ziņotājs, droši vien, te arī citiem, tapat kā man līdz šim, ir pilnīgi nepazīstams..

Tāpat kā citus rakstus, katram der lasīt un pārdomāt Dr. P. Casno (19.-20. lpp.) rakstu. Izziņai ļoti noderīgs V. Kalniņa (6.-8. lpp.) raksts. Un gan ievadraksti, gan informācija, gan brīva domu izpausme par DV - viss mums ļoti noderīgs.

Ļoti liels prieks man lasīt Gunāra Freimaņa dzeju. Viņš dzejā nemaksāja meslus toreizējai varai un par pausto patiesību cieta kā varonis. Jūlija Daugavieša vārds

man ir svešs, bet Alfrēds Zariņš, Helsinki -86 drosmnieks, tagad DV Alūksnes nodaļas vadītājs, labi pazīstams, jo sastāvu šejienes Daugavas Vanagos. Viņu sašķeltība sāp man tāpat, ka mums visiem. Jā, no Foruma aizmirsu vēl pieminēt vēsturiski ļoti svarīgo materiālu "Ari šūtņa rozēs ravējamas". Par visu, kas šajā numurā ir, lai Jums no visiem, kas lasīs, mūsu vissirsnīgākie pateicības vārdi.

Ja Dievs palīdzēja mūsu tautai Baigajā gadā, kad kaŗa sākums neļāva sarkanajiem īstenot pāŗējās 1941. gadā ieplānotās masu deportācijas. Pēc kaŗa Staļina nāve glāba mūsu tautu no pilnīgas iznīcināšanas. Dievs atdeva Latviju latviešiem, bet viņiem jāprot to saņemt un atbrīvot no okupantiem. Te nu ir mūsu lielā nelaime, ka, tāpat kā Vecajā Derībā Mozum bija jādzird savas tautas kurnēšana, kad viņš to veda no verdzības uz brīvību, tā arī vēl daudzi Latvijā netiek vaļā no nebrīvas tautas domāšanas, slimo ar apspiestas tautas sindromu, kā to norāda nupat notikušo 5. Saeimas vēlēšanu rezultāti.

Savas izjūtas un domas šajā sakarībā esmu izteicis vāŗsmās, kuŗas pievienoju uz divām lapām -

PURVĀ

Man jākoŗ ir kā vilkam
Un jāskrāpē kā lūsim,
Līdz izbrīdisim purvu
Un baltā krastā būsīm.

Kaut smacē indes tvaiki
Un kājas iestieg rāvā,
Uz zvaigznēm skatu vēŗšam,
Jo cerību Dievs dāvā.

Reiz zobenu jau ņēmu,
Lai neļautu, ka plautu
Mūs naidnieks ļaunā priekā.
Man ceļš ir viens ar tautu.

Mans šķēps ir šodien spalva
Un vairogs - pacietība,
Bet manu vāŗsmu tēlus
Dod dzīves patiesība.

Arturs Edgars Kubulnieks,
Alūksnē, Latvijā.

43 GADI DV DARBĀ

Uz aizvadītiem 43 gadiem aktīvā DV organizācijas darbā un uz nodzīvotiem 80 gadiem 31. maijā atskatījās kaŗavīrs un DV darbinieks Jānis Treijs. Savu dzimšanas dienu tas klusībā pavadīja savu piederīgo vidū. Jubilāru bija atcerējies brīvās pasaules DV organizācijas priekšnieks Jānis Frišvalds Anglijā un Zemvairis Dzelme Zviedrijā. Abi apsveicēji izteica ļoti labus vēlējumus un pateicās jubilāram par ļoti vērtīgo darbu organizācijā, kuŗā jubilārs ir bijis devējs un ziedotājs savas tautas un tēŗzemes labā. Vēl pateicības un draudzības apliecinājumus bija atsūtījusi DV Kanadā vanadŗu vadītāja Nora Pulciņa un vairāki kādreizējie II pasaules kaŗa laika ciņu biedri. J. Treijs saviem apsveicējiem piebilda, ka viņa darbs DV organizācijā nesot pilnīgi beidzies - viņš darbošoties pie DV Centrālās valdes kā atsevišķu darbu darītājs sporta nozarē.

Astrīda M.,
Kesvikā, Ontario

Dāviniet MLB ZIŅOTĀJU saviem tuvīniekiem un paziņām šeit un Latvijā!

GODA DOKTORA GRĀDS LĪGAI RUPERTEI

Latvijas Zinātņu Akadēmijas Humanitāro un Sociālo Zinātņu nodaļa piešķirusi Līgai Rupertei pedagoģijas zinātņu goda doktora grādu (Dr. paed. h. c.). Minēto lēmumu apstiprinājis Latvijas Zinātņu Akadēmijas prezidijs. Šis pagodinājums, kā to savā paziņojumā raksta LZA viceprezidents prof. Janis Stradiņš, L. Rupertei piešķirts par lielo devumu jauniešu un ģimenes problēmu risinājumā, par Trīsreiztrīs nometņu uzsākšanu, izveidošanu un koordinēšanu trimdā un Latvijā. Reizē ar paziņojumu LZA viceprezidents apsveic L. Rupertu ar šo pelnīto pagodinājumu un izsaka cerības uz viņas sadarbību ar Latvijas zinātniekiem arī turpmāk. Goda diplomu pasniegs šovasar, nākamajā Latvijas brauciena laikā.

Līga Ruperte dzimusi Latvijā, ir psiholoģe privātpraksē un vairākās alternatīvajās skolās Grandrapīdā, ASV, un nodarbojas, galvenokārt, ar ģimenēm un jauniešiem. Mičigenas Universitātē ieguvusi bakalaura un maģistra grādus pedagoģijā. Vidusskolās mācījusi vingrošanu, angļu valodu un sabiedriskās zinības. Pēc pedagoģijas zinātņu doktora grāda iegūšanas vadījusi aģentūru jauniešiem, kuŗiem mājas dzīves krīze īslaicīgi neļauj uzturēties ģimenē, kā arī skolu padzītniecēm, kuŗas ir stāvokli vai kuŗām ir bērni. Par Līgas aktivitātēm latviešu sabiedrībā plaši rakstīts daudzos latviešu preses izdevumos gan āŗzemēs, gan Latvijā.

Gribējās zināt, ko saka pati goda doktora grāda ieguvēja. Šeit viņas atbilde: "Es šo pagodinājumu uzskatu kā atzinību visai Trīsreiztrīs kustībai, tiem daudzajiem cilvēkiem, kuŗi ir veltījuši savu laiku, enerģiju, talantus un zināšanas, lai Trīsreiztrīs kļūtu par sekmīgu latviskās izglītības pasākumu kā āŗzemēs, tā Latvijā. Visi šie daudzie brīvprātīgie darbinieki līdz ar šo tiek pagodināti un līdz ar šo viņiem tiek izteikta pateicība."

"Kad 1981. gadā aicinājām uz pirmo Trīsreiztrīs nometni Gaŗezerē," atceras Līga Ruperte, "bija grūti iedomāties, kāda būs tautiešu atsaucība. Trīsreiztrīs ideja radās, galvenokārt, šādu iemeslu dēļ. Pirmkārt, latviskajā izglītības sistēmā trimdā trūka regulāri plānota un organizēta iestādījuma, kas pieaugušajiem sniegtu vispusīgu, viņu interesēm un prasībām atbilstošu latvisko zināšanu iegūšanu latviskā vidē. Tālāk, mūsu izglītības sistēma trimdā varēja tikai papildināt bērnu latviskās zināšanas un dot tiem izdevību būt kopā ar citiem latviešu bērniem, galvenai valodas mācībai un latviskai audzināšanai ir jānotiek ģimenēs. Visbeidzot, latviešu kulturālie sarīkojumi reti ir plānoti tā, lai dotu iespēju visām paaudzēm kopā aktīvi piedalīties nozīmīgākās un vērtīgākās latviskās norisēs."

Vai saskati kādas pārmaiņas Trīsreiztrīs darbības mērķos, Latvijai atgūstot neatkarību? - "Noteikti nē, jo sākotnējais mērķis ir tikpat svarīgs šodienas apstākļos, kā tas bija pirms gadiem divpadsmit, ideju iedzīvinot. Trīsreiztrīs nometnes Latvijā ļoti svarīgas, lai mēs āŗzemēs un dzimtenē dzīvojošie latvieši viens otru labāki izprastu un tuvinātos. Trīsreiztrīs nometnēs, kur dzīvojam un strādājam kopā, var vislabāk viens otru iepazīt, izlīdzināt atšķirības, rast kopēju valodu. Trīsreiztrīs kustībai būs vienmēr paliekoša un vajadzīga vieta āŗzemēs un dzimtenē."

Atzinīgus vāŗdus par Trīsreiztrīs kustību Latvijā teikusi Pāvilstas 3x3 nometnes vadītāja Inta Baltgalve: "Nav galvenais, kaut arī tas ir nometnes ritmam svarīgi, cik sarežģītas programmas nodarbina dalībnieku prātus ievīŗzēs. Galvenais joprojam paliek Latvijai nozīmīgs: latviskās kopības izjūtas veidošana un latviešu ģimeņu stiprināšana."

Jānis Pomeņeckis

VIŅUS IEVĒLĒJA

LNNK Andrejs Krastiņš un Aleksandrs Kiršteins

Gunārs Resnais, Aivars Berķis, J. Tupesis
Latvijas Zemnieku Savienība

VIŅU NEIEVĒLĒJA

Latvijas līdzšinējais premjers Ivars Godmanis
Visi Gunāra Birkmaņa foto uzņēmumi

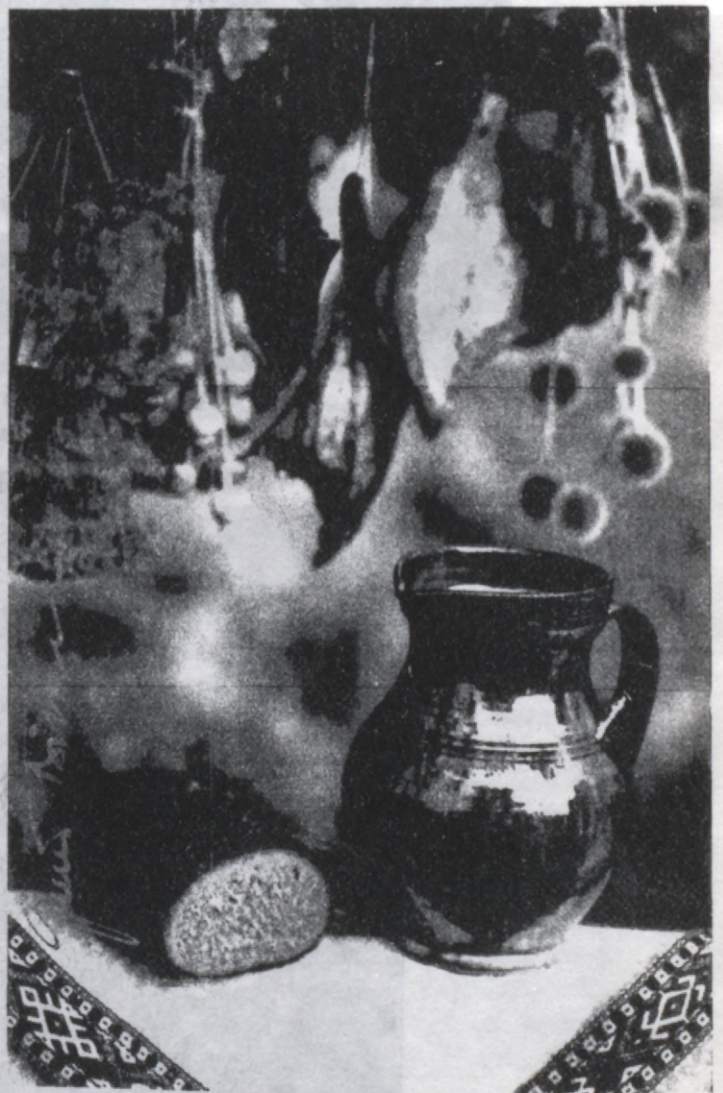
Piemineklis Cēsis

Aristūds Lambergs. Vai viņš būs LNNK valdes jaunais priekšsēdis?

Kr. Barona iela 1993. gada aprīlī. Dzērīnu paradīze, kad pārdeva uz ik soļa un lēti - beidzas.

Klusā daba
Visi Gunāra Birkmaņa foto uzņēmumi

CIEMS JŪRMALĀ

Ernests Aistars, SIRĒNA, romāns, 173 lpp., Gaujas apgāds, 1993

Pārstrādātā izdevumā iznācis Ernesta Aistara romāns "Sirēna". Šis grāmatas pirmais izdevums parādījās 1949. gadā, V. Štala apgādā, Vācijā. Tagad autors tekstā izdarījis dažus pārkarojumus un papildinājumus, tā palielinot jauno izdevumu par 17 lappusēm, uzlabota arī iespieduma papīra kvalitāte, jo pēckaņa izdevums sācis drupt un bojāties.

Ernests Aistars dzimis 1899. gada 16. septembrī, Sārnatē, biezi apdzīvotā vietā Kurzemē, starp Ventspili un Pāvilstu. Tur iedzīvotāji pārtika no zvejas vai meža darbiem, satiksme notiek pa jūru vai piekrastes lielceļu. Lidzīgā vidē notiek arī romāna darbība.

Jauneklim vajadzēja gatavoties Sārnotes Tomdēlu saimnieka pienākumiem, bet kādā izbraukumā uz Pilteni viņš ievērojis daudzus skolotus vīrus. Jauneklim radusies atziņa, ka no viņa saimnieks neiznāks, un meklējis citu atrisinājumu. Garīgā nozīmē par mājām viņam kļuvusi Rīga, mazāk Jelgava.

Pirmā Aistara grāmata ir monografija par Ādolfu Ersu "Sejas aiz maskām", iznākusi 1936. gadā, bet tikko pārspiestā "Sirēna" ir viņa 15. grāmata. Ar Ernesta Anševica vārdu publicēti darbi "Tejūtas aistētika", 1930. g., un "Latviešu domraksts", 1937. g. Daudz rakstījis arī periodikā. Viņa daiļliteratūras darbi rakstīti labā stilā ar zīmīgiem cilvēku un vides raksturojumiem. Šo stilu gribētos nosaukt par Aistara stilu, kam isi teikumi, bagātīgs vārdu krājums ar maz dzirdētiem vai maz pazīstamiem vārdiem, dažreiz ar kurzemnieku ieskaņu. Ar vienu vai divu vārdu teikumiem viņš prot izteikt domu, ko lasītājs viegli uztver un izprot. Ja vajadzīgs, rakstnieks prot izveidot arī gaŗus, desmit rindu teikumus, kādi ir arī viņa jaunākajā grāmatā (50. lpp.). Daudzreiz ir arī latviešu valodā nepierasta vārdu kārtība, kas lasītāju netraucē. Šie isi un skopie vien- un divvārdu teikumi izteic daudz, ja vēl pēc tam seko kāds sarunu paskaidrojums. Piemēri: "nu, nu?", "nu, bet lai!", pat jocīgi uzrakstītais "Nnu" sarunā izteic daudz. Arī "Tis, stulbā", "ne šā, ne tā", "laikam māte, Mētrene pati" Bez tam atsevišķi isi, raksturīgi teikumi: "Vērpētes zviln gultas kājgali. Žokejnicu tālu uz pakauša atstūmis. Tāds kā uztraukums vai kas. Saprotais, nav jau nieka reize. Citādi gan tie likumi te malā. Pilsētā mācījusies vis. Pirmo iemaksu mašinai aizlikāt pat. Sarunās, kad iegādās."

Spilgti izteikti šis grāmatas varoņa Jorena dvēselīgie sarežģījumi, ko papildina viņa iecerētā Maruta un bagātais bodnieks Taņa, kā arī daži citi tēli ar mazāku ietekmi.

Kuģinieks, matrozis Jorens pēc 15 gadiem atgriezies savas dzimtās puses zvejniekiem kā spēcīgs puisis, kur viņš ieskatās zvejnieku meitenē Marutā. Arī bodniekam Taņam patīk šī meitene, ko viņš grib izmantot, kā darijis ar vairākām citām meitenēm. Jorens izjauc Jāņu vakara svinības un iemet bodnieku cūku zaņķi. Seko dažādi sarežģījumi, gatavojas tiesas prāva, Jorens ar Marutu dzīvo vecā, nolaistā būdā. Pēc kādām pārrunām Jorens iegruvī veikalnieku ezerā, tas izglābjas, bet sirgst un nomirst. "Vienā un tai pašā dienā viņš bija zaudējis savu sīvāko ienaidnieku un labāko draugu", kad viņš zaudē savu veco skolas biedru Kalmju Valdi. Maruta paliek zvejnieku ciemā, Jorens aiziet plašā pasaulē.

Romānā daudz zvejnieku dzīves aprakstu, grūtie un nenoteiktie zvejas darbi un arī vilšanās. Dažreiz gadās labs loms, kaut zvejniekiem nauda kabatās ilgi neturās, dažreiz tie no zvejas nepārnāk, viņu liķus vēlāk izskalo

jūrmalā. Zvejnieku meitām un sievietēm daudz pienākumu, vairāk raizes nekā prieka, trūcīgi dzīves apstākļi, kaut gadās arī labi lomi, kad aizmirstas rūgtā dzīve. "Ar zveju ir tā, kā nu Dievs dod" (51.).

Darbā aprakstīta Ventspils apkārtnes jūrmalnieku dzīve pēc pirmā pasaules kara beigām. Varbūt tā ir pat Sārnotes apkārtnē ar jūrmalu un ezeru, ar ļaudīm un zvejnieku būdām. Darbs raiti lasās, kad pierasts pie autora rakstīšanas īpatnībām.

Viktors Irbe

MŪZIKA

PIRMATSKAŅOJUMS

No 11. - 16. jūlijam, karalienes Elzabetes viesnīcā, Montrealā, notiks 5. Starptautiskais ērģelnieku kongress (Fifth International Congress of Organists/Cinquième Congrès International des Organistes). Vispārēja informācija būs iegūstama kongresa centrā.

Kanadas komponistiem veltīts koncerts notiks 15. jūlijā, plkst. 14:30, Church of the Ascension of Our Lord, Vestmauntā.

Pirmatskaņojumu tur piedzīvos Tāivalža Kēniņa (EX MARI: Svīta no Georgian Bay epizodēm) un Imanta Ramiņa (Prelūdijs un Fuga) skaņdarbi. Tos pasūtīnājusi Royal Canadian College of Organists, un tos izdod Jaymar Music Ltd. Londonā (Ņujorkā: Oxford University Press, 200 Madison Avenue).

Tos atskaņos izcilais Toronto ērģelnieks Michael Bloss, I godalgas laureāts 1992. g. Leipcigas starptautiskā Bacha konkursā.

Iespējams, ka uz koncertu ieradīsies komponists T. Kēniņš.

T.

SPORTS

KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES BASKETBOLĀ

Kanadas latviešu meistaracikstes basketbolā notika Toronto, 3 maija mēneša ceturtdienās. Piedalījās Toronto DV, Toronto JKS un Hamiltonas Sparta. Finālā, samērā vienlīdzīgā cīņā DV uzvarēja JKS ar 76:67. Sacensība ritēja visu laiku ar nelielu DV pārsvaru, vedot ar 4 līdz 6 punktu starpību. Pats spēles iesākums bija labvēlīgs DV, iegūstot uz brīdi 10 punktu pārsvaru, bet pirmā puslaika beigu posmā JKS izlīdzināja rezultātu, aizējot uz isu brīdi ar 2 punktiem priekšā DV. Puslaiks beidzās 34:31 DV labā. Vienlīdzīgā cīņā turpinājās arī otrā puslaikā. Divas minūtes pirms spēles beigām DV veda ar 2 punktiem, bet 45 sekundes pirms beigām ar 4 punktiem. Pie sava groza DV spēja pārņemt savā ziņā visas no groza atlekušās bumbas. JKS, cenšoties dabūt bumbu savās rokās, izpelnījās vairākus sodus pēc kārtas, un DV uzvarēja ar 76:67, iegūstot otro gadu pēc kārtas Arvēda Jurgena grezno piemiņas kausu, latviešu mākslinieka darinātu.

DV vienībā spēlēja un punktus ieguva: V. Žvirks - 24, P. Vitols - 19, J. Ķimēns - 15, J. Ezerģailis - 8, A. Siksna - 4, P. Siksna - 4, K. Kuska un R. Ķimēns.

JKS: E. Ciniovskis - 17, J. Skots - 15, A. Ozoliņš - 11, J. McNeils - 11, R. Grinbergs - 10, L. Tobi - 2, P. Tomass.

Ir pagājuši daudz gadu, kopš latviešu vienības piedalījās kanadiešu līgās. Atsevišķi spēlētāji, pa lielāku daļu no JKS un DV spēlēja kanadiešu vienībās. Latviešiem nav arī treniņu stundas. Spēlētāji tiek tikai meistaracikstes. Tās ir tad, kad līgas

spēles jau beigušās un ne visi spēlētāji ir savā labākā sniegumā. Tāpēc arī pirmās spēles ir pavisam pavasarīgas.

JKS sacensība ar Spartu bija tālu no sava parastā snieguma un spēlēja arī neuzņēmīgi, uzvarot ar 87:76 (46:38). Ļoti ievērojams ieguvums Spartai bija M. Kaibers no Latvijas. JKS, savkārt, trūka sekmīgais punktu guvējs P. Andersons, kas pārcēlies uz dzīvi Vankuverā. Spartai no parastā sastāva iztrūka A. Lapiņš.

JKS spēlēja: J. Skots - 29, E. Cinovskis - 17, R. Grīnbergs - 12, V. Pālēns - 10, A. Ozoliņš - 6, M. McNeils - 6. L. Tobi - 7.

Sparta: K. Kaibers - 32, J. Dzelme - 19, R. Kuncāns - 10, P. Zariņš - 6, E. Kārklis - 6, P. Kuskis - 2, V. Lagzdins.

DV uzvarēja Spartu ar 120:71 (74:41).

DV spēlēja: V. Žvirks - 38, P. Vitols - 27, V. Tora - 17, J. Ķimins - 17, A. Siksna - 11, J. Ezerģailis - 6, K. Kuska - 4.

Sparta: M. Kaibers - 23, J. Dzelme - 17, A. Lapiņš - 11, R. Kuncāns - 11, P. Kuskis - 5, E. Kārklis - 2, P. Zariņš - 2.

Vienību sniegums, salīdzinot ar pagājušo gadu, bija bālāks. Klibo grozu gūšana. Spartai joprojām nebija lielas izredzes uz kādu uzvaru. DV spēlēja saskaņotāk nekā pārējās vienības, un viņu Žvirks ir kļuvis par vienības bīstamāko punktu guvēju. Vitols nebija spēlējis basketbolu visu gadu, un tomēr viņš ir viens no labākiem DV spēlētājiem. JKS vienība izjuta Andersona trūkumu, bet ieguvums ir gados jaunais, tehniski labais un uzņēmīgais Grīnbergs. Pēc manām domām, ja viņš būtu bijis ilgāk laukumā, DV uzvara būtu apdraudēta. Skots ir JKS labākais punktu guvējs, bet pret DV viņš bija nedaudz zem parastās formas iemetienos. McNeils labi cinās pie atlekušo bumbu pārņemšanas.

Latviešu basketbols Kanadā kļūst vājāks, jo nepastāv jaunatnes basketbols. Tikai reti parādās kāds jauns, apdāvināts spēlētājs. Citāds stāvoklis ir lietuviešiem. Nupat notika lietuviešu jaunatnes meistarsacīkstes Ziemeļamerikas apjomā, Detroitā, ar 18 vienību piedalīšanos trīs vecuma grupās.

Ž. Zentiņš

BALTIEŠU VETERĀŅU KONGRESS

Kanadas Baltiešu veterānu līgas 15. kongress notika 8. maijā, Toronto DV namā.

Jāpiezīmē, ka Kanada ir vienīgā zeme Rietumu pasaulē, kur triju Baltijas tautu veterāni apvienojušies kopīgā organizācijā. Citur, neskatoties uz skaļām runām no bij. karavīru vadītājiem, tas, diemžēl, paliek tikai uz papīra.

Kongresu ievadīja svinīga veterānu oorganizāciju karogu ienesšana, kam sekoja latviešu māc. F. T. Kristberga vadītais svētkrīdis. Uzrunu teica līgas prez. Edm. Ozols, sveicot viesus no Kanadas armijas un pieminot latviešu karavīru sēru dienu, kad 8. maijā Kurzemes cietoksnī bija pavēle nolikt ieročus. Uzsvēra vajadzību pēc vienotības baltiešu vidū.

Galveno runu teica Lietuvas ģenerālkonsuls H. Lapas. Viņš apskatīja patreizējo politisko stāvokli Baltijas valstīs.

Sekoja apsveicēju rinda. Kā pirmais runāja kongresa telpu mājastēvs, Toronto DV nodaļas pr-ks Z. Akots, sveicot kongresa dalībniekus un aicinādams izmantot DV nama viesmīlību. Igaunijas ģenerālkonsuls I. Heinso nodeva arī Igaunijas aizsardzības ministra sveicienus. Kanadas militāro pārstāvju virkni ievadīja ģen. maj. B. Legge, sveicot Britu kopvalsts veterānu vārdā.

Pazīstamais TV un radio komentētājs pulkv. B. MacDonald uzsvēra Veterāņu nozīmi Kanadas politiskā dzīvē un sveica Atlantijas Padomes (Atlantic Council) vārdā. Talak sveica pltn. M. Steveno no Queen Ranger kājn. pulka, bij. MPP, pltn. J. Breithaupt un ltn. A. Pucell no Royal Regt. of Canada. Šim pulkam pieder arī līgas prezidents.

ASV igauņu sveicienus nodeva ltn. R. Tralla no Detroitas, no DV KV pr-dis Dr. G. Šubiņš.

Lietuvas aizsargu vārdā sveica to globālais pr-ks M. Abarius no Detroitas.

Rakstiski sveicieni bija no Kanadas aizsardzības ministres Kim Campbell (tagad Kanadas Ministru prezidente) un Kanadas Stratēģiskā Institūta direktora brig. ģen. G. Bell.

KBVL nopelnu medaļu no latviešiem šogad saņēma Dr. G. Šubiņš.

Kongress vienprātīgi pieņēma rezolūciju, kas prasa Kanadas valdībai nepiešķirt nekādus kreditus Krievijai bez prasības nekavējoties izvērtēt Krievijas karaspēku no Baltijas valstīm.

Karogu iznešanai sekoja koncerts ar triju tautu mākslinieku piedalīšanos. No igauņiem dziedāja R. Tralla, Aino Kurg klavieru pavadījumā. No latviešiem Auseklis Pērkonis dziedāja karavīru tautas dziesmas ģitāres pavadījumā. No lietuviešu tikko iebraukusē L. Turutaite sniedza jaunās lietuviešu dziesmas, arī akordeona pavadījumā.

Kongress noslēdzās ar pusdienām DV klubā.

E. O.

JĀŅU IELĪGOŠANA SIDRABENĒ

Sestdien, 19. jūnijā notika gadskārtējais Sidrabenes Līgo vakars ar Londonas folkloras ansamļa "Mēs paši" piedalīšanos. Laiks bija silts, bet ar maziem pārtraukumiem visu dienu lija siks lietutiņš. Lielākā daļa apmeklētāju ieradās tikai vēlā pēcpusdienā. Neskatoties uz lietu, vietām sprēgāja arī uguns kuri. Bija pārdotas 468 biļetes, tā tad var skaitīt ap 550 apmeklētājus, ieskaitot jauno paaudzi, kas bija kuplā skaitā.

Programma notika Sidrabenes zālē, un to ar humora piedevām atklāja Sidrabenes pārvaldes pr-dis Valdis Kauliņš.

"Mēs paši" ansamblis vada Ausma Niedre. Ansamblis iesācis darboties pirms 4 gadiem. Tas nepretendē uz profesionāla ansambļa nosaukumu. Tani ir 20 dalībnieku, divi pat kanadieši, no dažādām vecuma grupām. Vecākā dziedātāja un dejotāja bija 85 gadus veca un saņēma ziedu velti. Nav ne izlasītu balsu un lieliski iztrenētu dejotāju. Un tomēr, ansamblis, tiešām, saistīja apmeklētājus ar savdabīgo, rūpīgi izlasīto programmu, kurā nopietnība mijās ar humoru. Dziedājums bija pieklājīgs un izrunas skaidrība ļoti laba. Katrām četrām tautas dziesmām sekoja četras dejas. Programma ilga vairāk kā stundu. Beigu daļā dziesmā iesaistīja arī apmeklētājus. Jāatzīst, ka ansambļa vadītājam A. Niedrei ir izdevies izcelt savu ansamblis ar oriģinalitāti, atšķirīgu no parastiem dzirdētiem.

Bija arī alus un Jāņu siers. Lielajā zālē skanēja F. X. deju kapeles mūzika, kurā piedalījās agrākā Sidrabenes nometnes vadītāja Linda Kronberga, bet ēdamzālē skanēja Valentino deju mūzika.

Kafejnīca Dz. Stirājas vadībā piedāvāja latviskā gaumē gatavotus ēdienus, arī Rīgas zupu.

Svētdienas ritā notika dievkalpojums prāvesta J. Čališa vadībā.

Ž. Zentiņš

PATEICĪBA

Kavēdamies patīkamajā pārdzīvojumā, kas man tika sagādāts manas 90. dzimšanas dienas atcerei, tikai nupat atskārtu, ka neesmu vēl izteicis savu pateicību visiem, kas bija nākuši mani apsveikt.

Sveiški gribu uzsvērt lielo iepriecinājumu, ko man de-va M. Štauvera kungs, pasniedzot Montrealas Latviešu Biedrības Goda biedra piešķiruma rakstu. Tāpat liels paldies mācītājam G. Hūnam un Montrealas Latviešu Pensionāru biedrības priekšniekam V. Paeglem par manu godināšanu ar savu klātbūtni. Visvairāk jutos parādnieks savai uzticīgajai Latviešu katoļu draudzei, viņas rosigajam priekšniekam A. Auzas kungam un vienmēr nenogurstošajai dāmu komitejai, bez kuņas rūpēm un čaklajam rokām nekas tik jauki nebūtu varējis notikt.

Liels paldies arī kādreizējam draudzes loceklim D. Dauksts kungam, kas man bija atsūtījis 12 sarkanās rozes no Grandrapidiem.

Vēlreiz liels paldies visiem, kas mani bija atcerējušies, un izlūdzos piedošanu, ka to izdaru tik vēlu; varbūt par ilgu ievilkās tā prātošana, kā ierāmēt to rakstu, bet varbūt tas nāk arī no tiem lielajiem gadiem, kas visu palēlina.

Prāvests Aleksandrs Pekšs

ATKALTIKŠANĀS AR SAULES JOSTU

Izcilais Austrālijas latviešu deju ansamblis Saules josta šogad sagatavojis savu 9. uzvedumu - Šūpulis, ar ko devies jaunā ārzemju ceļojumā. Ja pirmie 5 ārpus Austrālijas ceļojumi bija tikai uz brīvajām Rietumu valstīm, pēdējie 2 ietvēruši arī Latviju. Ja agrākos gados varējām ansambli skatīt Montrealā, šoreiz tas bija jāsatiek Otavā, kur tas viesojās 30. maijā. Uz izrādi bija ieradušies ap 250 skatītāju no Otavas un tuvākās apkārtnes, kā arī vairāki desmiti montrealiešu (to skaits gan varēja būt lielāks, jo uz izrādēm Montrealā savā laikā brauca vismaz divreiz tik daudz otaviešu, parasti 2 autobusi).

Ansambļa dvēseles - Skaidrite Darius, Juris Ruņģis un Zane Ritere - daudz darijušas, lai uzturētu Saules Jostas sniegumu iespējami augstvērtīgā līmenī. Neskatoties uz to, ka skatītāju prasības, skatot to pašu vienību, nemitīgi aug un tos grūtāk apmierināt, tas pa lielākai daļai izdevies. It sevišķi tādēļ, ka ievērojami mainījies deļotāju sastāvs, kas ir apsveicami un šādas vienības pati dzīvības ādere.

Šoreiz uzvedums galvenajos vilcienos veidots uz R. Blauņa stāsta **Šūpulis** bāzes. Daudziem agrākajiem uzvedumiem tekstu sagatavoja Sk. Darius. Un te nu jūtama ievērojama atšķirība. Dariusas sniegumi šķita skatuviski teicamāki un snieguma ziņā izjustāki, piemērotāki mūsu prasībām. Arī viņas choreogrāfija šoreiz daudz vienkāršāka un apmierinās ar daudzām apdarēm, kas jau redzētas agrāk (Vai tādēļ, ka lielākā daļa šīs reizes skatītāju Saules Jostu Latvijā redzēs pirmo reizi?). Z. Riteres mūzikālā apdare raita, patikama, bet reizēm vienmuļa, bez īpaša kāpinājuma. J. Ruņģa administratīvais veikums solids un drošs.

Bija gandarījums skatīties ansambļa raito soli, sieviešu cēlo un vīriešu brašo deļošanu. Kā arvien, acij patikami bija tautas apģērbi. Visi deļotāji vienmēr pareizā noskaņā, nevar pamanīt nevienu greizu soli - viss rit kā pa diedziņu, neskatoties uz to, ka Otavā ieradušies ar nokavēšanos un ka tur arī bijis jānodod balss Latvijas 5. Saeimas vēlēšanās (ģenerālkonsulatā).

Aprīnājama ir šī pazīstamā ansambļa izturība un neizmērojams tā veikums. Šķiet, trimdas folkloras sniegumos tam neatrast līdzīgu. To apsverot, neizbēgami rodas jautājums - cik ilgi vēl? Un tūdaļ rodas atbilde vēlmes veida - kaut nu vēl vismaz vienu vai vairākus uzvedumus! Kamēr vienības vadības rūķiem vēl spēks, prieks, izturība un možais gars, kas tur dalībniekus kopā un iepriecina plašo draugu saimi visā pasaulē.

Tā bija burvīga atkaltikšanās, par ko visiem saulesjostiešiem vissirsnīgākais paldies. Mēs ceram, ka Jūsu Latvijas ceļojums bija tik gaišs, ka mājās atgriežoties, jau pa ceļam, Jūs gudrojāt nākamo ceļojumu ar jaunu uzvedumu.

M. Štauers

ASTOTAIS PALĪDZĪBAS SŪTĪJUMS

Negaidīta apstākļa dēļ, kad rosiģā ev.-lut. Trisvienības draudzes valdes un dāmu komitejas locekļi Dagmārai Ziediņai, saziņā ar savas darba vietas vadību, bija izdevies sarūpēt miljonu Entropena (apvilkta aspirīna) tabletes, palīdzības sūtījumu uz Latviju organizētājiem Montrealā - vietējai DV nodaļai bija steidzīgi jāizkārto šīs medicīnas nosūtīšanas jautājums. Tam bija divi iemesli: 1) lai pēc iespējas drīzāk šīs, ar noteiktu iedarbības laiku, iegūtās tabletes nonāktu lietotāju rokās, un 2) lai aizpildītu šīs medicīnas trūkumu mūsu dzimtenē; lai tās saņemtu tie, kam tās nepieciešamas. Pret šādu medicīnas sadales veidu neapmierinātību gan izteica māc. A. Celms, Kanādas Latviešu Latviešiem Latvijā palīdzības akcijas vadītājs, norādot, ka pareizais sadales veids būtu to nosūtīšana vienīgi slimnīcām, klīnikām, ārstu birojiem un tieši ārstiem, kas pārziņ medicīnas lietošanu, devas un pacientu vajadzības, balstoties uz noteiktām diagnozēm. Bērniem līdz 6 gadu vecumam šīs zāles nedrīkstot dot, un ar to lietošanu jābūt uzmanīgiem veciem ļaudīm sevišķi lielākos vairumos. Vairbūt, ka drošākais veids būtu šo tablešu saņēmējiem un sadalītājiem vispirms sazināties ar ārstiem, lai izvairītos jau laikus no iespējamiem negadījumiem, kaut gan šīs Entropena tabletes ir dabūjamas aptiekās bez ārstu pa-

rakstiem. Neskatoties uz to, ka iedarbības laiks šīm tabletēm uzdots septembra beigās, pēc ārstu un farmaceitu norādījumiem, tāpēc ka tās ir slēgtā iesaiņojumā (pat katra tablete atsevišķi), plastikas filmas pārklājumā un pretgaismas aizsargā, to iedarbības laiks var tikt pagarināts vismaz par gadu vai pat diviem. Kopvērtējumā, varam būt ļoti pateicīgi šīs medicīnas sagādātājam, iesaiņotājiem un izsūtītājiem, kas, neskatoties uz negaidīto devumu, laikā izšķirās par tvertnes sagādi, kaut gan nebija cerību, ka spēsim to piekraut, lai sūtījums atmaksātos, sedzot lielos izdevumus.

Ar šo astoto sūtījumu uz Latviju nosūtījām, kopā ar Otavas latviešiem, 472 saiņus vai 880 kubikpēdas. Starp tiem ap 100 saiņu bija tieši domāti kā palīdzības sūtījumi dažādām iestādēm, svētdienas skolām, patversmēm un arī prāvestiem Latgalē. Tā kuģa tvertne bija piekrauta gandrīz līdz pēdējai vietai. Jānorāda, ka daļu izdevumu par medicīnas saiņu nosūtīšanu sedz ev.-lut. draudze. Kuģis Montrealas ostu atstāja 12. jūnijā. Ceram, ka Rīgā tas ieradīsies ap jūlija sākumu un saiņu izdale varētu sākties jau ap jūlija vidu. Pēdējā - aprīļa sūtījuma saiņi tika piegādāti saņēmējiem ap jūnija vidu, kā to liecina saņēmēju vēstules.

Arī šoreiz, līdzīgi visām iepriekšējām reizēm, pieņemšanu, ziedoto drēbju un apavu sadali un iesaiņošanu, reģistrēšanu, iekrašanu tvertnē veica atkal tā pati čaklā, uzņēmīgā un vienmēr atsaucīgā, varētu teikt, - pensionāru saime, DV Montrealas nodaļas vanagi un vanadzies. Mani pārsteidza viņu izteiktais darba prieks, vēlēšanās ko darīt, saiņot, nest un kraut. Tur nemanija ignuma, asu vārdu, pārmetumu un vajadzību pēc mudinājuma; bija tikai apņēmība, ko varētu izteikt trejos vārdos: **tas mums jādara!**

Lielā daļā šo čaklo darītāju centrā pavadīja visas trīs dienas, paši sedzot savus ceļā izdevumus.

DV Montrealas nodaļas valdes uzdevumā, atļaujot izteikt Jums - darbigā, sudraboto matu saime, paldies par Jūsu neatmaksājamo darbu mūsu tautas un dzimtenes labā. Jūs nācāt neaicināti, apziņas dziti. Tur bija Māra Valdmāne, Ērika Vitiņa, Aina Paegle, Ilga Strautiņa, Spīdola Zariņa, Hedija Ozoliņa, Betija Metuma, Vilma Ulmane, Alise Grīntāle un Valija Grunde, kā arī Anna Skujiņa; Jānis Norvels, Viesturs Hūns, Arnolds Zariņš, Ojārs Rozentāls, Jānis Verners, Ēriks Skujņš, Georgs Strautiņš, Jēkabs Mežinskis, Rolands Vitiņš, Antons Laizāns, Voldemārs Paegle, Jānis Birze, Jāzeps Greizis, Elmārs Bardiņš, Valdemārs Ozols, Harijs Ulmanis, Edvards Balulis, Andrejs Apinis, Indulis Skrastiņš un māc. Gunārs Hūns. Paldies virtuves meitenēm - Aina, Alisei, Vilmai, Spīdolai un Betijai par cepumiem un garšīgām maizītēm, kas deva spēku darbam. Piedodat, ja neesmu kādu pieminējis. Jāpiezīmē, ka mūsu vidū netrūka arī ilggadīgais darbinieks Leitēnu Jānis.

Pateicība pienākas arī drēbju, apvavu un citu mantu sagādātājiem - Reveliņa un Innus ģimenēm, kā arī pārējiem, kuņu vārdi, diemžēl, man nav zināmi.

Sekojot Alises Grīntāles ieteikumam, nodaļas valdes priekšsēža vietnieks Bruno Innus valdes uzdevumā uzsāka sakarus ar franču universitātes zobārstniecības nodaļas vadību, lai dabūtu pārsūtīšanai uz Latviju 28 zobārstu krēslus ar visām ierīcēm. Viņa vadībā grupa izvērtētāju ieradās zobārstniecības nodaļā, lai apskatītu atdošanai domātās ierīces, noskaidrotu iesaiņošanas izdevumus un vajadzīgo materiālu. Reizē B. Innus uzsāka sakarus ar Kanādas Austrumeiropas nodaļas vadību, lai uzzinātu, kādu atbalstu būtu iespējams saņemt šo krēslu nosūtīšanai uz Latviju. Valdības darbinieku atbildes, saistītas arī ar solījumu, ir pozitīvas, tādēļ cerības uz atbalsta saņemšanu ir ļoti labas. Šis ir ievērojams sasniegums. Kad tas izdosies visā pilnībā, tā vērtība aptuveni varētu būt vairāki simti tūkstoši dolāru.

Nākošais palīdzības sūtījums no Montrealas uz Latviju paredzēts septembra beigās vai oktobra sākumā ar tādu aprēķinu, lai to dzimtenē saņemtu vēl pirms Ziemsvētkiem.

Esmu pārliecināts, ka ar izdomu, nedaudz darba, labas gribas un latviskās apziņas mēs varam daudz ko darīt, sagādājot dažāda veida palīdzību un atbalstu mūsu, vēl arvien, nabadzībā un trūkumā mīļajai latviešu tautai dzimtenē. Zināmā mērā mūsu tautas nākotnē dzimtenē ir arī mūsu rokās, un, ja tās celsies, celsies tauta un pārvarēs grūtības. Kāda bijušā izsūtītā par atbalsta sniegšanu partizāņiem vēstulē raksta: "Mēs esam sīksta un stipra tauta, mums grūtumi un ciešanas nav svešas, mēs izturēsim!"

Skrastiņus Indulis

SAULEI PRETĪM

Latviešu skolas Montrealā 1992./3. māc. g. noslēgumu 1993. g. 15. maijā, Latviešu centrā, ievadīja pārzine Ināra Paliepa ar uzrunu:

"Mēs esam sagaidījuši vēl vienu pavasari un vēl viena skolas gada noslēgumu. Mūsu skolā tagad ir daudz gados mazu bērnu, kas pierāda mūsu kopējo gribu un spēju uzturēt latvisko izcelsmi. Mūsu nākotne tādējādi ir nodrošināta, un mēs varam turpināt skolas darbību. Tā mūsu bērniem dod iespēju iepazīt Latvijas zemi un nostiprināt apziņu savā prātā un sirdī par savas tautas saknēm. Gaidām vasaru un draudzību nometnēs un izpriecu vasarnīcās. Saule ir uzkāpusi augstu debesīs un, sildīdama zemi, uzmundrina mūsu visu prātus. Daba atdzīvojas, un mēs gribam to izbaudīt. Bērni ir sagatavojuši programmu, kas atspoguļo šo gada laiku. Domājot par sauli ienāca prātā Raiņa dzejolis no krājuma Saules priekšpērkļis - "Mana jaunu dienu saule":

Cik man nākas savā gaitā	Es nekad gan nebūt spējis
Atcerēties bērnu dienu,	Izturēt šis dzīves smagmi,
Tik es redzu gara acīm	Ja ne jaunu dienu saule
Zelta sauli atmirgojam.	Sildot devusi man spēku.

Ij, kad neskatotos uz viņu,	Sasmēlies es esmu saules,
Jūtu vieglu, siltu staru,	Manim pietiek visam mūžam,
Tā kā agrā pavasarā	Ziemas ritu sakur krāsni,
Cauri salam sila vaigi.	Pietiek visai garai dienai.

Manu jaunu dienu saule
Toreiz iespīdē' man sirdī, -
Lai nāk nakts un sals, un ļaudis,
Nu nekas to nespēj izdzēst.

Sagaidīsim vasaru un nākošo skolas gadu ar sauli sirdīs, un tā paveiksim nākotnes darbus. Mēs visi, bērni un pieaugušie, kas strādājam latviešu sabiedrībai un skolai, kādreiz nogurstam un domājam, cik daudz vieglāk būtu, ja nebūtu jānāk uz latviešu skolu. Bet tomēr tas, ko mēs sējam šodien ar saviem darbiem, silda reizē mūsu pašu un arī mūsu bērnu sirdis. Iesim ar sauli un pretim saulei un gatavosimies nākotnei. Redzēsimies visi atkal rudenī."

Sekoja liecību izsniegšana.

Pavadiņais mācību gads skolai bijis ražens. Tajā mācījušies 15 bērni, no kuriem 8 (zem 6 gadiem) pirm skolā un bērnu dārzā. Par skolas sekmīgo darbību un pastāvēšanu rūpējušās, bez skolas vadītājas, vēl 5 skolotājas - Maira Kaniņa, Ināra Leimane, Zinta Mateus, Anita Porietis-Bedard un Daina Vitola, kā arī palīgi - Inta un Roberts Kalniņi un Jānis Mateus.

Pēc liecību saņemšanas gan mazākie, gan vecāko klašu skolnieki ar deklamācijām un dziesmām piedalījās skolas gada noslēgumā. Izcili labi veicās "Magais dancis" dejotājiem. Labākie skolnieku darbi bija redzami apskatei: mazākie rādīja savu māku krāsās, vecākie - savas latviešu valodas, Latvijas vēstures un ģeogrāfijas zināšanas.

Gaišu un gleznainu pavasara ainu radīja greznie latviskie tērpji gan skolniekiem, gan skolotājām. Kopā ar pavasari greznoto skatuvi silta vispārēja noskaņa bija manāma bērnu, skolotāju, vecāku un viesu vidū.

Darba darītājiem latviešu skolā pateicās mācītājs Gunārs Hūns. Rita Kite, viesņa no Latvijas, skolas vadītājai pasniedza O. Lideka grāmatu "Latviešu svētki un svināmās dienas", tā atgādinot latvisko tradīciju turpināšanas vērtību. Pārrunās skolotāji un viesi kavējās pie kafijas un maizītēm.

Skolas vadītāja lūdz atgādināt, ka skola 1993./4. māc. g. atsāks septembra mēneša pēdējā sestdienā, Latviešu centrā, 3955 Provosta ielā. Mācības turpināsies arī septītā klasē.

Paldies par padarīto un izturību turpmākiem gadiem.

Paliepu Jānis

TERVETĒ IZDODAMA ISTABA

Tuvāka informācija: zvaniet

Gunāram Jēkabsonam, telefons 737-9187
vai Andrējam Vitolam, telefons 637-9102

J.

AIZSAULES CEĻOS

Jūnijā un jūlija sākumā aizsaules ceļos devušies vairāki mūsu sabiedrības locekļi:

JĒKABS ŠILFS - miris 1993. gada 12. jūnijā

META TAŠIŅA, dz. Osis, dzimusi 1908. gada 14. jūnijā, Rūjienā, Latvijā. Mirusi 1993. gada 15. jūnijā. Apbedīta 18. jūnijā.

ĒRIKA SEDMALIS - dzimusi 1902. gada 31. decembrī, Krievijā. Mirusi 1993. gada 17. jūnijā.

EDĪTE SPURMANE, dz. Nolle, dzimusi 1910. gada 31. augustā, Latvijā. Mirusi 1993. gada 20. jūnijā. Pēdējā gaitā izvadīta 23. jūnijā.

SIGURDS MIKELSONS - dzimis 1911. 2. martā, Bolderājā, Latvijā. Miris 1993. gada 1. jūlijā, Kornvolā, Ontario. Pēdējā gaitā izvadīts 1993. gada 5. jūlijā.

Vēlam viņiem visiem vieglas smiltis!

PENSIONĀRI SVIN JĀŅUS

Montrealas Latviešu Pensionāru apvienība jūnijā bija izvēlējusies sarīkot tikai vienu sanākumi - tieši Jāņu dienā (24. jūnijā). Jāņus svinēja Centrā, kur bija ieradusies ap 80 dalībnieki, no kuriem daudziem galvās bija sulīgi ozolzarū vainagi, kamēr sievietes bija rotājušās tautas tērpos un galvās nēsāja ziedu vainadziņus. Bija savs Jāņu tēvs - Georgs Strautiņš, kas izdalīja alu (gan šejienes alus brūžu darināto - pudelēs), un Jāņu māte - L. Rudzāte, kas bija sagādājusi pašdarinātu sieru un siltus pirāgus.

Ievada lūgšanu teica Jūlijs Metums.

Priekšnieks Valdemārs Paegle sarīkojumu ievadīja ar sēru vēsti, ka mirusi apvienības locekle Ērika Sedmale, ko pieminēja ar klusuma bridī. Paziņoja, ka apvienībā uzņemti 2 jauni biedri - Nikiforovu pāris. Iepazīstināja ar Jāņu pēcpusdienas kārtību un pastāstīja, ka aprīļa aplidzības saīņu sūtījums izdalīts saņēmējiem.

Biedrīniece V. Varslavāne, kā arvien, apsveica šī mēneša dzimšanas dienu bērņus ar kartiņām un ziediem. Jubilāru bija pavisam 13: A. Laizāns, B. Waldheima, B. Deksnis, J. Skrastiņš, M. Štaubers, G. Morris, T. Demidovska, A. Kabule, J. Ķivitis, I. Poruks, J. Blusonovičs, V. Hūns un I. Dekmeiere. Dziedāja "Daudz baltu dienīņu" un saskandināja vīna glāzes.

Valija Grunde izjusti dziedāja brāļa meitas (dzīvo Latvijā) atsūtītu dziesmu. Šo talantu dzirdējam pirmo reizi un tas bija patīkams pārsteigums.

Apvienības dāmas bija sagādājušas labu maltīti, kamēr dzimšanas dienu jubilāri bija nesuši vīnu, kūkas un citus saldumus.

Neizpalika sirsnīga ligošana. Tā bija gaiša un sirsnīga pēcpusdienu.

Jūlijā un augustā arī būs tikai pa vienai sanākšmei - 8. jūlijā un 12. augustā.

Š.

ALĪSES KALNIŅAS LUDVIGA KALNIŅA

GLEZNU UN SKULPTŪRU SKATE

Montrealas Latviešu Sabiedriskajā Centrā,
3955 Provosta ielā, Lašīnā

Atklāšana - 17. septembrī, plkst. 19:30

Skate atvērta 18. un 19. septembrī, no
plkst. 12:00 - 18:00

LK

**MONTREALAS LATVIEŠU
KREDĪTSABIEDRĪBA**

PIEDĀVĀ jums sekojošus pakalpojumus:

NOGULDĪJUMI:

Tekošā kontā zem \$ 2,000	3.00 % gadā
no \$ 2,000 - \$ 4,999	3.75 % gadā
virs \$ 5,000	4.50 % gadā

AIZDEVUMI:

Hipotekas uz 1 g., vaļējas	7.25 % gadā
Hipotekas uz 1 g., slēgtas	6.75 % gadā
Hipotekas uz 2 g., slēgtas	7.50 % gadā

PERSONĀLIE AIZDEVUMI:

Uz noteiktu termiņu un atmaksas veidu	8.75 % gadā
---------------------------------------	-------------

AUTOMOBĪĻU IEGĀDEI	7.75 % gadā
---------------------------	-------------

NAUDAS PĀRSŪTĪŠANA UZ LATVIJU
(tuvāka informācija birojā).

Neaizmirstiet, ka gada beigās tirā peļņa tiks sadalīta un izmaksāta kā noguldītājiem, tā aizņēmējiem. Tas jau tā labvēlīgās augļu likmes padara vēl interesantākas.

BIROJS atvērts:

katru otrdienu, no plkst. 17:00 - 20:00;
katru pensionāru saietu ceturtdienu,
no plkst. 11:00 - 13:00.

Biroja tālrunis - 514-634-4082

VALDE

AIZVESTO PIEMIŅA MONTREALĀ

Kā iepriekšējos gadus, aizvesto piemiņu Montrealā arī šogad rikoja Baltiešu Federācijas Kanadā Montrealas nodaļa ar savu jauno prezidentu Māru Valdmani priekšgalā. Tā notika piemiņas dievkalpojuma veidā Our Lady Gate of Dawn lietuviešu katoļu baznīcā, 1465 DeSeve ielā un bija pulcinājusi ap 250 dievlūdzejū.

Spreidīja lietuviešu draudzes priesteris S. Šileika, bet lūgšanu latviski teica māc. G. Hūns, bet igauņiski - māc. Heino Laaneots.

Mūzikālajos priekšnesumos trīs skaņdarbus atskaņoja flautiste St. Peika un dziedāja lietuvju katoļu draudzes jauktais koris. Abi izpelnījās teicamas atsauksmes.

Pēc dievkalpojuma pulcējušies pakavējās pie tases kafijas un cepumiem, bet īpaša delegācija M. Valdmanes vadībā devās uz pilsētas centru, lai noliktu pie Nezināmā kareivja pieminekļa sēru vainagu.

V.

RĪGAS CENTRĀ IZDODAMS

(pie Elizabetes ielas)

DIVU GUĻAMISTABU DZĪVOKLIS

Tuvāka informācija: lūdzam zvanīt
Žanetei, tel. 011-317-2-934607

MV

Lūdzam lasītājus nokārtot savu abonementu!

**MONTREALAS LATVIEŠU
ORGANIZĀCIJU PADOME**

rīko

ZELTA SIETIŅA

NEDĒĻAS NOGALI

TĒRVETĒ

Uzvedumi:

sestdien, 17. jūlijā, plkst. 14:00 un 18:00;

svētdien, 18. jūlijā, plkst. 14:00 un 18:00.

Katras dienas atsevišķajās programmās izrādīs pa divi no sekojošiem uzvedumiem - Zāļu vakara, Meteņu gaidīšanas, Skatuviskā deju virknes un Malienas dančiem.

Lietus gadījumā uzvedumi tiks pakārtoti tā, lai ieradušies skatītāji tos varētu noskatīties.

Būs iespējams noskatīties arī video filmu par latviešu tautas tērpiem.

IEEJA: Uz katru uzvedumu, sākot ar \$ 6 ziedojumu, dienas abiem uzvedumiem \$ 10

Tuvāka informācija: A. Spura, tel. 634-5649

Apmeklēt aicina

ZELTA SIETIŅŠ

un
rikotāji

Alma un Jānis Melbārži pārcēlušies uz dzīvi Latvijā. Viņi ilgus gadus dzīvoja Lavalā, bet latviešu sabiedrībā nebija pazīstami, jo tās sabiedriskajā dzīvē nepiedalījās.

Latvijas apciemojuma laikā Rīgas pilsētas satiksmes tramvajā negadījumā cietusi Inese Paliepa, kurai ir jāatveseļojas slimnīcā.

Montrealu atstājuši Ilga un Helmūts Dekmeijeri. Viņi devušies uz Otavu.

Pēc plašāka ceļojuma ar laivu pa Eiropu, uz Latviju nodomājuši pārcelties Alvis un Modra Krauļi. Vācijā Modra Kraule pārcietusi nopietnu operāciju. Lai pilnīgi izveseļotos, ir iespējams, ka viņai būs jāatgriežas atpakaļ uz Kanadu.

Pēc Kanadas pēdējām censa ziņām Montrealā dzīvojot 1.010 latviešu izcelsmes cilvēku. Šis cipars itin labi sakrīt ar MLB Ziņotāja kartotekā 1991. gadā atzīmētām 953 personām. Tas norāda, ka mūsu kartoteka ir visai pilnīga. Ne tā tas ir citos latviešu centros, kā Vinipegā, Vankuverā un citur, kur starpība starp apzinātiem un neapzinātiem ir liela.

LABI KULTŪRAS VĒSTNEŠI

Laikā no 30. jūnija līdz 4. jūlijam Lašinas Internacionālajā Folkloras festivālā piedalījās Rīgas tautas deju ansamblis Zelta Sietiņš. No 7. - 11. jūlijam tas piedalās arī "Worldfest Heritage Festival", kas notiek no Montrealas ap 100 km attāļajā Kornvolā (Cornwall), Ontario provincē. To šajos festivālos piedalīties aicināja Kanadas Folkloras padome.

Montrealiešiem bija maz ziņu par šiem tāļajiem ciemiņiem no Latvijas. Zinājām, ka Zelta Sietiņš uz Lašinu ir aicināts un brauks, bet kā tas isti notiks un kādas būs festivalu programmas, tas bija neskaidrs. Tādēļ arī nevarējām sniegt plašāku informāciju, kā tikai vispusīgu norādi par to, ka ansamblis šē būs un lai interesenti paseko vietējā presē par festivala aprisēm. Aina kļuva citāda, kad Zelta Sietiņš ieradās Montrealā un ar to satikās Montrealas latviešu organizāciju padomes priekšnieks Andris Spura. Pēkšņi atklājās, ka par savu ceļa naudu (ap \$ 30.000.-) šē ieradies 45 ansambļa dalībnieku, kuŗos jaunieši un bērni, liels pulks, kas atvedis līdz teicami sagatavotus uzvedumus, lai ar latviešu folkloras ipatnībām iepazīstinātu šējienes sabiedrību.

Par ceļojumu pastāsta mākslinieciskā vadītāja Baiba Šteina: *"Droši vien, viesmīlīgās Lašinas pilsētas ielās pirmo reizi redzēja vienkopus tik daudz latviešu bērnu un jauniešu, kad te uz Internacionālo folkloras festivalu ieradās 45 mazi un lieli dejotāji, dziedātāji un mūziķi no Latvijas. "Zelta Sietiņš" - kādēļ tāds nosaukums dots deju ansamblim? Latvijā tā ir viena no populārākām un skaitliski pati lielākā bērnu un jauniešu deju kopā. Tajā sapulcināti bērni, kuŗi jau no 3 gadu vecuma iemācās pasaulē skatīties caur mūsu tautas mākslas zvaigzņu spožumu, mācību laikā paši kļūdami apģaroti un mirdzoši, spēj šis latviešu garamantas daļi sniegt un rādīt citiem, jo mūsu devizē ir Raiņa teiktais:*

"Kuŗš cauri skatās

Sietiņa acīm,

Redz visu pasauli

Dimantos mirdzam."

Esam apceļojuši gan mazus, gan lielus Latvijas ciemus un pilsētas, esam rādījuši latviešu deju bagātību pasaulē - Somijā, Polijā, Vācijā, Austrijā, Japānā, Amerikā un, nu, Kanadā."

Protams, viņai, savkārt, nebija zināms, ka Montreala ar 3 Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētkiem ir piedzīvojuši ik reizes vairāk kā tūkstoti latviešu jaunatnes vienkopus un kad Montrealas centrs kļuva kā Latvijas mazpilsēta tautas rotā. Cik gan maz mēs zinām viens par otru! Un tādēļ iepazīšanās ar Zelta Sietiņu kļūst vēl nozīmīgāka un aizmirstas visas neērtības un likstas, kas visas jāpārļaiž, lai šis ciems paliktu labā atmiņā.

Nav iespējams apmeklēt visus ansambļa priekšnesumus. Kanadas valsts svētku dienā, 1. jūlijā, tas deju divus savus uzvedumus - Zāļu vakars un Meteņa gaidīšanu. Šī vakara programmas ievadā un beigās.

Tūdaļ redzam, ka tiekamies ar rūpīgi un smalkjūtīgi sagatavotu ansambli, kas ne tikai deju, bet arī dzied, kas prot savu sniegumu piemērot modernām skatuves vajadzībām un kuŗam ir arī piemērota folkloras mūzika, ko izpilda prasmīgi mūziķi. Un, tiešām, pareizi vien būs, ka uzveduma apmācītājas sevi dēvē par pedagogēm, jo darbā ieliekta mīlestība, bērnu psihes izpratne, jō kā gan citādi varētu panākt gandrīz vai profesionālu sniegumu dejas soļos, grupu veidojumos, dziesmu apdāres izpildot saskanīgā un mūzikālā veikumā. Gaumīga arī apģērba izvēle, lai gan ne vienmēr tā atbildis visu skatītāju vēlmēm.

Mēs šē, Rietumos, sargājot savas gara mantas, esam bijuši sevišķi konzervatīvi, esam ļoti turējušies pie tradicionālā, etnografiski pareizā. Zelta Sietiņam netrūkst šo elementu, bet tas patris sniegunā ievērt pa jaunam pavedienam - palēciena un skriešanas deju soļus ("Tādi ir bijuši," saka vad. Baiba Šteina, "atradām tos rakstos. Tie tikai palikuši novārtā."), straujas un ritmiskas izdarības, kas piedod sparū un plūsmu. Nav šaubu, ka modernajam skatītājam tas patik. Turklāt šim risinājumam pievērsušās arī citas vienības, kas piedalās festivālā. Un takti visam tam piedod neuzkrītošs, bet reizē veiksmīgs folkloriskās mūzikas kvintets ar basūnu, akordeonu, stabuli, flautu un sitāmo in-

strumentu. Skan labi. Dzied daži un dzied viss ansamblis. Deju visi un deju tikai bērni vai atsevišķs pāris.

Un ja jāsalīdzina Zāļu vakars ar Meteņa gaidīšanu, atklājas, ka abi teicami, abi ritinās no latviešu folkloras kamola, kā skaisti pavedieni, kas iepriecina ne tikai latviešu skatītāju - Kvebekas franči sajūsmā, sauc bravo!

Un vislielāko gandarījumu teic Kanadas Folkloras Mākslas Padomes prezidents G. Landri (Landry): "Man patika ļoti. Jūs esat rūpīgi pētījuši savu folkloru, esat pratuši to ietvert teicamā skatuviskā ietērpā. Tas ir tas, pēc kā mēs cenšamies, bet ne vienmēr sasniedzam. Viss tas prasa laiku un prasmī. Jums tas ir izdevies. Un tad vēl viena lieta - mūsu lielākā rūpe ir tā, kā nodot folkloru jaunajām audzēm, it sevišķi bērniem. Es rudenī dodos uz Poliju, kur notiks pasaules Folkloras mākslas konference, kuŗā runāsim tieši par šo tik svarīgo jautājumu. Un jūs to esat tik veiksmīgi risinājuši! Paldies, paldies no sirds!" Un runātājs nesaka tukšu komplimentu, viņš ir gandarīts, ka aicinājums Zelta Sietiņam piedalīties devis tik labu rezultātu.

Lašinas festivala laikā mūsējie nometināti kādā franču skolā, arī festivālā viss noriss franciski. Tas viņiem ir pavisam neparasti. Bet vēl lielāks pārdzīvojums ir tas, kad jāuzstājas kopā ar krieviem, kas sniedz savu sentimentālo programmu ar sēriģajām krievu romancēm ("Nu, redzat, ar kādu kultūru mums ir visus šos 50 gadus bijis jādzīvo!" saka Šteina.). Ausim grūtāk panesams ir ķīniešu sitāmo instrumentu orķestris, kas pieribina arēnu no viena gala līdz otram un liek ausu bungādiņām ciest. Bet Zelta Sietiņam patik Gaspē rajona dejotāju sniegums, kuŗā ievijas iru un skotu deju motīvi.

Zelta Sietiņš labi iederas 1. jūlija priekšnesumā. Tas daudzinā Latvijas vārdu, un mēs, montrealieši, kas viņus skatām, jūtamies ne tikai gandarīti, bet reizē lepnī, ka mūs šē pārstāv tik veiksmīga folkloras mākslas vienība. Par to paldies kopas vadītājiem un skolotājiem un itin visiem dalībniekiem.

Tik tālu ceļu mērojuši, sietiņnieki grib redzēt kaut ko vairāk, ko dod piedalīšanās festivālā un apmešanās skolu klašu sienās. Viņi grib tikt uz Toronto, Niagaras ūdenskritumu un Otavu. Lai kaut ko no šim iecerēm īstenotu, Andris Spura darbojas piecpadsmit stundas dienā, meklējot izejas un nodrošinājoties, lai jauniešu un bērnu pulks kaut kur vienkārši nepaliktu uz ielas. Šķiet, ka viņam tas būs izdevies, un ansambļa dalībnieki dabūs redzēt kaut ko no Kanadas.

Viņam rūp, lai arī otavieši un montrealieši varētu noskatīties Zelta Sietiņa sniegumu. Pēdējā brīdī to noorganizēt nav viegli. Daudzi nav mājās, citi Latvijā, citi atvaļinājumā. Izpalīgi lemī, ka Zelta Sietiņš jāved uz Tērveti. Tur rīkos vairākus uzvedumus, kuŗus varēs skatīties pret ziedojumiem, lai segtu apmešanās, galvenokārt, uztura izdevumus. Guldinās viņus tur bērnu nometnes telpās līdz dienai, kad būs jābrauc uz Mirabeles lidlauku (no 16.-20. jūlijam).

Atliek tikai gaidīt, ka mūsu sabiedrība būs gatava, lai aizbrauktu uz ev.-lut. Trīsvienības draudzes īpašumu, lai satiktu un vērtētu Zelta Sietiņa sniegumu, un ka tai pievienosies otaviešu saime. Tie varētu būt isti tautas svētki, spontāni un spoži, kādus negaidījām un nevarējām paredzēt. Mēģiniet nu nokļūt šajā vasaras paradīzē, lai pabūtu kopā ar latviešu jaunatni no Latvijas!

Un beidzamo vārdu dosim atkal Baibai Šteinai: *"Ja vēlaties redzēt, kā "Sietiņbērni" izdanco Zāļu vakaru un Meteņsvētkus, cik lepnas meitas un stalti puisi ved "Gatves deju", ja neesiet slinki izlocīt kājas kopā ar mums "Malienas dančos", atbrauciet, apskatiet! Jau iepriekš esam bezgala pateicīgi visiem tautiešiem, kuŗi, neskatoties uz savām darba un ikdienas rūpēm, biežo latviešu viesošanās šaipusē, kā arī noguruši pēc ciemošanās Latvijas daudzajos šīs vasaras pasākumos, atradīs laiku, spēku un vēlēšanos atbalstīt jaunos Latvijas sūtņus te, Kanadā."*

M. Štauers

Pagājuša numurā aicinājām MLB Ziņotāja lasītājus piedalīties mazā aptaujā. Rādās, ka mūsu paredzējums, ka šādas aptaujas nav populāras, izrādījies pareizs. Līdz šim atsaucies tikai viens lasītājs. Ja nu piedalīties vēlētos kāds cits, dariet to ar atbildes pastu. Citādi jautājumi būs aizmirsušies un izdevība izteikties palaista garām. Jautājumi atrodami Nr. 6./531. numura 26. lappuses otrajā slejā. Piedalāties!

Redakcija

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, telefons 489-3224
telpu adreses: Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašīnā, telefons 634-4082

7. jūlijā, plkst. 19:00, Kornvolā, Worldfest Heritage Festival atklāšana ar Rīgas "Zelta Sietiņa" piedalīšanos.
7. jūlijā, plkst. 19:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" kārtējā sanāksme.
8. jūlijā, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
8. jūlijā, plkst. 20:00, Kornvolā, Worldfest Heritage Festival, "Zelta Sietiņš" uzstājas uz ekskursijas kuģīša.
10. jūlijā, plkst. 22:00, Kornvolā, Worldfest Heritage Festival, "Zelta Sietiņa" uzvedums.
11. jūlijā, plkst. 11:15, draudzes namā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
11. jūlijā, plkst. 19:30, Kornvolā, Worldfest Heritage Festival, "Zelta Sietiņš" uzstājas noslēguma uzvedumā.
14. jūlijā, plkst. 19:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu sabiedriskā centra valdes sēde.
15. jūlijā, plkst. 14:30, Church of the Ascension of Our Lord, Vestmontā, Kanadas komponistiem veltīts ērģeļu koncerts. Tajā atskaņos latviešu komponistu T. Ķeniņa un I. Ramiņa jaunākos darbus. Skatiet rakstu 25. lappusē - Pirmatskaņojums.

17. jūlijā, plkst. 14:00, Tērvetē, Montrealas Latviešu Organizāciju padomes izkārtojumā "Zelta Sietiņa" uzvedums
plkst. 18:00, Tērvetē, "Zelta Sietiņa" otrais uzvedums (cita programma)
18. jūlijā, plkst. 14:00, Tērvetē, "Zelta Sietiņa" pirmais uzvedums (kā 17. jūlijā)
plkst. 18:00, Tērvetē. "Zelta Sietiņa" otrais uzvedums (kā 17. jūlijā)
Lietus gadījumā, sākuma laiki tiks attiecīgi pakārtoti, lai varētu notikt abi uzvedumi ik dienu.
Skatiet ipašu paziņojumu 29. lappusē!

25. jūlijā, plkst. 11:00, Tērvetē, Tērvetes bērnu nometnes atklāšanas dievkalpojums.
25. jūlijā, plkst. 12:00, Tērvetē, Tērvetes bērnu vasaras nometnes atklāšana.
31. jūlijā, plkst. 20:00, Tērvetē, Tērvetes bērnu vasaras nometnes ugunsкура vakars.
1. augustā, plkst. 11:00, Tērvetē, Tērvetes bērnu vasaras nometnes dievkalpojums.
1. augustā, plkst. 14:00, Avokas kapos, Tērvetes tuvumā, kapu svētki.
4. augustā, plkst. 19:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" kārtējā sanāksme.
7. augustā, plkst. 20:00, Tērvetē, Tērvetes bērnu vasaras nometnes ugunsкура vakars un nometnes slēgšana.
8. augustā, plkst. 13:30, Igaņu Sv. Jāņa baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
12. augustā, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
15. augustā, plkst. 11:00, Dzintaros, DV Montrealas nodaļas Brīvības cīņu dievkalpojums ar dievgaldu.
21. augustā, plkst. 16:00, Tērvetē, Tērvetes gada svētku dievkalpojums ar dievgaldu.
22. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
29. augustā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
12. septembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums
18. septembrī, plkst. 18:00, Latviešu centrā, Montrealas Latviešu Sabiedriskā Centra 10 gadu pastāvēšanas da svētki. Skatiet paziņojumu 32. lpp.!

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem.

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

r i k o

sestdien, 18. septembrī, plkst. 18:00,

Centrā, 3955 Provost ielā,

CENTRA PASTĀVĒŠANAS 10. GADA SVĒTKUS

Piedalās:

Montrealas Latviešu Jauktais koris "Atbalss"

Tautas deju vienība "Ačkups"

Dziesmu ansamblis "Mērnieku Laiki".

John Rimeikis deju mūzika (ista, ne skaņu lenšu)

IEEJA: \$ 20.00 no personas. Cenā ieskaitītas siltas vakariņas bufetes veidā, kā arī kūkas, kafija un GLĀZE šampānieša.

PILNS BĀRS

VIETAS pie galdiņiem rezervējamas, zvanot J. Bilinskim, tel. 630-0310.

Laipni ielūdz

Centra valde

Šo MLB Ziņotāja numuru izdā-
lām lasītājiem uz rokas 7. un 8. jū-
lijā. Pārējos eksemplārus nododam
Kanadas pastā 9. jūlijā. Laipni lū-
dzam ziņot par izdevuma nesapem-
šanu un katru adreses maiņu. Tas
ļoti palīdzēs mēnešraksta ekspedi-
cijā. Paldies!

1993. VII MLBZ 1.175 e

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

FLOWERS
by

Perpetua

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

MLB Ziņotāja administrātores, A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Quē., Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 27.50 un \$ 22.50; skatiet zemāk)\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV - \$ 6.00, citos kontinentos - \$ 20.00)\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu iegādei\$ _____
Vēlos saņemt sekojošus MLB Ziņotāja agrākos numurus _____ ā \$ 2.50 ziedojums.....\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju\$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese , pasta kods, telefona numurs)

Paraksts

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfē, Quē., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štauers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfē, Quē., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832

ADMINISTRATORE: Anita Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Quē., Canada H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozola **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Imants Freibergs, Anna Kreipāns, Inese Ortmane, Voldemārs Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Ilga Štauvēre, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 27.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem \$ 22.50; gaisa pasta piemaksa uz ASV \$ 6.00, uz citiem kontinentiem - \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas - pret \$ 2.50 ziedojumu.

Lappušu sleju maksas: mazākais paziņojums \$ 20.-, 1/4 lpp. - \$ 25.-, 1/3 lpp. - \$ 30.- pilna lpp. - \$ 60.-, paziņojumu sagatavošana - \$ 20.-; čekī rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda. MLB Ziņotājs, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums.

MLB Ziņotājs iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus isināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztīrītātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstas. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā un nesūta atpakaļ.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

JULY 1993 JULIET

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Quē., Canada H9X 2R2, tel. 514-457-9832